जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८२
(District Disaster Preparedness and Response Plan-DDPRP)

तयार गर्ने

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

जिल्ला प्रशासन कार्यालय
सुर्खेत

(मिति २०८२/०४/२३ गतेको जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकबाट स्वीकृत भएको।)

मन्तव्य

सुर्खेत जिल्ला चुरे र महाभारत पर्वत सृङ्खलाको बीचमा अवस्थित सुन्दर जिल्ला हो। संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको स्थापना पश्चात कर्णाली प्रदेशको राजधानी कायम भएसँगै यस जिल्लामा पूर्वाधार विकास र शहरीकरण बढिरहेको छ। भूकम्प, बाढी, पहिरो, डुबान, आगलागी, चट्याङ, हावाहुरी, असिना र महामारी जस्ता बहुप्रकोपका घटनाबाट क्षति व्यहोर्दै आइरहेको यस जिल्लामा बढ्दो शहरीकरण र जलवायु परिवर्तनको प्रभावले विपद् तथा महामारीजन्य जनस्वास्थ्य जोखिम पनि बढ्दै गइरहेको छ।

नेपालको संविधानले विपद् व्यवस्थापनलाई स्थानीय तहको एकल र तीनवटै तहका सरकारको साझा अधिकारको सूचीमा राखेको छ। विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६ मा जिल्ला भित्र विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी संघीय नीति, रणनीति, कानुन तथा योजना कार्यान्वयन गर्ने गरी जिल्लाको विपद्‌को अध्ययन तथा विपद् जोखिमको लेखाजोखा गर्ने गराउने, विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गर्ने, विपद् प्रतिकार्यका लागि आवश्यक पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सञ्चालन गर्ने गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार तोकिएको छ। यसै आधारमा सुर्खेत जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले २०६८ साल देखि नै जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गर्दै आइरहेको छ। विपद् तथा जोखिमको बदलिँदो प्रकृति र प्रवृत्ति एवम् विगतका प्रतिकार्य अनुभव समेतका आधारमा जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको बाह्रौं संशोधित संस्करण २०८२ तयार भै मिति २०८२/०४/२३ गतेकों जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकले पारित गरी कार्यान्वयनमा लगिएको छ।

सुर्खेत जिल्लामा बारम्बार भइरहने प्रमुख विपद्‌का घटनाहरुलाई मध्यनजर गरी विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य आवश्यकतालाई सन्तुलित एवम् एकीकृत रुपमा सम्बोधन गर्न नौ वटा विषयगत क्षेत्र निर्धारण गरी सो क्षेत्रको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्ययोजना समेत तयार गरिएको छ। यसमा प्रत्येक विषयगत क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी कार्ययोजना, पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी कार्ययोजना र प्रतिकार्य कार्ययोजना समेटिएको छ। विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी नेपाल सरकारको स्रोत, विकास साझेदार संस्थाहरुको सहायता तथा निजी एवम् सामाजिक क्षेत्रसँगको साझेदारी र स्थानीय तहको अगुवाई एवम् सक्रियतामा यस योजनाको कार्यान्वयन गरिनेछ। विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा पूर्वतयारीका गतिविधिहरुलाई जिल्लास्थित सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रका योजना तथा कार्यक्रमहरु र स्थानीय सरकारका योजना तथा कार्यक्रमहरुसँग समायोजन र एकीकरण गरी विपद् जोखिम सुसूचित विकासको अभ्यास गर्दै जिल्लाको उत्थानशीलता विकास गरिनेछ। यस योजनाको कार्यान्वयनबाट जिल्लामा विपद्‌को पर्याप्त पूर्वतयारी र प्रभावकारी प्रतिकार्यको आधार तयार भई विपद्‌बाट हुनसक्ने क्षति एवम् नोक्सानी घटाउन सहयोग पुग्नेछ भन्ने विश्वास लिएको छु।

जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य क्षमता विकास तथा यस योजना तर्जुमाको निम्ति सहकार्य एवम् सहयोगको लागि योगदान गर्नुहुने सम्बन्धित सरोकारवाला सबैलाई हार्दिक धन्यबाद दिँदै यस **विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८१** को पूर्ण एवम् सफल कार्यान्वयन गर्न सरकारी एवम् गैरसरकारी क्षेत्रको सहयोग र समन्वयका लागि हार्दिक अपिल गर्दछु। धन्यबाद ।

२३ साउन, २०८२

जगदिश्वर उपाध्याय
प्रमुख जिल्ला अधिकारी
एवम्
अध्यक्ष, जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति

विषयसूची

तालिका सूची iv

चित्र सूची iv

अनुसूचीहरु v

परिच्छेद एक : प्रारम्भिक 1

१.१ पृष्ठभूमि 1

१.२ योजनाको उद्देश्य 1

1.३ योजना तर्जुमा प्रक्रिया 2

१.४ विगतका अनुभव तथा सिकाई समीक्षा 3

१.५ योजनाका तर्जुमा एवम् कार्यान्वयनका प्राथमिकता एवं आधारभूत मान्यता 5

परिच्छेद दुई : जिल्लाको विपद् जोखिम तथा क्षमता विश्लेषण 6

२.1 सुर्खेत जिल्लाको संक्षिप्त परिचय 6

२.२ सुर्खेत जिल्लाको विपद् जोखिमको विश्लेषण 10

2.३ सामाजिक सङ्कटासन्नता विश्लेषण 13

2.५ २०८० सालको मनसुन पूर्वानुमान तथा जोखिम आँकलन 15

2.४ सम्भावित विपद् जोखिम विश्लेषण एवं प्रभाव आँकलन 15

2.६ पूर्व सूचना तथा विपद् सूचना प्रणाली 26

२.७ सरोकारवाला निकायको भूमिका तथा जिम्मेवारी 27

2.८ विषयगत क्षेत्रहरू 31

२.८.१ विषयगत क्षेत्रको गठन 31

२.८.२ विषयगत क्षेत्रको कार्य जिम्मेवारी 33

खण्ड तीन : विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्ययोजना 39

३.१. सामान्य पूर्वतयारी योजना 39

३.२ पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना 51

खण्ड चार : आपतकालीन प्रतिकार्य कार्ययोजना 60

४.१ आपतकालीन प्रतिकार्य (कार्यविधि) योजना 60

खण्ड पाँच: मानवीय सहायता व्यवस्थापन 77

५.१ बन्दोबस्ती सामग्रीको आवश्यकता र उपलब्धता 77

५.२ प्रतिकार्यका लागि जनशक्ति परिचालन ...78

५.३ राहत सामग्रीको उपलब्धता र आवश्यकता ...78

५.४ नगद सहायताको प्रवन्ध ...79

परिच्छेद छ : कार्यान्वयन, अनुगमन तथा सिकाई योजना ...79

६.१ योजना कार्यान्वयन तथा स्रोत व्यवस्थापन ...79

६.२ अन्य निकायहरूसँगको समन्वय र सहकार्य ...80

६.३ लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको सुनिश्चितता ...81

६.४ अनुगमन, मूल्यांकन तथा सिकाई योजना ...82

सन्दर्भ सामग्रीहरु ...83

तालिका सूची

तालिका १: सुर्खेत जिल्लाको भूस्वरूप र विशेषता

तालिका २: जिल्लाका मुख्य नदी एवं प्रभाव क्षेत्र

तालिका ३: सुर्खेत जिल्लाका स्थानीय तहहरूको क्षेत्रफल र जनसाङ्ख्यिक विवरण

तालिका ४: २०७१ साल देखि २०८१ साल सम्म १० वर्षको अवधिमा सुर्खेत जिल्लामा भएका विपद्का घटना र यसबाट भएको क्षति

तालिका ५: जिल्लाका प्रमुख एवं प्राथमिकतामा भएका प्रकोपहरू

तालिका ६: सुर्खेत जिल्लाको संवेदनशील एवम् जोखिममा रहेको समूहको जनसङ्ख्या

तालिका ७: सुर्खेत जिल्लाको पालिकागत विपद् प्रभाव आँकलन

तालिका ८: संवेदनशील एवम् जोखिममा रहेको समुहको विपद् प्रभाव आँकलन

तालिका ९: सुर्खेत जिल्लामा रहेको जल तथा हावापनी मापन केन्द्रहरूको विवरण

तालिका १०: सुर्खेत जिल्लाको स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रहरूको सम्पर्क विवरण

तालिका ११: विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूको भूमिका एवं जिम्मेवारी

तालिका १२: विषयगत क्षेत्रका अगुवा एवं सदस्य संस्था तथा निकायहरू

चित्र सूची

चित्र १: विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक प्रकृया

चित्र २: कर्णाली प्रदेशको भूकम्पीय जोखिम नक्शा

चित्र ३: बाढीको उच्च जोखिममा रहेका जिल्लाहरू

चित्र ४: २०८२ सालको मनसुनी वर्षाको आँकलन

अनुसूचीहरू

अनुसूची १ समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको सम्पर्क विवरण

अनुसूची २ खोज उद्धार तथा राहत व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको सम्पर्क विवरण

अनुसूची ३ स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको सम्पर्क विवरण

अनुसूची ४ खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको सम्पर्क विवरण

अनुसूची ५ खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको सम्पर्क विवरण

अनुसूची ६ गैह्र खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको सम्पर्क विवरण

अनुसूची ७ संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको सम्पर्क विवरण

अनुसूची ८ आपतकालीन शिक्षा विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको सम्पर्क विवरण

अनुसूची ९ पुनस्थापना तथा पुनर्निर्माण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको सम्पर्क विवरण

अनुसूची १० जिल्ला स्तरीय द्रुत प्रतिकार्य टोलीका सदस्यहरूको विवरण

अनुसूची ११ स्थानीय तहमा कार्यारत स्वास्थ्य शाखा संयोजकहरूको विवरण

अनुसूची १२ स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको सम्पर्क विवरण

अनुसूची १३ विभिन्न सुरक्षा निकायहरूसँग भएका दक्ष जनशक्तिको विवरण

अनुसूची १४ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सुर्खेत जिल्ला शाखा अन्तरगत तालिम प्राप्त तथा प्रशिक्षक

अनुसूची १५ जिल्ला निर्माण व्यवसायी संघ सुर्खेतमा आवद्ध निर्माण व्यवसायीहरूसँग रहेको हेभि यन्त्र उपकरणहरूको विवरण

अनुसूची १६ जिल्लामा रहेका खोज तथा उद्धारमा प्रयोग हुने डुङ्गाहरूको विवरण

अनुसूची १७ जिल्लामा पहिचान गरिएका आपतकालीन सुरक्षित आश्रय स्थलको विवरण

अनुसूची १८ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति र सम्पर्क व्यक्तिहरूको विवरण

अनुसूची १९ जिल्ला प्रहरी कार्यालय अन्तर्गत रहेका प्रहरी कार्यालयहरूको विवरण

अनुसूची २० जिल्लामा रहेका सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका कार्यालयहरूको सम्पर्क विवरण

अनुसूची २१ जिल्लामा रहेका नेपाली सेनाका यूनिटहरूको सम्पर्क विवरण

अनुसूची २२ जिल्लामा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूको सम्पर्क विवरण

अनुसूची २३ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी उपशाखाहरूको सम्पर्क विवरण

अनुसूची २४ जिल्लामा सञ्चालनमा रहेका एम्वुलेन्सहरूको सम्पर्क विवरण

अनुसूची २५ जिल्लामा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्रमा संलग्न राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैह्रसरकारी संस्थाहरूको विवरण

अनुसूची २६ सञ्चारकर्मीहरूको सम्पर्क विवरण

अनुसूची २७ जल तथा मौसम मापन केन्द्रहरूको विवरण (हावापानी केन्द्र तथा वर्षा मापन केन्द्र)

अनुसूची २८ विपद्को समयमा हेलिकप्टर बस्न पहिचान गरिएका स्थानहरूको विवरण

अनुसूची २९ जिल्लामा रहेका दमकल चालकको विवरण

अनुसूची ३० जिल्ला स्थित क्रियाशील राजनीतिक दलहरूको सम्पर्क विवरण

अनुसूची ३१ विपद्को समयमा प्रयोग हुने खोज तथा उद्धार सामग्रीहरूको आवश्यकता पहिचान

परिच्छेद एक : प्रारम्भिक

१.१ पृष्ठभूमि

कर्णाली प्रदेशको राजधानी रहेको सुर्खेत जिल्ला चुरे र महाभारत पर्वत श्रृंखलाको बीचमा केही समथर उपत्यका समेत समेटेर बनेको छ । कर्णाली तथा भेरी राजमार्गको प्रवेश विन्दु (gate way) तथा कर्णाली प्रदेशको राजधानी कायम भएसँगै यस जिल्लामा पूर्वाधार विकास र शहरीकरण पनि बढिरहेको छ । तर प्राकृतिक रूपमै भूकम्प, बाढी, पहिरो हावाहुरी, असिना चट्याङ जस्ता बहु प्रकोपको जोखिममा रहेको यो जिल्लामा सामाजिक आर्थिक एवं मानवीय कारणले आगलागी, महामारी दुर्घटना जस्ता बहु विपद्का कारण क्षति व्यहोर्दै आइरहेको छ । बाढी र भूकम्पको उच्च जोखिममा रहेको यस जिल्लामा जलवायु परिवर्तनको प्रभावले विपद् तथा जनस्वास्थ्य जोखिम अझ बढ्दै गइरहेको छ ।

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनको मूलभूत उद्देश्य विपद्बाट हुने मृत्युदर तथा प्रभावितहरुको सङ्ख्या उल्लेख्य रूपमा घटाउनु, विपद् वा महामारीका कारण उत्पन्न हुनसक्ने स्वास्थ्य संकटको रोकथाम एवम् व्यवस्थापन गरी मानवीय क्षति न्यूनीकरण गर्नु, कृषि उद्योग, सडक, सञ्चार, खानेपानी एवम् सरसफाईका संरचना तथा स्वास्थ्य र शिक्षाका पूर्वाधार एवम् सेवामा विपद्का कारणबाट हुने क्षति तथा नोक्सानी घटाउँदै तिनीहरूको उत्थानशीलता बढाएर विकासको दीगोपनालाई स्थायित्व दिनु, विकास तथा पूर्वाधार निर्माणमा गरिएको लगानीलाई सुरक्षित गर्नु र विपद् पश्चात तत्काल आवश्यक मानवीय सहायता उपलब्ध गराउनु हो। जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले कानूनले दिएको अधिकार क्षेत्रभित्र रहेर उक्त कार्यहरू गर्दछ ।

तीनवटै तहका सरकारको अधिकार बाँडफाट सम्बन्धी संवैधानिक व्यवस्था, विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यावस्थापन ऐन, २०७४ को दफा २ (ख) तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यावस्थापन नियमावली, २०७६ को दफा ७ (ख) एवम् स्वास्थ्य सेवा ऐन २०७५ को दफा ४८ मा प्रवन्ध गरिए बमोजिम जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्न जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिलाई तोकिएको छ । विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्वस्थापन राष्ट्रिय नीति, २०७५ तथा रणनीतिक कार्ययोजना, २०१८-२०३० को लक्ष्य र मार्गदर्शन एवम् नीतिगत र कानूनी आधार एवम् विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०६७ को पहिलो संशोधन २०७६ ले तय गरेको विधि र प्रकृया बमोजिम जिल्लाको विपद् प्रतिकार्यलाई चुस्त तथा प्रभावकारी बनाउन सुर्खेत जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले २०६८ सालदेखि जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा र अध्यावधिक गर्दै आइरहेको छ । यसै सन्दर्भमा जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको तेह्रौ संस्करण प्रकाशन गरिएको छ ।

१.२ योजनाको उद्देश्य

विपद्को समयमा प्रभावितहरूको जीवन रक्षा, सम्पत्ति तथा जनधनको सुरक्षा र संरक्षण गरी मानवीय संकटको सामना तथा प्रभावकारी प्रतिकार्य गर्नु स्थानीय स्रोत साधन र प्रविधिको उपयोग गर्दै आघातमा परेका व्यक्ति तथा समुदायलाई उचित मानवीय सहायता सुनिश्चित गर्नु र प्रकोपको रोकथाम तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि जिल्लाको स्रोत साधन एवम् क्षमता बढाउंदै विपद् जोखिम व्यवस्थापन पदती, संरचना र प्रकृयालाई प्रभावकारी र जवाफदेहीपूर्ण ढंगले परिचालन एवम् कार्यान्वयन गरी सुर्खेत जिल्लाको

उत्थानशीलता तथा अझ सुरक्षित जिल्लाको रूपमा विकास गर्न मद्दत गर्नु यस योजनाको प्रमुख उद्देश्य हो भने यसका विशिष्ट उद्देश्यहरु निम्नानुसार रहेका छन् ।

१. जिल्लामा विपद्बाट हुनसक्ने क्षति तथा नोक्सानी घटाउनु र प्रभावित हुने व्यक्ति, परिवार तथा समुदाय, लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई आधार मानी उपयुक्त मानवीय सहायता सुनिश्चित गर्नु ।
२. जिल्लामा स्वास्थ्य संकट एवम् विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा पूर्वतयारीका गतिविधिहरूलाई विषयगत क्षेत्रको परिचालन गरी व्यवस्थित र समन्वयात्मक रूपमा कार्यान्वयन गर्नु ।
३. विपद् प्रतिकार्य तथा पूर्वतयारीका लागि स्थानीय साधन स्रोतको अधिकतम् परिचालन गर्नु ।
४. विपद् पूर्वतयारीलाई प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गरी विपद् पछि उद्धार राहतका लागि हुने खर्च घटाउनु ।
५. विभिन्न सरोकारवाला निकाय तथा संस्थाहरूसँगको समन्वय र सहकार्यमा जिल्लाको विपद् प्रतिकार्य पद्धति, संरचना तथा समग्र क्षमता सुदृढ गर्नु ।
६. विषयगत क्षेत्रका आधारमा जिल्लाको विपद् न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन क्षमता बढाउँदै क्षेत्रगत तथा नियमित विकास कार्यक्रम मार्फत विपद् जोखिम न्यूनीकरणलाई निरन्तरता दिनु ।

१.३ योजना तर्जुमा प्रक्रिया

सुर्खेत जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०६७ बमोजिम २०६८ सालदेखि नै तयार हुँदै आएको छ । विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई वार्षिक रूपमा समीक्षा गरी पुनरावलोकन गर्नुपर्ने मार्गदर्शनको व्यवस्था तथा आवश्यकता बमोजिम २०८२ श्रावणमा योजना कार्यान्वयनको समीक्षा गरी अध्यावधिक गरिएको हो । यस जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाउने सन्दर्भमा २०८२ चैत्रमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठकले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अध्यावधिक गर्ने निर्णय गर्‍यो ।

जिल्ला विपद ब्यवसथापन समितिबाट नेपाल रेडक्रस सुर्खेत शाखालाइ विपद **Lead Organization** तोकेको छ । सो अनुसार रेडक्रसबाट प्राविधिक सहयोग प्राप्त भएको छ । योजना तर्जुमा प्रकृया देहाय अनुसार तय गरी कार्यान्वयन गरिदै आएको छ ।

चित्र १: विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा तथा अध्यावधिक प्रक्रिया

१. प्रारम्भिक छलफल र योजना अध्यावधिक गर्ने निर्णय	२०८१ चैत्र ६
२. प्रारम्भिक अध्ययन विषयगत क्षेत्रको पहिचान	२०८२ वैसाख
३. योजना तर्जुमा बैठक, अद्यावधिक गर्नुपर्ने विषयहरू निर्धारण	२०८२ वैसाख
४. योजनाको परिमार्जित मस्यौदा तयारी	२०८२ जेठ
५. सरोकारवालाहरूको बैठक र मस्यौदामाथि छलफल	२०८२ जेठ
६. अन्तिम मस्यौदा तयारी र स्वीकृति	२०८२ श्रावण

यसै सन्दर्भमा २०८१ चैत्र ६ गतेको जिल्ला विषद ब्यवस्थापन समितिको वैठकबाट सबै विषयगत उपसमितिले तयारी गर्ने निर्णय भएको थियो । साथै सो वैठकबाट आगलागी नियन्त्रण पुर्वतयारी कार्ययोजना २०८१ स्वीकृत गरिएको थियो । विषयगत क्षेत्रका नेतृत्व गर्ने क्लष्टर हेड वैठक २०८२ जेठ १९ गते वसी विषयगत क्षेत्र नेतृत्व गर्ने निकायले मस्यौदाको अद्यावधिक, रुजु र अनुसूचि विवरण भर्ने कार्य सम्पन्न गर्ने निर्णय भइ विवरण अद्यावधिक गरिएको छ । २०८२ जेष्ठ २६ गते जिल्ला विपद ब्यवस्थापन समितिको वैठक वसी उक्त योजना मस्यौदा आगामी वैठकमा पेश गर्ने निर्णय भएको थियो । बैठकमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरू, विषयगत कार्यालयका प्रमुख, गाउँ /नगर पालिकाका प्रमुख र सरोकारवालाहरूबीच विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अध्यावधिक गर्ने सम्बन्धमा प्रारम्भिक छलफल आयोजना गरियो । योजना कार्यान्वयनका विगतका अनुभव तथा सिकाईको समीक्षा गरी परिमार्जन एवं अध्यावधिक गर्नुपर्ने विषयवस्तुको पुनरावलोकन गरियो ।

विभिन्न वैठक तथा अन्तरक्रियाका पृष्ठपोषण र सुझाव समेतलाई समेटेर योजनाको अन्तिम मस्यौदा तयार गरियो । सुर्खेत जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८२ अध्यावधिक गरिएको छ ।

१.४ विगतका अनुभव तथा सिकाई समीक्षा

- विगत १४ वर्ष देखि सुर्खेत जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले यस जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयर गरी अद्यावधिक गर्दै आएको छ । तर संघीय संविधानिक व्यवस्थाको कार्यान्वयन र प्रदेश तथा स्थानीय सरकारको गठन भएसँगै विपद् व्यवस्थापन तीनै तहको साझा अधिकारको रूपमा रहेको हुनाले विपद् प्रतिकार्य र पूर्वतयारीमा प्रदेश र स्थानीय तहको समेत उत्तिकै जिम्मेवारी र अधिकार रहेको तथा जिल्ला स्थित संघीय सरकारका जिल्ला स्थित कार्यालयहरूको संख्या र कार्यक्षेत्र समेत घटेको स्थितिलाई ख्याल गरी जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरिएको छ ।
- यस जिल्लामा ९ वटा विषयगत क्षेत्र निर्धारण गरी विषय क्षेत्रगत पूर्वतयारी र प्रतिकार्य कार्य योजना तयार गरिँदैं आएको छ । तर बाह्रौं संरकरणसम्म संशोधन हुँदासमेत विषयगत क्षेत्रका नेतृत्व गर्ने निकाय तथा विषयगत क्षेत्रको नेतृत्व परिवर्तनले गर्दा कार्ययोजनामा अपनत्वबोध वढाउन आवस्यक देखिएको छ ।
- जिल्लामा ९ वटा विषयगत क्षेत्रहरू गठन गरिएको छ । संघीय तथा प्रदेश सरकारका जिल्ला स्थित निकायहरूले सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रको नेतृत्व गर्ने र अन्य संघ संस्था तथा निकायहरू सदस्यको रूपमा विषयगत क्षेत्रमा रही काम गर्ने गर्दछन् । तर विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा कतिपय विषयगत क्षेत्रको नेतृत्व गर्ने निकायहरूको अपेक्षित सक्रियता कम देखिन्छ । सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रको योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनलाई नियमित विषयगत कार्यक्रमसँग जोडेर नियमित कार्यको रूपमा लिएर गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
- यस जिल्लामा धेरै अगाडि देखि नै जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र स्थापना गरी सञ्चालन भइरहेको छ । यद्यपि प्रदेश तथा राष्ट्रिय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र र स्वास्थ्य लगायतका अन्य विषयगत आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रसँगको नेटवर्किङ र विपद् सूचना व्यवस्थापन प्रभावकारी हुन सकेको छैन । जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रले आफ्नो कार्यसञ्चालनलाई प्रभावकारी बनाउँदै भर्खरै स्थापना भइरहेका जिल्लाका स्थानीय आपतकालीन केन्द्रलाई विपद् सूचना व्यवस्थापन र नियमित कार्यसञ्चालनको लागि क्षमता विकासमा सहयोग गरी जिल्लाको विपद् सूचना व्यवस्थापनलाई सुदृढ गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

- अहिले स्थानीय तहहरूमा पनि खोज उद्धार, बन्दोबस्ती लगायत केही राहत सामग्रीहरू रहेको र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति अन्तर्गत रहेका खोज उद्धार बन्दो बस्ती राहत लगायतका सामग्रीहरू विपद्को अवस्थामा स्थानीय तहसँगको समन्वयमा आवश्यकता अनुसार परिचालन गर्नुपर्ने देखिन्छ । स्थानीय तहसँग अधिकार र स्रोत समेत भएकोले साना स्केलका विपद्को लागि जिल्लाको निर्भरता कम गर्दै स्थानीय तह बढी जिम्मेवार हुने र जिल्लाले बढी समन्वयको काम गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
- जिल्लाको भौगोलिक अवस्थालाई मध्यनजर गरी पूर्वी क्षेत्रको लागि गुर्भाकोट नगरपालिकाको बोटेचौर मध्य क्षेत्रको लागि वीरेन्द्रनगर र पश्चिम क्षेत्रको लागि पञ्चपुरी नगरपालिकाको बाबियाचौरलाई अपरेसन बेस बनाई खोज उद्धार, बन्दोबस्ती तथा राहत सामग्रीहरूको भण्डारण एवं प्रवन्ध गर्दा सहज हुने देखिन्छ ।
- कर्णाली प्रदेशले विपद् र आकस्मिक घटनाहरुबाट हुने मृत्युको जोखिमका लागि सामुहिक दुर्घटना बिमा र घर बीमाको शुरुवात गरेको छ । तर यसको जानकारी जोखिममा रहेका समुदायसम्म पुग्न सकेको छैन । बीमा भुक्तानी लिने सम्बन्धमा पनि केही दोहोरोपन र अस्पष्टता देखिएकोले विपद् बीमा कार्यक्रमको अपेक्षित प्रभावकारीता आउन सकेको छैन । यसका लागि प्रक्रियालाई सरल बनाउने र सबै सम्बन्धित निकाय तथा स्थानीय इमान्दारितापूर्वक काम गर्नका लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले सहजीकरण गर्न सक्दछ । त्यसै गरी भूकम्प तथा बाढी पहिरोबाट बर्षेनी हुने क्षतिलाइ मध्यनजर गरी विपद घर बिमा कार्यक्रम लागु गर्न आवश्यक देखिएको छ ।
- आगलागी पहिरो जस्ता विपद्मा दुर्गम र छरिएका बस्तीहरूमा सुरक्षाकर्मी तत्काल पुग्न सक्ने सडक तथा सवारी साधनको भरपर्दो ब्यवस्था गर्न सकिएको छैन । यसकारण साना विपद्मा समुदाय स्तरबाटै प्रतिकार्य गर्न सक्ने गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गरी समुदायमा रहेका प्रतिकार्य टोलीहरूलाई सामान्य खोज उद्धारको तालिम दिई क्षमता बढाउनुपर्ने र खोज उद्धार तथा मानवीय सहायताका अत्यावश्यक न्यूनतम् सामग्रीहरू स्थानीय स्तरमै भण्डारणको प्रवन्ध गरी आवश्यक पर्दा तुरून्तै प्रयोग गर्न सकिने गरी व्यवस्था गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
- पूर्व सूचना प्रणालीको पहुँच जोखिममा रहेको समुदायसम्म पुर्‍याएर मौसम तथा जलवायु सम्बन्धी पूर्वसूचनाको लाभ जोखिममा रहेका समुदाय तथा किसानले समेत लिन सक्ने गरी पूर्व सूचना प्रवाहको संयन्त्र तयार गर्नुपर्ने र यसलाई स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र मार्फत समुदायको पहुँचमा पुर्‍याई विपद्को समयको (Real Time) जोखिम सञ्चार प्रभावकारी बनाउन जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रले काम गर्नुपर्ने देखिन्छ ।
- वीरेन्द्रनगरका केहि टोलमा सडक निर्माण गर्दा दमकल एम्बुलेन्स जस्ता आपतकालीन सवारी साधनहरू एकतर्फी समेत छिर्न नसक्ने गरी साना सडक निर्माण भएका छन् । सडक निर्माण गर्दा आपतकालीन अवस्थालाई ख्याल गर्नुपर्ने हुन्छ । त्यसैगरी दमकलमा सधैं पानी भरेर राख्ने र वीच वीचमा पानी भर्ने प्रवन्ध गर्नुपर्ने हुन्छ । २०८० सालमा वीरेन्द्रनगरमा आगलागी हुंदा दमकल आउन ढिला भएको गुनासो आएको थियो । वीरेन्द्रनगरमा ठुला पानी पोखरी निर्माण गरी ठुला आगलागी नियन्त्रण गर्न सक्ने पुर्व तयारी गर्न जरुरी छ ।
- पछिल्लो समयमा विकास निर्माणका गलत अभ्यासका कारण बाढी पहिरो जस्ता विपद्का घटनाहरु बढिरहेको र बस्ती, उर्वर जमिन र सडक संरचनाहरू नै जोखिममा पर्दै गएकोले विकास निर्माणका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्दा जोखिम सूसुचित र जोखिम न्यूनीकरणका उपायहरू सहित आवश्यकताको आधारमा मात्र गर्नुपर्ने देखिन्छ । यसमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले नियामकको रूपमा काम गरिरहेको छ । विपद् व्यवस्थापनका अरु चरण भन्दा राहत वितरणमा सवैको चासो बढ्ने प्रवृत्तिले विपद

जोखिम घटाउने कामको उल्लेखित प्रगति भएको छैन । विषयगत क्षेत्रका नियमित वार्षिक कार्यक्रमहरूमा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कार्यक्रमहरू एकिकृत रूपमा कार्यान्वय गरी विपद् जोखिम घटाउँदै लानुपर्ने देखिन्छ ।

- विगतमा भोगेका विभिन्न विपद् तथा स्वास्थ्य संकटको सामना गर्न जिल्लाले गरेको प्रवन्ध, अभ्यास तथा अनुभवलाई नियमित विपद् न्यूनीकरण तथा प्रतिकार्य नीति, योजना तथा संयन्त्रमा एकिकृत गरी भविश्यमा आउनसक्ने यस प्रकारका जनस्वास्थ्य संकट व्यवस्थापन तथा नियन्त्रणका लागि क्षमता सुदृढ गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

१.५ योजना तर्जुमा एवम् कार्यान्वयनका प्राथमिकता एवं आधारभूत मान्यता

१. यस जिल्लाभित्र गरिने विपद् जोखिम न्यूनीकरण, व्यवस्थापन, पूर्वतयारी र प्रतिकार्यका सबै गतिविधिहरू जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको स्वीकृति र नियन्त्रणमा हुनेछन् ।

२. विपद् प्रतिकार्य तथा पूर्वतयारी कार्यमा कहिँ कतै कमि हुन नदिन र प्रभावकारी कार्यान्वयनको लागि ९ वटा विषयगत क्षेत्र (Cluster) को प्रवन्ध गरिएको छ । यस जिल्लामा कार्यरत सबै सरोकारवाला निकायहरू तथा संस्थाहरूले आफ्नो कार्यक्षेत्र बमोजिम सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रसँगको समन्वयमा प्रतिकार्य र पूर्वतयारीका गतिविधिहरूमा सहयोग गर्नेछन् ।

३. विपद् पूर्वतयारीको काम, विपद् एवम् स्वास्थ्य संकट प्रतिकार्य तथा मानवीय सहायताका लागि गरिने सहयोग एकद्वार नीति बमोजिम नेपाल सरकारको स्वीकृत मापदण्ड र प्रक्रिया अनुसार हुनेछ ।

४. विपद् प्रतिकार्य तथा पूर्वतयारीको काम विषयगत क्षेत्र र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिसँगको समन्वय तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको नेतृत्वमा हुनेछ र लेखाजोखा, सूचना व्यावस्थापन, श्रोत परिचालन तथा मानवीय सहायता व्यवस्थापन एकिकृत पद्धति अनुरूप हुनेछ ।

५. विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा प्रतिकार्यको काम जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको नेतृत्व तथा समन्वय, स्थानीय तहको अगुवाई, र सामाजिक तथा नागरिक क्षेत्रको सहयोग र नीजि क्षेत्रसँगको साझेदारीमा हुनेछ ।

६. स्वास्थ्य संकट एवम् विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्यका गतिविधि तथा मानवीय सहायताका कार्यहरू सुशासनको मान्यता अनुरूप पारदर्शी, सहभागीतामूलक र समावेसी हुनेछन् ।

७. स्वास्थ्य संकट एवम् विपद् पूर्वतयारी, प्रतिकार्य तथा मानवीय सहायताका गतिविधिहरू मानवता, तटस्थता, निष्पक्षता र स्वतन्त्रता जस्ता मानवीयताका मूलभूत सिद्धान्तमा आधारित हुनेछन् ।

८. विपद् जोखिम न्यूनीकरण, पूर्वतयारी, प्रतिकार्य तथा समग्र विपद् एवम् स्वास्थ्य संकट व्यवस्थापनमा उपलब्ध स्थानीय श्रोत तथा जनशक्तिको अधिकतम् प्रयोग र परिचालनको नीति लिइनेछ ।

९. विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा स्वास्थ्य संकट व्यवस्थापनका प्राथमिकता प्राप्त कार्यहरूलाई जिल्ला स्थित विषयगत कार्यालयहरू र स्थानीय तहले क्षेत्रगत विकासका नियमित गतिविधिहरूसँग एकिकृत गरी विकासमा मूल प्रवाहीकरण गर्दै जिल्लाको उत्थानशीलता विकासमा सहयोग पुग्नेछ ।

परिच्छेद दुई : जिल्लाको विपद् जोखिम तथा क्षमता विश्लेषण

२.१ सुर्खेत जिल्लाको संक्षिप्त परिचय

सुर्खेत जिल्ला चुरे पहाड र महाभारत शृङ्खलाको बीचको भूगोलमा अवस्थित जिल्ला हो । समुन्द्र सतहबाट १९८ मीटर देखि २३६७ मीटरसम्मको उचाईमा फैलिएको यस जिल्लाको कुल क्षेत्रफल २४५१ वर्ग कि.मी. रहेको छ । भौगोलिक दृष्टिले कमजोर पत्रे चट्टानले बनेको चुरे पर्वत शृङ्खला, बेंसी तथा उपत्यका र महाभारत पर्वत रहेको यस जिल्लामा पछिल्लो जनगणना अनुसार ४१५१२६ जनसङ्ख्या बसोबास गर्दछन् ।

२.१.१. जिल्लाको अवस्थित र सिमाना एवं प्रशासनिक विभाजन

अक्षांश	२८° २०′ उत्तर देखि - २८° ५८′ उत्तर सम्म
देशान्तर	८०° ५९′ पुर्व देखि - ८२′° ०२′ पुर्व सम्म
पूर्व	सल्यान जिल्ला
पश्चिम	डोटी र अछाम जिल्ला
उत्तर	अछाम, दैलेख, जाजरकोट जिल्ला
दक्षिण	कैलाली र बर्दिया जिल्ला
औषत लम्वाई	११५ कि.मी.
औषत चौडाई	३७ कि.मी.
सवैभन्दा अग्लो भाग	मटेलाको गुरांसे लेक (चिंगाड-४), समुद्री सतहबाट २३६७ मीटर
सवैभन्दा होचो भाग	तातापानी (पञ्चपुरी-१०), समुद्री सतहबाट १९८ मीटर
क्षेत्रफल	२४५१ वर्ग कि.मी.
निर्वाचन क्षेत्र	संघीय २, प्रदेश ४
स्थानीय तहको संख्या	९ (४ नगरपालिका - वीरेन्द्रनगर भेरीगंगा गुर्भाकोट पञ्चपरी लेकबेंसी; ५ गाउँपालिका - सिम्ता चौकुने बराहताल चिङ्गाड)
जम्मा वडा संख्या	९९
जम्मा जनसङ्ख्या	९७८९३ परिवारमा ४१५१२६ जना

२.१.२. भू धरातलीय स्वरूप

सुर्खेत जिल्ला भौगोलिक रूपमा अत्यधिक विविधता भएको जिल्ला हो । यो जिल्ला समुद्री सतहबाट १९८ मिटरदेखि २,३६७ मिटरसम्म उचाईसम्म फैलिएको छ । जिल्लाको भौगोलिक स्थिति र यसको स्वरूपलाई मुख्यतया यसको भू आकृति, उचाईगत भिन्नता र भौगर्भिक संरचनाको आधारमा महाभारत श्रृंखला, मध्य मैदानी उपत्यका तथा पहाडी क्षेत्र र चुरे भावर श्रृंखला गरी तीन प्रकारको प्रणालीमा विभाजन गरेर बुझ्न सकिन्छ ।

तालिका १: सुर्खेत जिल्लाको भूस्वरूप र विशेषता

भौगोलिक क्षेत्र	विशेषता
महाभारत शृंखला	सुर्खेत जिल्लाको उत्तर पूर्वमा अवस्थित जर्बुटा, नेटा, अवलचिङ, पाम्का, मटेला, रजेना, गर्पन, राकम, काप्रीचौर, लेखफर्सा, गुमी, रानीवास, तथा मध्यमा पर्ने लेखगाउँ र पश्चिममा पर्ने १,००० मिटरभन्दा माथिका पर्वतीय क्षेत्रहरू २० देखि ४० डिग्री भिरालोपन भएका क्षेत्रहरू महाभारत पर्वत श्रृङ्खलामा पर्दछन् । अति उच्च ढालीय कोण (भिरोलोपन) भएका यी भू भागहरूमा कंकड र खैरोमाटोको बाहुल्यता रहनुको साथै यो क्षेत्र भू - क्षयको दृष्टिकोणले पनि अति संवेदनशील रहेको छ । सुर्खेत जिल्लाको करिब ४३ प्रतिशत भू - भाग महाभारत पर्वत श्रृङ्खलामा पर्दछ ।
मध्य मैदानी उपत्यका तथा पहाडी क्षेत्र	करिब ८०.६ कि.मि. मा फैलिएको यो भित्री मधेसको भौगोलिक संरचनालाई बीच - बीचमा सानातिना थुम्काथुम्की तथा नदीनालाहरूले खण्डीकरण गरेको छ । सबै स्थानमा एकै प्रकारको चौडाइ नभए तापनि भेरी नदीको दायाँ - वायाँ दुबैतर्फ फैलिएको समथर जग्गा समेतलाई समेट्दा यसको सरदर चौडाइ ८ किलोमिटर जति हुन आउँदछ । सुर्खेत जिल्लाको पूर्वमा पर्ने साविक कल्याण, दशरथपुर, लेखपर्सा, गुमी, घुमखहरे, सहारे, मेहेलकुना, मैनतडा, छिन्चु तथा मध्य (सुर्खेत उपत्यकामा पर्ने वीरेन्द्रनगर नगरपालिका लगायत साविकका उत्तरगंगा र लाटीकोइली गा.वि.स.को साथै पश्चिमी भागमा पर्ने कुनाथरी, वावियाचौर, विद्यापुर, कल्याण, घाटगाउँ र गुटु यस भौगोलिक क्षेत्रमा पर्दछन् । जिल्लाको झण्डै ४२ प्रतिशत भू - भाग ओगटेको यस क्षेत्रमा धान, गहुँ, र तोरीको खेती प्रचुर मात्रामा हुन्छ । भेरी नदीको दुवै किनाराको आसपासमा अवस्थित यी समथर फाँट तथा उपत्यकाहरू निकै मलिलो भएकोले यो क्षेत्र कृषि प्रयोजनको लागि ज्यादै उपयुक्त रहेको छ । यो क्षेत्र बाढी र डुबानबाट बढी प्रभावित हुने गर्दछ ।
चुरे भावर शृंखला	सुर्खेत जिल्लाको दक्षिण भागमा समुद्र सतहबाट करिब १,००० देखि १,५०० मीटरसम्मको उचाई र ३० डिग्रीभन्दा बढी भू-धरातलीय ढालीय कोण (भिरोलोपन) भएको भेरी र बबई नदीको बीचमा फैलिएको कमजोर भू-संरचना भएको चुरिया (चुरे भावर) श्रृङ्खला पर्दछ । कंकड बलौटे माटोको अधिकता भएको यो भूभाग कृषिको लागि खासै उपयुक्त नहुने भए तापनि वन सम्पदाको लागि भने बढी उपयोगी देखिन्छ । सुर्खेत जिल्लाको दक्षिणमा अवस्थित यस चुरे श्रृङ्खलामा बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज र साविकका लेखपराजुल, छिन्चु, तातापानी, हरिहरपुर गाविसहरु पर्दछन् । जिल्लाको कुल भौगोलिक क्षेत्रको झण्डै १३ प्रतिशत भू-भाग चुरे श्रृङ्खलाले ओगटेको छ ।

जमिनको भिरालोपना जति बढी हुन्छ सोही अनुपातमा भूक्षयको सम्भावना बढ्नुको साथै सो जमिनको उर्वरा शक्ति कम हुने र सिंचाईको सुविधा उपलब्ध गराउन कठिनाई पर्दछ । पर्यावरणीय दृष्टिकोणले १८% सम्मको भिरालो जमीनमा (९० डिग्रीलाई शतप्रतिशत भिरालोपन मान्दा) न्यूनतम भू - क्षय हुने तथ्यलाई दृष्टिगत गरी कतिपय मुलुकले १८% भन्दा माथिको भिरालोपन भएको जमिनको भू - उपयोगलाई नियन्त्रण गरेको तथा ५०% भन्दा माथिको भिरालो जमिनलाई पूर्णरूपले संरक्षित भूमिको रूपमा राखेको पाइन्छ । इसिमोडद्वारा वि.सं. २०५४ सालमा प्रकाशित नेपालको ७५ वटै जिल्लाको विकास सम्बन्धी सूचकाङ्कको प्रतिवेदन अनुसार सुर्खेत जिल्लाको कूल क्षेत्रफल मध्ये ५०.२० प्रतिशत भू - भाग ३० डिग्रीभन्दा कम भिरालोपना भएको देखिन्छ । सुर्खेत जिल्लाको भौगोलिक स्वरूपलाई गहिरा नदी र खोलाले सदिऔंदेखि चिर्दै लगेको छ । जिल्लाको दक्षिणतर्फ चुरे भावर बीचमा दुन उपत्यका र उत्तरतर्फ महाभारत पर्वत श्रृङ्खला पर्दछ ।

२.१.३. प्रमुख नदी नाला एवं सम्भावित जोखिम

सुर्खेत उपत्यका, चुरे पर्वत श्रृखला र महाभारत पर्वतले ढाकिएको छ । बबई, भेरी र कर्णाली जस्ता ठूला नदीहरूले सुर्खेत जिल्लालाई चारैतिरबाट घेरेको छ । यी बाहेक मध्यम खालका तथा खहरे खोलाहरु पनि रहेका छन् । यस जिल्लाको लागि यी नदी तथा खोलाहरू पानीको स्रोत त हुन नै । सही व्यवस्थापन नहुँदा बाढी, पहिरो, डुवान, कटान जस्ता विपद्को कारक पनि बन्ने गरेका छन् ।

तालिका २: जिल्लाका मुख्य नदी एवं प्रभाव क्षेत्र

नदी तथा खोला	प्रभाव क्षेत्र र असर
कर्णाली नदी	मानसरोवर उद्गमस्थल भएको कर्णाली नदी सुर्खेत जिल्लाको पश्चिमी भाग पोखरीकाँडा हुँदै तातापानी, घाटगाउँ भएर बग्दछ । यो प्रसिद्ध र नेपालको दोस्रो ठूलो नदी हो ।
भेरी नदी	काञ्जिरोवा हिमाल उद्गगमस्थल भएको भेरी नदी यस जिल्लाको पूर्वमा पर्ने राकमबाट पश्चिमतर्फ घाटगाउँको वीरगौंडामा पुगेर कर्णाली नदीमा मिसिन्छ । यो नदीले बजेडीचौर, राकम, काप्रिचौर, धारापानी, घुमखहरे, दहचौर, सहारे, छिन्चु, कल्याण, साटाखानी, गुमी, लेखफर्सा, दशरथपुर, लेखपराजुल, हरिहरपुर, कुनाथरी, तरङ्गा, तातापानी र घाटगाउँलाई प्रभावित पार्दछ । यो नदीको किनारमा केही ठाउँमा बाढी प्रकोपको जोखिम छ भने केही ठाउँमा नदीमा बगेर आएको फोहोरका कारण महामारी फैलन सक्ने सम्भावना पनि रहेको छ ।
झुप्रा खोला	रतु, गर्पन र वीरेन्द्रनगर भई भेरी नदीमा मिसिने यस खोलाको उद्गगम स्थल महाभारत पर्वत श्रृखलामा पर्दछ । हिउँदमा पानी नहुने र उक्त समयमा गिटी, बालुवा अत्यधिक रुपमा निकाल्नाले यो खोलाले वीरेन्द्रनगर नगरपालिकामा वर्षामा बाढीको विपद् निम्त्याउने गर्छ ।
सिम्ता खोला	सुर्खेतको पूर्वउत्तरमा पर्ने सिम्ता दहबाट राकम वादे पिपलको भेरीमा मिसिने यस खोलाले आफ्नै किनारमा रहेका खेतहरु कटान र बालुवा पटान गर्ने गर्दछ ।
खहरे खोला	गुमी र लेखफर्साबाट बग्दै भेरीमा मिसिने यो खोलामा पनि गिटी बालुवा झिक्ने काम भएदेखि यसका तटीय क्षेत्रमा बसोबास गर्ने समुदायहरु बाढीको जोखिममा रहेको देखिन्छ । लेखफर्सामा रहेको राते खोलाले पनि तटीय क्षेत्रमा रहेका समुदायमा पहिरो निम्त्याएको पाइन्छ ।
चिङ्गाड खोला	अवलचिङ्ग, नेटा, पाम्का, मटेला र साटाखानी भई भेरीमा मिसिने यो नदीबाट सिँचाई गर्न सकिने सम्भावना रहेको छ ।
गोचे खोला	मालारानी, सहारे, मेहेलकुना हुँदै भेरीमा मिसिने यो खोला सिँचाई तथा माछा पालन र पानी घट्टमा सहयोगी भएको छ ।
ईत्राम खोला	यो खहरे खोला हो र प्रायः सुख्खा नै देखिन्छ । यस खोलाको शिरमा पानीका मुहानहरु भएकाले यहाँको पानी वृहत झुप्रा खानेपानी आयोजना मार्फत खानेपानीमा प्रयोग भएको छ । यो खोला हिउँदमा सुख्खा हने हुनाले वर्षा याममा आकस्मिक आउने बाढीबाट क्षति पुर्‍याउन सक्ने देखिन्छ । विगतमा यस खोलाले जनधनको निकै क्षति गरेको छ । वीरेन्द्रनगर नगरपालिकाको वडा नं. ७, ८, १२ र ११ वडाहरु यस खोलाबाट क्षति पुग्नसक्ने क्षेत्रहरू हुन् ।

निकास खोला	सुर्खेत उपत्यका भित्रको सम्पूर्ण पानी जम्मा भएर उपत्यका बाहिर पानी निस्केने भएकाले यसलाई निकास खोला भनिन्छ । वर्षाको समयमा आउने बाढीका कारण पानी निकास खोलामा थपिन्छ र वीरेन्द्रनगर नगर पालिकाको वडा नं. ३, ९ र १० मा पानी जम्न गई त्यस क्षेत्रको खेतीपाती र बस्तीलाई डुबाएर क्षति गर्न सक्ने सम्भावना देखिन्छ । २०७१ सालको बाढी लगायत ठूलो बर्षात् हुदाँका वर्षहरुमा यस क्षेत्रमा मानवीय र पशुवस्तुको निकै क्षति ब्यहोर्नु परेको थियो ।
छिन्चु खोला	भेरीगंगा नगर पालिकामा पूर्व पश्चिम भएर बग्ने यस खोलामा बर्षातको समयमा पानीको बहाव उच्च हुदाँ जमिन कटान तथा बस्तीमा समेत क्षति पु¥याउने हुँदा यस क्षेत्रमा छिन्चु खोलाको निकै जोखिम मानिदैं आएको छ ।
गिरीघाट खोला	यो खोला पूर्वमा वीरेन्द्रनगर नगरपालिका र पश्चिममा बराहताल गाउँपालिकाको सीमा क्षेत्र भइ उत्तर दक्षिण बग्दछ । यस खोलामा आएको बाढीको कारण भेरी नदी बढ्न गइ बराहताल गाउँपालिकाको केही बस्तीहरुमा क्षति पुर्याउन सक्ने देखिन्छ ।
सोत खोला	यो खोला वीरेन्द्रनगर नगरपालिका वडा नं. १४ बाट शुरुभई बराहताल गाउँपालिकाको वडा नं. १० हुदैं बड्डिचौर नजिक भै बगेको छ । यस खोलामा बाढी आउदाँ बराहताल पालिकाको केही बस्तीहरुमा बाढी जोखिम बढ्न सक्छ ।
नेवारे खोला	वीरेन्द्रनगरको नगरपालिकाको वडा नं ११, १२ र १३ बाट उत्तर दक्षिण भई निकास खोलामा मिसिने यस खोलाले बर्षातमा जमिन कटान तथा डुबानका कारण वीरेन्द्रनगरका विभिन्न बस्तीहरुमा क्षति पुर्याउने गर्दछ ।
खोर्के खोला	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका वडा नं. ४ र ५ बाट शुरुभई सुर्खेत उपत्यकाको उत्तर दक्षिण भई बग्ने यस खहरे खोलाले बर्षातमा तल्लो तटीय क्षेत्रमा जमिन कटान तथा डुबान गरी क्षति पु¥याउने गर्दछ ।

२.१.४ सुर्खेत जिल्लाका स्थानीय तहको क्षेत्रफल र जनसङ्ख्या

वर्तमान संरचनामा सुर्खेत जिल्लामा ५ वटा नगरपालिका र ४ वटा गाउँपालिका गरी ९ वटा स्थानीय तहहरू रहेका छन् । २०७८ सालको राष्ट्रिय जनगणनाअनुसार यस जिल्लाको जनसङ्ख्या ४,१५,१२६ (पुरुष १९९७४० र महिला २,१५,३८६) रहेको देखिन्छ । जिल्लाको गाउँपालिका र नगरपालिकाको क्षेत्रफल र जनसङ्ख्याको विवरण तालिका ३ मा प्रस्तुत गरिएको छ ।

तालिका ३: सुर्खेत जिल्लाका स्थानीय तहहरूको क्षेत्रफल र जनसाङ्ख्यिक विवरण

क्रसं	नगर तथा गाउँ नगरपालिका	क्षेत्रफल (वर्ग किमी)	परिवार संख्या	महिला	पुरूष	जम्मा जनसङ्ख्या
१	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	२५६.०६	३८३७७	७८७३४	७५१२९	१५३८६३
२	भेरीगंगा नगरपालिका	२५६.२	११५३९	२५६६५	२२५३८	४८२०३
३	गुर्भाकोट नगरपालिका	२२८.६२	११७९८	२६०३३	२२१८३	४८२१६
४	पञ्चपुरी नगरपालिका	३२९.९	७८०३	१८६०९	१७२३०	३५८३९
५	लेकबेंसी नगरपालिका	१८०.९२	७४४१	१६८३३	१४८७७	३१७१०
६	चौकुने गाउँपालिका	३८१.०१	५३३६	१३७१४	१३२३६	२६९५०
७	बराहताल गाउँपालिका	४५५.०९	६१६९	१३४७८	१२४६५	२५९४३
८	चिंगाड गाउँपालिका	१७०.१९	३२९७	८२३३	७३६७	१५६००

९	सिम्ता गाउँपालिका	२४१.६४	६०६२	१३६६३	१०६२०	२४०८३
१०	संस्थागत		७१	६२४	४०९५	४७१९
	जम्मा	**२४९९.६३**	**९७८९३**	**२१५३८६**	**१९९७४०**	**४१५१२६**

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२ सुर्खेत जिल्लाको विपद् जोखिमको विश्लेषण

२.२.१ प्रमुख विपद् तथा क्षति विश्लेषण

पछिल्लो १० वर्ष (वि सं २०७२ देखि २०८२ सम्म) को सुर्खेत जिल्लाको विपद्को तथ्याङ्क विश्लेषण गर्दा यस अवधिमा सुर्खेत जिल्लामा विभिन्न ९ प्रकारका विपद्का घटनाहरुबाट मानवीय एवं आर्थिक क्षति भएको पाइन्छ । पछिल्लो १२ वर्षमा घटेका विपद्का प्रमुख घटनाहरूमा; कोभिड महामारी, बाढी, आगलागी, चट्याङ, वन्यजन्तु प्रकोप, भारी बर्षा, पहिरो, डुङ्गा दुर्घटना र हावाहुरी रहेका छन् । यस अवधिमा सुर्खेत जिल्लामा जम्मा ४७७ विपद्का घटनाहरूबाट ३२ जनाको मृत्यु भयो ।

विपद्का घटनाको सङ्ख्याको आधारमा सबैभन्दा बढी आगलागीका घटना ३१० वटा, त्यसपछि चट्याङ्का घटना ४२ र पहिरोका २६, भारी वर्षाका ४०, हुरीबतासका २६ र बाढीका १२ वटा घटना भए । मानवीय क्षतिको हिसाबले पछिल्लो समयमा सबैभन्दा बढी मानवीय क्षति कोभिड महामारीबाट, दोस्रोमा बाढी/पहिरोबाट र तेस्रोमा चट्याङ्गबाट क्रमश २२४, १० र ७ जनाको मृत्यु भएको देखिन्छ । घरको क्षति पनि आगलागी र बाढी/पहिरोबाट नै धेरै भएको देखिन्छ भने हावाहुरी र आगलागीबाट ठूलो आर्थिक क्षति हुने गरेको देखिन्छ । बिगत १० वर्षमा विपद्बाट यस जिल्लामा २९२ मिलियन भन्दा बढी आर्थिक क्षति भएको थियो जसमा आगलागीबाट मात्रै २६१ मिलियन भन्दा बढी क्षति भएको तथ्यांकले देखाउँछ ।

तालिका ४: २०७२ साल श्रावण १ गते देखि २०८२ साल असार मसान्त सम्म १० वर्षको अवधिमा सुर्खेत जिल्लामा भएका विपद्का घटना र यसबाट भएको क्षति

क्रसं	**विपद्को घटना**	**घटना सङ्ख्या**	**मृत्यु सङ्ख्या**	**संक्रमित घाइते संख्या**	**बेपत्ता संख्या**	**पशु चौपाया क्षति**	**क्षति भएको घर भवन**	**आर्थिक क्षति (हजारमा)**
१	भूकम्प	६	०	०	०	**०**	५	०
२	बाढी	१२	३	१	१	**०**	०	१७७००००
३	आगलागी	३१०	४	२	०	**१०४**	७६	२६१७८९४९०
४	चट्याङ	४२	८	४१	०	**३४**	२	२७९९३०
५	वन्यजन्तु प्रकोप	१२	६	११	०	**१२**	०	०
६	भारी बर्षा	४०	२	३	०	**६३**	२८	७१०६०००
७	पहिरो	२६	७	१६	०	**५५**	२०	२०३२१०००
८	डुंगा दुर्घटना	३	१	२	२	**०**	०	०
९	हावाहुरी	२६	१	४	०	**५**	५	१६१७०००
१०	कोभिड महामारी	१	२२४	१२९२४	०	**०**	०	०
जम्मा		**४७७**	**२५६**	**१३००४**	**३**	**१३६**	**१३६**	**२९१२८३४२०**

	तथ्याङ्क स्रोत: गृह मन्त्रालय, विपद् पोर्टल

यस प्रकार सुर्खेत वहु प्रकोपको उच्च जोखिम भएको जिल्ला हो । यसमा कोभिड १९ लगायतका महामारी वन्यजन्तु आक्रमण जस्ता जैविक प्रकोप, बाढी, पहिरो, हावाहुरी, चट्याङ जस्ता जलवायु तथा जलउत्पन्न प्रकोप, भूकम्प पहिरो जस्ता भौगर्भिक प्रकोप र मानवीय तथा यान्त्रिक कारणबाट हुने आगलागी, दुर्घटना लगायतका प्रकोपका घटना बारम्बार हुने गरेको देखिन्छ ।

तालिका ५: जिल्लाका प्रमुख एवं प्राथमिकतामा भएका प्रकोपहरू

स्थानीय तह	पहिलो	दोस्रो	तेस्रो	चौथो	पाँचौं	छैठौं	सातौं
वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	बाढी डुबान	आगलागी	हावाहुरी	भुकम्प	पहिरो	सडक दुर्घटना	महामारी
भेरीगंगा नगरपालिका	बाढी	पहिरो	हावाहुरी	भुकम्प	आगलागी	चट्याङ	मामारी
गुर्भाकोट नगरपालिका	बाढी	पहिरो	आगलागी	भुकम्प	महामारी	हावाहुरी	चट्याङ
पञ्चपुरी नगरपालिका	बाढी	पहिरो	हावाहुरी	भुकम्प	आगलागी	महामारी	वन्यजन्तु
लेकबेंसी नगरपालिका	पहिरो	बाढी	आगलागी	भुकम्प	वन्यजन्तु	चट्याङ	महामारी
चौकुने गाउँपालिका	बाढी	पहिरो	आगलागी	भुकम्प	हावाहुरी	खडेरी	महामारी
बराहताल गाउँपालिका	बाढी	पहिरो	सडक दुर्घटना	भुकम्प	वन्यजन्तु	चट्याङ	आगलागी
चिंगाड गाउँपालिका	बाढी कटान	पहिरो	आगलागी	भुकम्प	हावाहुरी	चट्याङ	महामारी
सिम्ता गाउँपालिका	बाढी	पहिरो	हावाहुरी	भुकम्प	आगलागी	चट्याङ	खडेरी
जिल्ला	**बाढी**	**आगलागी**	**पहिरो**	भुकम्प	**हावाहुरी**	**महामारी**	**चट्याङ**

स्रोत: सम्बन्धित स्थानीय तहको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना र नगर तथा गाउँपालिका प्रोफाइल

२.२.२ जिल्लाको संकटासन्नता एवं विपद् जोखिम:

हिमालय पर्वत श्रृङ्खला विश्वमा बढि भूकम्प जाने क्षेत्रहरु मध्ये एक हो । यो पर्वत श्रृङ्खला भारतीय र युरेशियाली प्लेटबीचको सिमानामा अवस्थित छ । प्रतिवर्ष भारतीय प्लेट करीव २ सेन्टीमिटरका दरले हिमालय मुनि घुस्ने गर्दछ । परिणाम स्वरूप यस क्षेत्रमा रहेका सक्रिय दरारहरुमा तनाव / शक्ति संचित भई भूकम्प उत्पन्न हुने गर्दछन् । बीसौं शताब्दीमा मात्र हिमालय क्षेत्रमा आठ म्याग्नेच्यूडभन्दा ठूला तीनवटा (सन् १९०५ को काँगडा भूकम्प, सन् १९५० को असाम भूकम्प र सन् १९३४ को (विसं १९९०) को विहार-नेपाल भूकम्प) विनासकारी महाभूकम्पहरु गएका थिए । यी भूकम्पहरुले हिमालय क्षेत्रमा ठूलो जनधनको क्षति गरेको थियो । २०७२ सालको गोरखा भूकम्पदेखि पश्चिम र भारतको देहरादुन सम्मको क्षेत्रमा लामो समयसम्म ठूलो भूकम्प गएको छैन । हिमालय पर्वतको पश्चिमी खण्डमा लामो समयदेखि ठूलो भूकम्प नगएकोले शक्ति संचित भएर रहेको र कुनै पनि समयमा ठूलो भूकम्प जान सक्ने आँकलन विभिन्न वैज्ञानिक अध्यनहरुले गर्दै आएका छन् ।

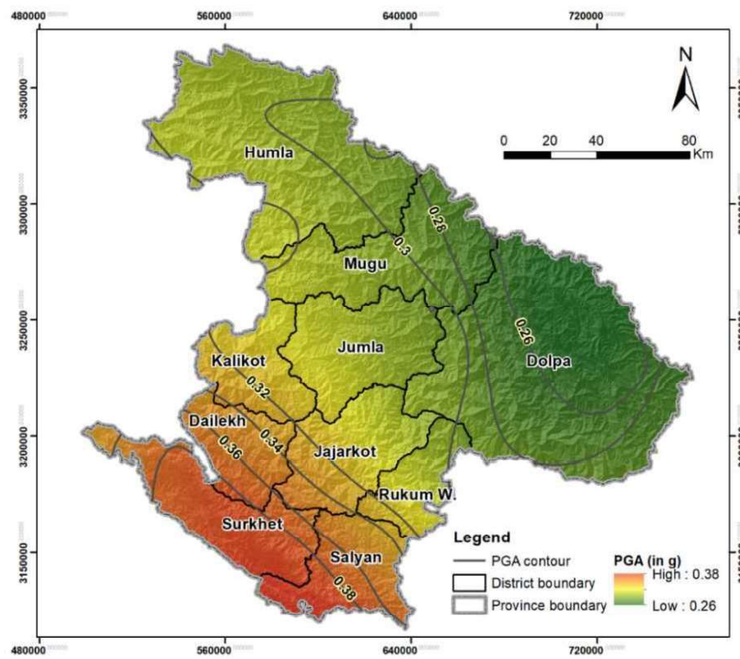

विगत लामो समयदेखि नेपालको पश्चिमी क्षेत्रमा ठूलो भूकम्प नगएकोले भूकम्पबाट भएको क्षतिको तथ्याङ्क उपलब्ध छैन तर सिंगो नेपाल नै उच्च भूकम्पीय जोखिममा रहेको र त्यसमा पनि सुर्खेत, दैलेख लगायतको क्षेत्रमा जमिनको प्रवेग उच्च रहेको अध्ययनले देखाएको छ । उच्च प्रवेगले कम्पन बढी हुने क्षेत्रलाई जनाउँछ ।

चित्र २: कर्णाली प्रदेशको भूकम्पीय जोखिम नक्शा

दुर्हाम विश्वविद्यालयले गरेको एक अध्ययनले ८.६ म्यग्निच्यूटको भूकम्प गएमा पश्चिम नेपालमा हुनसक्ने सम्भावित क्षतिको परिदृश्य आँकलन गरेको छ । जसमा कर्णाली प्रदेशमा मात्र ४,२२२८ घर तथा भवन क्षति हुने; ११,५३० जना मानिसको मृत्यु हुने र हजारौं जनसङ्ख्या प्रभावित हुन सक्ने देखाएको छ । यसको आधारमा सुर्खेत जिल्लाको परिस्थितिलाई सामान्वीकरण गर्दा १०,७६८ घर भवनमा क्षति हुने, २८२३ जनसङ्ख्याको मृत्यु हुने र ५० हजारधन्दा बढी मानिसहरू प्रभावित हुनसक्ने अनुमान गर्न सकिन्छ ।

जिल्लाको संवेदनशील भूबनावट एवम् कमजोर सामाजिक तथा आर्थिक अवस्था कम गुणस्तरीय निर्माण प्रकृया, अव्यस्थित भू-उपयोग एवम् सहरीकरण जस्ता कारणले गर्दा भूकम्पीय जोखिमको बढीरहेको छ । भूकम्प अन्य विपद् जस्तो बारम्बार नआउने तर कुन समय र कति सघनतामा आउँछ भन्ने अनुमान गर्न नसकिने, आएपछि छोटो अवधिमा ठूलो क्षेत्र र धैरै जनसङ्ख्यालाई प्रभावित गर्ने र ठूलो आर्थिक क्षति गर्ने विपद् भएकोले भूकम्पीय जोखिम न्यूनीकरण र पूर्वतयारीलाई सधैं प्राथमिकतामा राख्ने गरिको छ ।

सुर्खेत बाढीको उच्च जोखिममा रहेका जिल्ला मध्येमा पर्दछ । यस जिल्लामा विगत १२ वर्षमा सबैभन्दा बढी आर्थिक क्षति बाढीबाट भएको छ । सबैभन्दा धेरै परिवार प्रभावित एवं विस्थापित पनि बाढीबाट नै हुने गरेको छ । जिल्लाको समथर भाग र ठूला नदी तटीय क्षेत्रहरू बाढीको उच्च जोखिममा छन् भने पहाडी क्षेत्र पहिरोको जोखिममा छ । यसकारण बाढी पहिरो लगायत जलउत्पन्न तथा मनसुनजन्य विपद् यस जिल्लाको लागि बरम्बार दोहोरिने र बढी क्षति गर्ने विपद्मा पर्दछन् । २०७१ सालमा मध्य र सुदुरपश्चिम क्षेत्रमा आएको बाढीले सुर्खेत जिल्लामा धेरै क्षति गर्यो । त्यसपछि २०७८ सालमा मनसुन सकिएपछि आएको बर्षा र बाढी तथा डुबानले धानबालीमा ठूलो क्षति पुर्यायो

चित्र ३. बाढीको उच्च जोखिममा रहेका जिल्लाहरू

संख्याका हिसाबले विगत १२ वर्षमा सुर्खेत जिल्लामा सबैभन्दा बढी आगलागीका घटना भएको देखिन्छ ।यसबाट मानवीय क्षति एवं घरहरूको समेत धेरै क्षति हुने गरेको छ । यसप्रकार यस पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले बारम्बार दोहोरिरहने आगलागी, प्रत्येक बर्षायाममा ठूलो क्षति गर्ने बाढी पहिरो, लामो समयसम्म नगएको तर आइहालेमा ठूलो असर तथा क्षति गर्नसक्ने भूकम्प र अत्यन्त संक्रामक तथा मानवीय क्षतिका हिसाबले उच्च जोखिमयुक्त महामारी जस्ता चारवटा प्रमुख विपद्को सम्भावित परिदृश्यको आँकलन गरी त्यसको पर्याप्त पूर्वतयारी तथा प्रभावकारी प्रतिकार्यमा जोड दिएको छ ।

२.३ सामाजिक सङ्कटासन्नता विश्लेषण

एउटै विपद्को घटनाबाट पनि फरक सामाजिक समूह र उमेर समूहका मानिसलाई फरक किसिमले प्रभाव र असर पर्दछ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, बालबालिकाहरू, जेष्ठ नागरिकहरू, दीर्घरोगी तथा गर्भवती र शिशुलाई दुध खुवाउँदै गरेका आमाहरु अन्यको तुलनामा विपद्को उच्च जोखिममा हुने गर्दछन् । २०७२ सालको भूकम्पमा मृत्यु भएको जनसङ्ख्याको ४५ प्रतिशत पुरूष र ५५ प्रतिशत महिलाको सङ्ख्या रहेको

थियो । त्यसैगरी २०७१ सालमा मध्यपश्चिम क्षेत्रमा गएको बाढीको कारण यस क्षेत्रका १२ देखि १५ प्रतिशत बालबालिकामा थप कुपोषण बढेको थियो ।

२०७८ सालको जनगणना अनुसार सुर्खेत जिल्लाको ४१५१२६ जनसङ्ख्यामध्ये (३६७८६) ८.८६ प्रतिशत जनसङ्ख्या ५ वर्ष मुनिको छ । त्यसैगरी (१३५५९) ३.२६ प्रतिशत जनसङ्ख्या ७० वर्ष माथिको छ । जिल्लाको (१२३९७) २.९८ प्रतिशत अपांगता भएको जनसङ्ख्या छ । जम्मा जनसङ्ख्याको २९.४७ प्रतिशत (३६७८६) १४ देखि ४९ वर्षबीचको अर्थात प्रजनन् उमेर समुहको जनसङ्ख्या छ । गर्भवतीको सङ्ख्या २.४९ प्रतिशत छ । प्रजनन् उमेरका महिलाहरूमध्ये ८ प्रतिशत अपेक्षित वर्भवती हुँदा अपेक्षित गर्भवतीको संख्या ९७८७ हुन्छ ।यो विपद्को उच्च जोखिममा रहेको समूह हो ।

समग्र जनसङ्ख्याको अनुपातमा नै यी समुहका जनसङ्ख्या प्रभावित हुन्छन् । तर उक्त समुहहरूलाई विपद्को प्रभाव फरक फरक किसिमले पर्दछ । वृद्धवृद्धा, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, दीर्घरोगी, बालबालिका, गर्भवती तथा दुध खुवाउने आमा उमेर वा स्वास्थ्य एवम् शारिरिक संवेदनशीलताका कारण विपद् एवम् महामारीजन्य प्रकोपको बढी जोखिममा हुन्छन् । विपद् न्यूनीकरण, पूर्वतयारी, प्रतिकार्य सञ्चालन र मानवीय सहायताका लागि काम गर्दा यस प्रकारका जोखिममा रहेका समुहहरूको फरक आवश्यकता र उनीहरुको संरक्षणलाई प्राथमिकतामा राखेर सम्बोधन गर्नुपर्दछ ।

तालिका ६: सुर्खेत जिल्लाको संवेदनशील एवम् जोखिममा रहेको समूहको जनसङ्ख्या

५ वर्ष मुनिको जनसङ्ख्या	१४-४९ वर्षको महिलाको जनसङ्ख्या	अपेक्षित गर्भवती जनसङ्ख्या	७० वर्ष माथिको जनसङ्ख्या	अपांगता भएको जनसङ्ख्या
३६७८६ (८.८६ %)	१२२३४९ (२९.४७ %)	९७८७ (८ %)	१३५५९ (३.२६ %)	१२३९७ (२.९८ %)

श्रोत: राष्ट्रिय जनगणना, २०७८

२.५ २०८२ सालको मनसुन पूर्वानुमान तथा जोखिम आँकलन (मनसुन सिजन २०८२ जेठ १८ देखि असोज १४, June - September 2025)

सारांश

जेठ १८ देखि असोज १४ सम्मको चार महिनाको मनसुन ऋतुमा देशका अधिकांश स्थानमा सरदर भन्दा बढी वर्षा हुने सम्भावना रहेको छ। अधिकतम तापक्रम र न्यूनतम तापक्रम समेत देशभर सरदर भन्दा बढी रहने सम्भावना रहेको छ।

बर्षाको आँकलन

यस मनसुन ऋतुमा देशका अधिकांश स्थानमा सरदर भन्दा बढी वर्षा हुने सम्भावना रहेको छ (चित्र १)। कर्णाली प्रदेशको पूर्वी भू-भाग, लुम्बिनी प्रदेशको उत्तरी भू-भाग र गण्डकी प्रदेशको अधिकांश भू-भागमा सरदर भन्दा बढी वर्षा हुने संभावना ५५% देखि ६५% रहेको छ भने सुदुरपश्चिम प्रदेशको दक्षिणी भू-भाग, लुम्बिनी प्रदेशको पश्चिमी भू-भाग, गण्डकी प्रदेशको उत्तर-पूर्वी भू-भाग, बागमती र कोशी प्रदेशको उत्तरी भू-भागमा सरदर भन्दा बढी वर्षा हुने संभावना ४५% देखि ५५% रहेको छ। त्यसैगरी मधेश प्रदेशका पूर्वी तथा दक्षिणी भू-भागमा सरदर वर्षा हुने सम्भावना ३५% देखि ४५% रहेको छ भने देशका बाँकी भू-भागमा सरदर भन्दा बढी वर्षा हुने सम्भावना ३५% देखि ४५% रहेको छ।

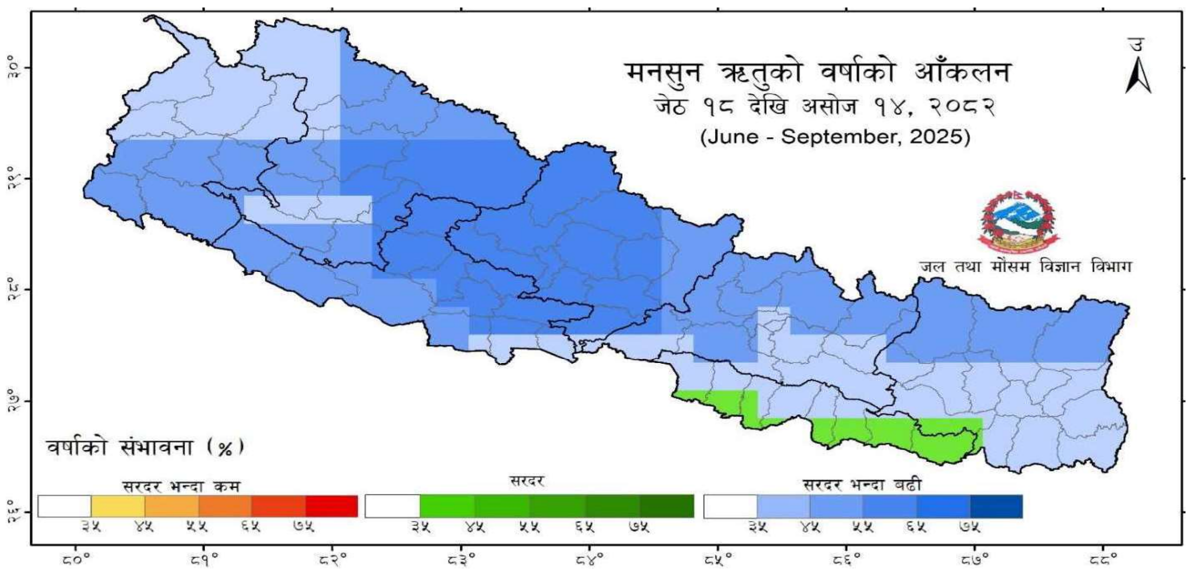

चित्र १: २०८२ को मनसुन ऋतुको वर्षाको सर्वाधिक सम्भावना (highest probability) (%)

अधिकतम तापक्रमको आँकलन

अधिकतम तापक्रम देशभर सरदर भन्दा बढी हुने सम्भावना रहको छ (चित्र २)। सुदुरपश्चिम प्रदेशको उत्तर-पूर्वी भू-भाग, कर्णाली प्रदेशको उत्तरी भू-भाग, लुम्बिनी प्रदेशको उत्तरी भू-भाग, गण्डकी प्रदेशको पश्चिमी भू-भाग, मधेश प्रदेशको पश्चिमी भू-भाग र बागमती प्रदेशको मध्य भू-भागमा सरदर भन्दा बढी अधिकतम तापक्रम रहने संभावना ५५% देखि ६५% रहेको। त्यसैगरी मधेश प्रदेशको पूर्वी भू-भाग र गण्डकी प्रदेशको मध्य भू-भागमा सरदर भन्दा बढी रहने संभावना ३५% देखि ४५% रहेको छ र देशका बाँकी भू-भागमा अधिकतम तापक्रम सरदर भन्दा बढी हुने सम्भावना ४५% देखि ५५% रहेको छ।

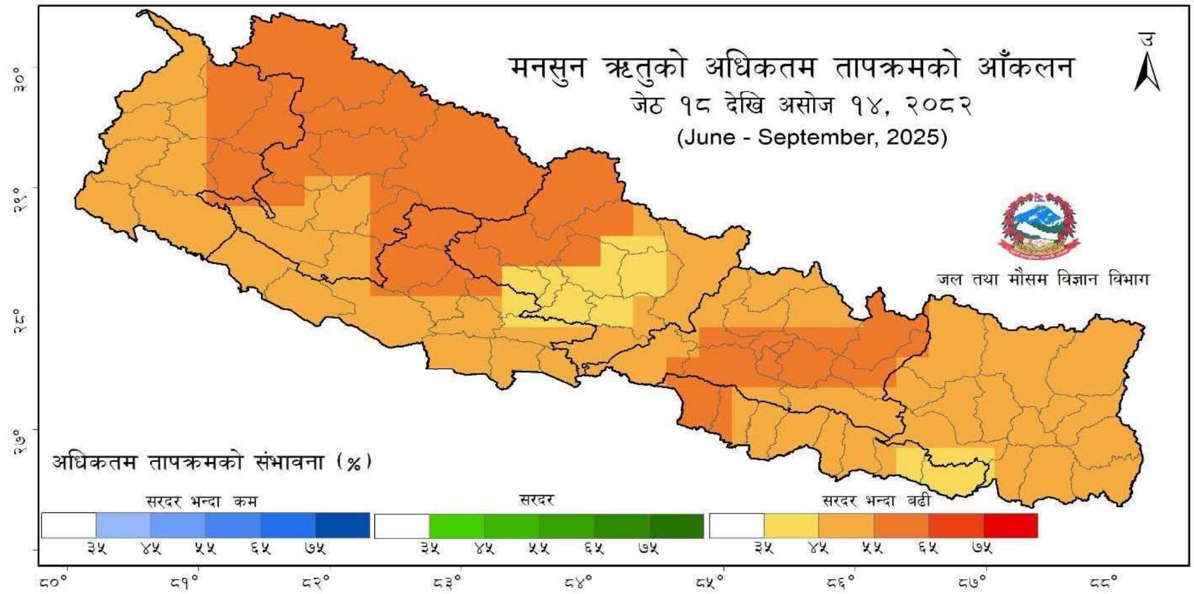

चित्र २: २०८२ को मनसुन ऋतुको अधिकतम तापक्रमको सर्वाधिक सम्भावना (highest probability) (%)

न्यूनतम तापक्रमको आँकलन

न्यूनतम तापक्रम देशभर सरदर भन्दा बढी हुने सम्भावना रहेको छ (चित्र ३)। कर्णाली र बागमती प्रदेशका अधिकांश भू-भाग, लुम्बिनी प्रदेशको मध्य भू-भाग, मधेश प्रदेशका पश्चिमी भू-भाग र कोशी प्रदेशको तराई भू-भागमा न्यूनतम तापक्रम सरदर भन्दा बढी हुने सम्भावना ५५% देखि ६५% रहेको छ। त्यसैगरी सुदुरपश्चिम प्रदेशको दक्षिण-पश्चिमी भू-भाग, गण्डकी प्रदेशको उत्तर-पूर्वी भू-भाग र कोशी प्रदेशको उत्तरी भू-भागमा न्यूनतम तापक्रम सरदर भन्दा बढी हुने सम्भावना ३५% देखि ४५% रहेको छ भने देशका बाँकी भू-भागमा न्यूनतम तापक्रम सरदर भन्दा बढी हुने सम्भावना ४५% देखि ५५% रहेको छ।

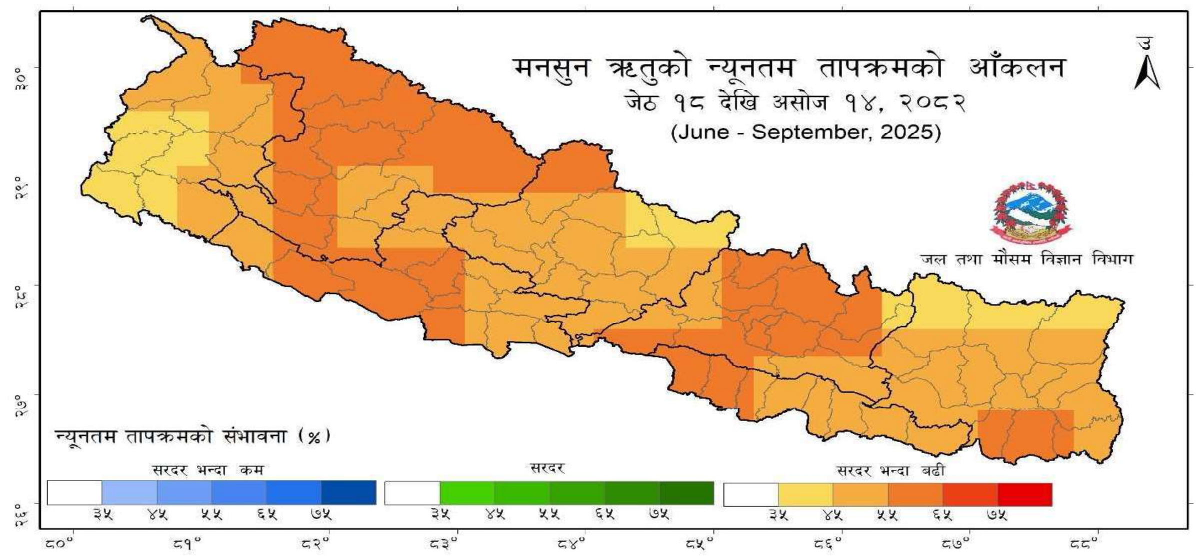

चित्र ३: २०८२ को मनसुन ऋतुको न्यूनतम तापक्रमको सर्वाधिक सम्भावना (highest probability) (%)

आँकलनका आधारहरू

विभागले यस आँकलन विश्व मौसम संगठनको विश्वभर तथा क्षेत्रीय स्तरको जलवायु सूचना उत्पादन गर्ने केन्द्रहरूको हावापानी प्रारुपहरूको आँकलन र South Asian Seasonal Climate Outlook Forum (SASCOF) को आँकलनको आधारमा तयार गरेको हो। साथै नेपालको मनसुन ऋतुको जलवायुमा प्रभाव पार्ने पूर्वी प्रशान्त महासागरमा विकसित हुने El Nino and Southern Oscillation (ENSO) तथा हिन्द महासागरमा विकसित हुने Indian Ocean Dipole (IOD) को हालको अवस्था तथा जलवायु प्रारुपहरूको मनसुन ऋतुको आँकलन, युरोप तथा एशियामा गत हिउँद तथा प्रि-मनसुनको ऋतुमा परेको हिउँ, अन्तरऋतु परिवर्तनशिलताका कारकहरूलाई समेत मध्यनजर गरिएको छ। हाल प्रशान्त महासागरमा ENSO र हिन्द महासागरमा विकसित हुने IOD दुवै तथस्ट (neutral) अवस्थामा रहेको र आगामी मनसुन ऋतुभर तटस्थ नै रहने आँकलन गरिएको छ। यद्यपि ऋतुगत जलवायु बिभिन्न सामुन्द्रिक तथा वायुमण्डलिय प्रणालीहरू, भू-उपयोग जस्ता कुराहरूमा निर्भर हुने र जलवायु प्रारुपहरूलाई यस्ता प्रणाली ऋतु परिवर्तन हुने समयमा सतप्रतिशत विश्वसनिय पूर्वानुमान गर्न कठिन हुने तथ्य मनन गर्नुपर्ने देखिन्छ।

अनुसूची

सामान्यतया सरदर वर्षा (Normal Rainfall)/सरदर तापक्रम (Normal Temperature) भन्नाले कुनै स्थानको लामो समय (सन् १९९१-२०२०) को ३३.३ देखि ६६.६ प्रतिशत (33.3 – 66.6 percentile) को वर्षा/तापक्रम लाई जनाउँदछ भने सरदरभन्दा कम र वढी वर्षा/तापक्रम भन्नाले क्रमशः ३३.३ प्रतिशत (33.3 percentile) भन्दा कम र ६६.६ प्रतिशतक (66.6 percentile) भन्दा वढी वर्षा/तापक्रम लाई जनाउँदछ।

तलको चित्रहरू १०, ११ र १२ मा क्रमशः सन १९९१ देखि २०२० सम्मको मनसुन ऋतु (जुन देखि सेप्टेम्बर) को औसत, ३३.३ प्रतिशतक र ६६.६ प्रतिशतक वर्षा देखाइएको छ भने चित्रहरू १३, १४ र १५ मा क्रमशः अधिकतम तापक्रमको औसत, ३३.३ प्रतिशतक र ६६.६ प्रतिशतक र चित्रहरू १६, १७ र १८ मा क्रमशः न्यूनतम तापक्रमको औसत, ३३.३ प्रतिशतक र ६६.६ प्रतिशतक देखाईएको छ।

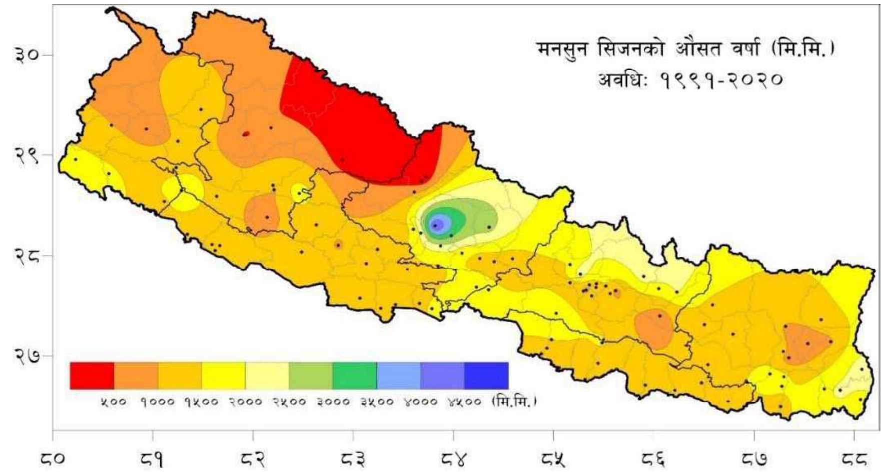

चित्र १०: सन् १९९१-२०२० को मनसुन ऋतुको औसत वर्षा। कालो सानो गोलाकार संकेतले मौसम मापन केन्द्र जनाउँदछ।

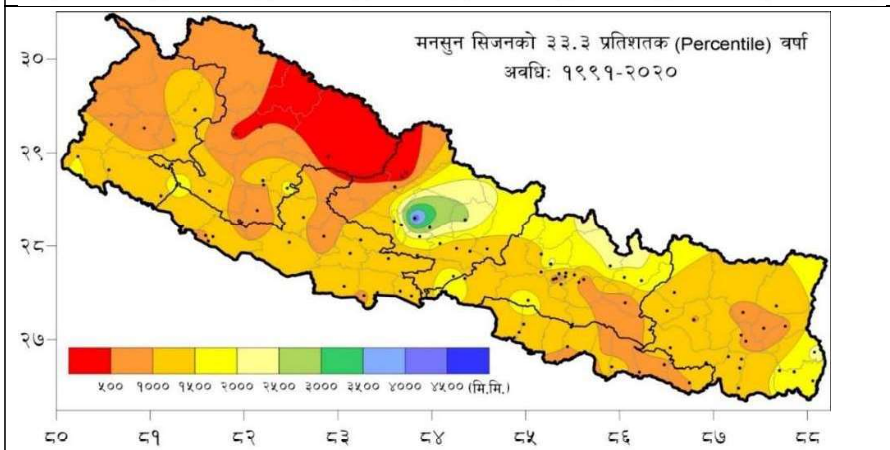

चित्र ११: सन् १९९१-२०२० को मनसुन ऋतुको ३३.३ प्रतिशतक वर्षा। कुनै पनि स्थानमा, चित्रमा देखाइएको भन्दा कम वर्षा भएमा सरदर भन्दा कम वर्षा भएको मानिन्छ।

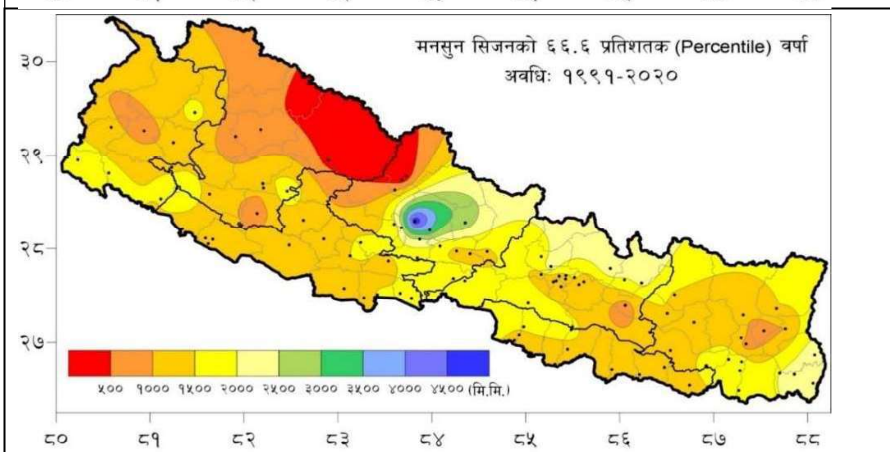

चित्र १२: सन् १९९१-२०२० को मनसुन ऋतुको ६६.६ प्रतिशतक वर्षा। कुनै पनि स्थानमा, चित्रमा देखाइएको भन्दा बढी वर्षा भएमा सरदर भन्दा बढी वर्षा भएको मानिन्छ।

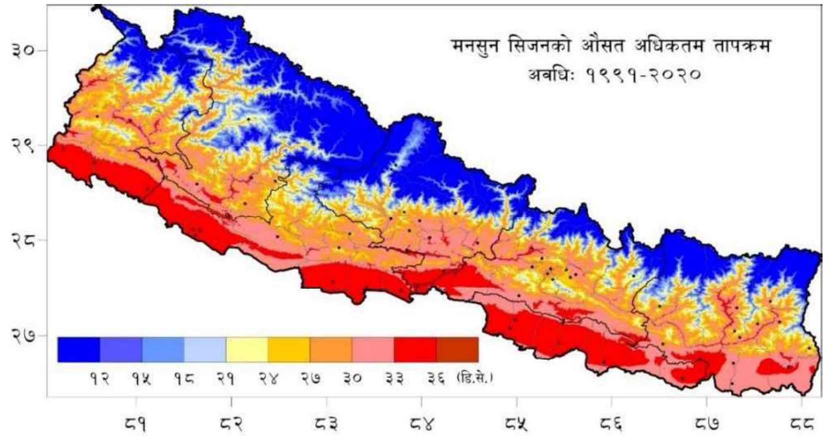

चित्र १३: सन् १९९१-२०२० को मनसुन ऋतुको औसत अधिकतम तापक्रम। कालो सानो गोलाकार संकेतले मौसम मापन केन्द्र जनाउँदछ।

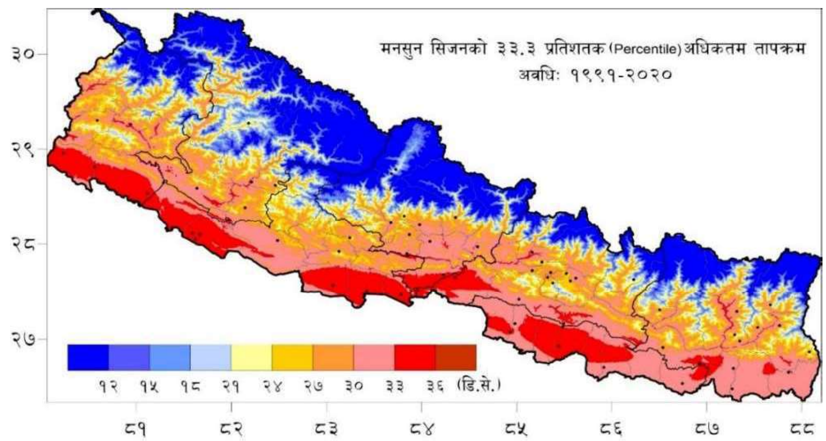

चित्र १४: सन् १९९१-२०२० को मनसुन ऋतुको ३३.३ प्रतिशतक अधिकतम तापक्रम। कुनै पनि स्थानमा, चित्रमा देखाइएको भन्दा कम अधिकतम तापक्रम भएमा सरदर भन्दा कम अधिकतम तापक्रम भएको मानिन्छ।

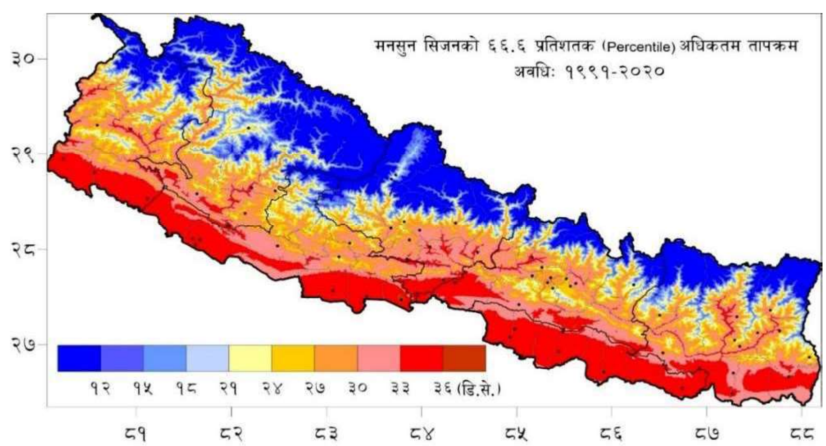

चित्र १५: सन् १९९१-२०२० को मनसुन ऋतुको ६६.६ प्रतिशतक अधिकतम तापक्रम। कुनै पनि स्थानमा, चित्रमा देखाइएको भन्दा बढी अधिकतम तापक्रम भएमा सरदर भन्दा बढी अधिकतम तापक्रम भएको मानिन्छ।

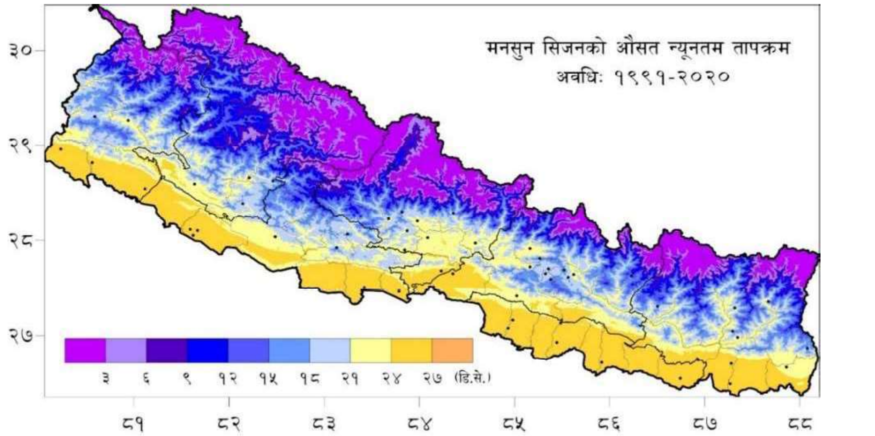	**चित्र १६ः सन् १९९१-२०२० को मनसुन ऋतुको औसत न्यूनतम तापक्रम। कालो सानो गोलाकार संकेतले मौसम मापन केन्द्र जनाउँदछ।**
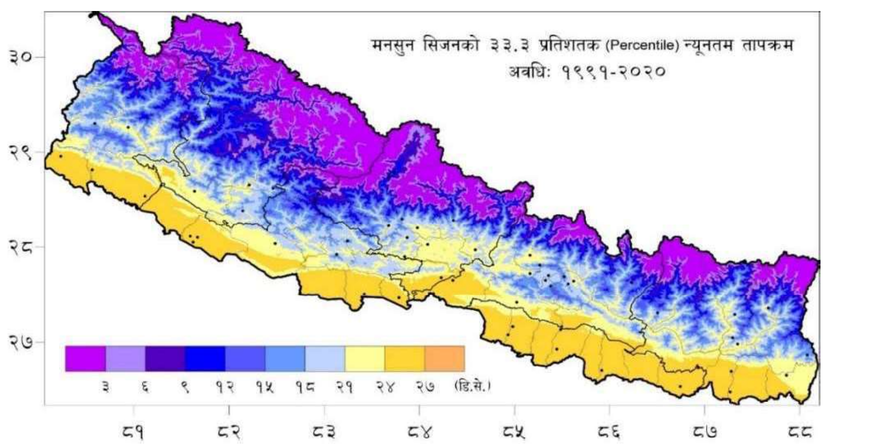	**चित्र १७ः सन् १९९१-२०२० को मनसुन ऋतुको ३३.३ प्रतिशतक न्यूनतम तापक्रम। कुनै पनि स्थानमा, चित्रमा देखाइएको भन्दा कम अधिकतम तापक्रम भएमा सरदर भन्दा कम न्यूनतम तापक्रम भएको मानिन्छ।**
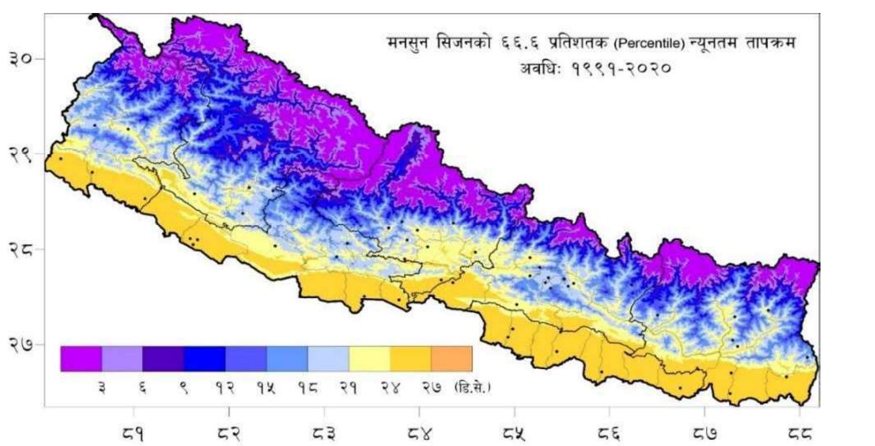	**चित्र १८ः सन् १९९१-२०२० को मनसुन ऋतुको ६६.६ प्रतिशतक न्यूनतम तापक्रम। कुनै पनि स्थानमा, चित्रमा देखाइएको भन्दा बढी अधिकतम तापक्रम भएमा सरदर भन्दा बढी न्यूनतम तापक्रम भएको मानिन्छ।**

मनसुन परिदृष्यको सूचना

जल तथा मौसम विज्ञान विभागले सामान्यतया बैशाख महिनामा आगामी बर्षामा समग्र वर्षाको अवस्थाको अनुमान (मनसुन आउटलुक) उपलब्ध गराउँछ । प्रदेश तथा जिल्ला स्तरमा यसको खबर रेडियो, टिभि, अनलाइन मिडिया र ईमेल आदिका माध्यमबाट मनसुन सक्रिय हुनभन्दा करिब १ महिना अगावै प्राप्त गर्न सकिनेछ । मनसुन परिदृष्यको सुचना प्राप्त भएपछि देहाय बमोजिमका गतिविधिहरू कार्यान्वयन गरिनेछन् ।

- यो जानकारी प्रदेश तथा जिल्लामा प्राप्त भएपछि सम्बन्धित विषयक्षेत्रका प्रमुख तथा सरोकारवालासँग परामर्श गरी प्रदेश स्तरमा मनसुन अवधिमा हुनसक्ने प्रभावको अनुमान गर्ने ।
- प्रदेश र जिल्ला स्तरमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाहरूको कार्यान्वयन गर्ने ।
- प्रदेश तथा जिल्ला स्तरका आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रहरूलाई थप सक्रिय बनाउने।
- प्रदेश र जिल्ला स्तरमा रहेका बाढी र वर्षामापन केन्द्रको मर्मत सम्भार गरी संचालनमा ल्याउने ।
- विपद्का समयमा सुरिक्षत स्थानान्तरणका लागि खुल्लाक्षेत्र तथा उद्धार कार्यका लागि पहिचान गरिएका हेलिप्याडहरू तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- मनसुनजन्य विपद्लाई लक्षित गरि संयूक्त नमुना घट्ना अभ्यास कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- आवश्यक पर्ने खोज, उद्धार र राहत सामाग्रीहरूको खरिद, भण्डारण तथा तयारी अवस्थामा राख्ने।

मौसम विषेश बुलेटिन

जल तथा मौसम विज्ञान विभागले आगामी सात दिन (सामान्यतया आगामी तीन दिनदेखि सात दिनसम्म) मा ठूलो वर्षा हुन सक्छ र त्यसले बाढी, पहिरो लगायतका विपद् हुन सक्छ भन्ने मौसम विशेष बुलेटिन मौसमी प्रणाली सिंर्जना हुने अवस्थामा मात्रै उपलब्ध गराउँछ । उक्त बुलेटिनमा जल तथा मौसम विज्ञान विभाग बाढी पूर्वानुमान तथा मौसम पूर्वानुमान महाशाखाबाट प्रदेश तथा जिल्ला स्तरमा हुनसक्ने वर्षा तथा बाढी र पहिरोको जोखिमलाई इंकित गरिएको हुन्छ ।

प्रदेश तथा जिल्ला स्तरमा यसको खबर रेडियो, टिभि, अनलाइन मिडिया र ईमेलका माध्यमका साथै विभाग र यस मातहतका कार्यालयबाट सोझै पनि प्राप्त गर्न सकिनेछ । वर्षा लागेपछि यो खबर जुनसुकै दिनमा पनि आउनसक्छ । यो खबर पाएपछि आगामी सात दिन, पाँच दिन, तिन दिन तथा २४ घण्टा भित्रको जुनसुकै समयमा पनि भारि वर्षा शुरु हुन सक्छ । त्यसैले मौसम विषेश बुलेटिन सुचना प्राप्त भएपछि देहाय बमोजिमका गतिविधिहरू कार्यान्वयन गरिनेछन् ।

- मौसम पूर्वानुमान महाशाखाबाट आउने आगामी सूचनाको बारेमा चनाखो रहन सम्बन्धित सबै सरोकारवाला निकायहरूलाई सजग रहन सुचना प्रवाह गर्ने ।
- अनुमानित मौसम तथा विपद् जोखिम अवस्थाको जानकारी प्रदेश तथा जिल्ला स्तरको आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रबाट विद्यमान पूर्वसूचना प्रवाह संयन्त्रको प्रयोग गरि जोखिम क्षेत्रमा बसोबास गर्ने समुदायका व्यक्तिहरू सम्म पुऱ्याउने।
- विभिन्न प्रकारका अपाङ्गता भएका, वृद्धवृद्धा, बालबालिका लगायतका जोखिममा रहेका समुदाय तथा व्यक्तिहरूसम्म जानकारी पुऱ्याउन उपयुक्त माध्यम र रणनीति अपनाउने ।
- स्थानीय तवरमा बाढी तथा पहिरो जोखिमको निगरानीबाट वा अरू सूचकका आधारमा बाढी तथा पहिरो जाने सम्भावना छ भन्ने जानकारी प्राप्त भएमा जोखिममा रहेका समुदायलाई सर्न तथा सम्भव हुने धनमाल सहित सुरक्षित स्थानमा तत्काले स्थानान्तरण गर्न पहल गर्ने ।

- खोज तथा उद्धारमा खटिने जनशक्तिहरूलाई आवश्यक परेको खण्डमा तत्काल परिचालित हुनका लागि सामाग्री सहित तयारी अवस्थामा रहन जानकारी गराउने ।
- सरकारी तथा गैर सरकारी निकायहरूका जिल्ला तथा प्रदेश गोदाममा रहेका मौज्दात राहत सामाग्रीहरूको भण्डारण तथा अवस्थाको चेकजाँज गर्ने ।
- जोखिमको जानकारी प्राप्त भएपछि सम्भव भएसम्म जोखिम कम गर्ने कृयाकलाप तथा गतिविधि, जोखिम क्षेत्रमा रहेका बासिन्दालाई अन्यत्र सार्ने र जोखिम क्षेत्रमा आवतजावत बन्द गर्ने उपायहरू अपनाउन पहल गर्ने ।

तीन दिने मौसम पूर्वानुमान बुलेटिन

जल तथा मौसम विज्ञान विभागले आगामी तीन दिनमा ठूलो वर्षा हुन सक्छ र त्यसले बाढी तथा पहिरो हुन सक्छ भन्ने अनुमान उपलब्ध गराउँछ । जल तथा मौसम विज्ञान विभाग, बाढी पूर्वानुमान तथा तथा मौसम पूर्वानुमान महाशाखाबाट जारी हुने ३ दिने बाढी तथा मौसम पूर्वानुमान बुलेटिनले प्रदेश तथा जिल्ला स्थित खोला तथा नदीलाई रातो रंगले इंकित गर्दै बाढी, पहिरो तथा वर्षाको उच्च जोखिममा रहेको प्रक्षेपण गर्नुका साथै जल तथा मौसम विज्ञान विभागको गणीतिय मौसम पूर्वानुमान मोडेल (Numerical Weather Prediction-NWP) तिन दिने वर्षा पूर्वानुमानले आगामी २४ घण्टा देखि ७२ घण्टा अवधिमा अति भारी वर्षा (१५० मी.मी. भन्दा बढी) हुने प्रक्षेपण गर्ने गर्दछ ।

प्रदेश तथा जिल्ला स्तरमा यसको खबर रेडियो, टिभी, अनलाइन मिडिया, ईमेलका साथै विभाग र यस मातहतका कार्यालयबाट सिधै ३ दिने मौसम पूर्वानुमान सूचना प्राप्त गर्न सकिनेछ । वर्षा लागेपछि यो खबर जुनसुकै दिनमा पनि आउन सक्छ । यो खबर प्राप्त भएपछि आगामी तीन दिन भित्र जुनसुकै समयमा भारी वर्षा सुरु हुन सक्छ । यसमा यति समय भित्रै बाढी तथा पहिरो जान सक्छ वा ढुङ्गा खस्न सक्छ भन्ने एकिन गर्न सकिने चाहिँ हुँदैन । त्यसैले ३ दिने बाढी तथा मौसम पूर्वानुमान बुलेटिन सुचना प्राप्त भएपछि देहाय बमोजिमका गतिविधिहरू कार्यान्वयन गरिनेछन् ।

- मौसम पूर्वानुमान सूचनाकोबारेमा चनाखो भई समय समयमा विभागबाट अद्यावधिक सूचना लिई सम्बन्धित सबैलाई सजग गराउने ।
- अनुमानित मौसम र विपद् जोखिम अवस्थाको जानकारी विभिन्न तहका आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रबाट पूर्वसूचना तथा आपत्कालीन सञ्चार संयन्त्रको प्रयोग गरी सम्बन्धित जोखिम समुदायसम्म पुऱ्याउने ।
- विभिन्न प्रकारको अपाङ्गता भएका, वृद्धवृद्धा, बालबालिका लगायतका जोखिममा रहेका समुदायसम्म जानकारी पुऱ्याउन उपयुक्त माध्यम र विधि अपनाउने ।
- स्थानीय तवरमा बाढी तथा पहिरो जोखिमको निगरानी वा विभिन्न सूचकका आधारमा बाढी तथा पहिरो जाने सम्भावना छ छैन भन्ने जानकारी लिने।
- सम्भावित जोखिमको विश्लेषण गरी आवश्यक परेको खण्डमा अस्थाई आवासहरूको निर्माण गर्ने ।
- जोखिमको जानकारी प्राप्त भएपछि सुरक्षा निकाय तथा तालिमप्राप्त जनशक्तिहरूको परिचालन गरि त्यस क्षेत्रका मानिस लगायत धनमाल, पशुचौपायाहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने ।

बाढी तथा मौसम पूर्वानुमान सम्बन्धि जानकारी लिनु परेमा

- **जल तथा मौसम विज्ञान विभाग, बाढी पूर्वानुमान महाशाखाले मनसुन सिजन अवधिभर हरेक दिन विहान ७ बजे तीन दिनपछि सम्मको बाढीको पूर्वानुमान गरी बाढी बुलेटिन जारी गर्दै आएको छ। उक्त बुलेटिन हेर्नको लागि विभागको वेवसाइट (www.hydrology.gov.np) लगअन गरी हेर्न सक्नुहुनेछ।**
- **तपाईलाई देशको कुन ठाउंमा कती वर्षा भैरहेको छ ? तत्काल खतरा भन्दा माथिल्लो वर्षा भईरहेको छ वा छैन भन्ने जान्नका लागि विभागको वेवसाइट (यहाँ क्लिक गरी) मा गई Rainfall Watch बटन थिच्नुहोला ।**
- **त्यस्तै, कुन नदीमा कती मिटर बाढी छ ? बढ्दो छ कि घट्दो होला? खतरा होला की नहोला भन्ने जान्न चाहीं सोही वेवसाइट (यहाँ क्लिक गरी) मै गई River Watch बटन थिच्नुहोस ।**
- **जारी भएको बुलेटिन वा बाढी सँग संबन्धीत हरेक पूर्व सूचना यस विभागको आधिकारिक ट्विटर पेज : Nepal Flood Alert! नेपाल बाढी सूचना। र फेसबुक पेजः नेपाल बाढी सूचना - Nepal Flood Alert मा पनि हेर्न सक्नुहुनेछ।**
- **बाढी सतर्कता तह नजिक पुग्न लागेमा, सतर्कता तह पार गरेमा, खतरा तह पार गरेमा वा अन्य विषम अवस्थामा देशका मुख्य नदी जलाधारहरूमा नेपाल टेलिकम र एनसेल मार्फत बाढीबाट प्रभावित हुने सर्वसाधारणहरूलाई मोवाइलमा एसएमएस पठाइनेछ ।**
- **जल तथा मौसम विज्ञान विभाग मौसम पूर्वानुमान महाशाखा ले हरेक दिन विहान ६ बजे तीन दिनपछि सम्मको मौसम पूर्वानुमान बुलेटिन जारी गर्दै आएको छ। उक्त बुलेटिन हेर्नको लागि विभागको वेवसाइट (www:mfd.gov.np) लगअन गरी वा निम्न (लिंक) मा गई हेर्न सक्नुहुनेछ।**
- **विभागबाट जारी भएको मौसम पूर्वानुमान बुलेटिन वा मौसम सँग संबन्धीत हरेक सूचना तथा जानकारी यस विभागको आधिकारिक ट्विटर पेजः NepalDHM र फेसबुक पेजः Mfd Weather Forecast मा पनि हेर्न सक्नुहुनेछ।**
- **देशै भरका सर्वसाधारणको लागि ११५५ नम्वरको टोल फ्रि सेवा बाढी पूर्वसूचना तथा मौसम पूर्वानुमान प्रदान गर्ने उद्देश्यले मनसुनभर सञ्चालन गरिएको छ । जो कोहीले ११५५ डायल गरेर बाढी तथा मौसम पूर्वानुमान सम्बन्धि पूर्वसूचना लिन सक्नुहुनेछ ।**

२.४ सम्भावित विपद् जोखिम विश्लेषण एवं प्रभाव आँकलन

सुर्खेत जिल्लामा ८ म्याग्निच्यूट भन्दा बढीको भूकम्पबाट हुनसक्ने क्षतिको आँकलन गर्दा १०,७६८ घर भवनमा क्षति हुने, २८२३ जनसङ्ख्याको मृत्यु हुने तथा ५० हजारधन्दा बढी मानिसहरू प्रभावित हुनसक्ने अनुमान गरिएको छ । तर यस प्रकारको ठूलो स्केलको विपद् प्रतिकार्य जिल्ला एक्लैको क्षमताभन्दा बाहिरको विषय भएकोले विपद्को प्रभाव एवं क्षतिको अवस्था र सहायताको आवश्यकता अनुसार प्रदेश केन्द्र र अन्तराष्ट्रिय निकायहरु समेत परिचालित हुन्छन ।

सुर्खेत जिल्लाको विगतको विपद्को इतिहास हेर्दा २०७१ सालको बाढीले एकै पटक सबैभन्दा धेरै ३८६६ परिवार प्रभावित गरेको देखिन्छ । त्यसपछि कोभिड १९ बाट २०७७/७८ सालमा धेरै जनाको मृत्यु भएपनि महामारीको कारण घरबार गुम्दैन । घर तथा पूर्वाधार सेवाहरूमा क्षति हुँदैन । त्यसैगरी यस वर्षको मौसम पूर्वानुमानको आधारमा सुर्खेत जिल्लामा १२४८२ जनसङ्ख्या बाढीबाट प्रभावित हुनसक्ने आँकलन गरिएको छ ।

नगर तथा गाउँपालिका स्तरमा गरिएको विपद् जोखिम विश्लेषण तथा सम्बावित क्षति आँकलनका आधारमा भूकम्प बाहेक बाढी पहिरो आगलागी लगायतका बारम्बार दोहोरिने विपद्बाट ४४३६ घरधुरी जोखिममा रहेको देखाएको छ । यो यस जिल्लाको जिल्लामा सम्पूर्ण घरधुरीको ५.५५ प्रतिशत हो । यस प्रकार सामान्यतया ५ प्रतिशत घरपरिबार तथा जनसङ्ख्या बारम्बार दोहोरिने विपद्बाट प्रभावित हुनसक्ने आँकलन गरी त्यसको लागि विषयक्षेत्रगत पूर्वतयारी गरिएको छ ।

तालिका ७: सुर्खेत जिल्लाको पालिकागत विपद् प्रभाव आँकलन

स्थानीय तह	प्रमुख प्रकोप	जोखिममा रहेको वडा	जोखिममा रहेको बस्ती	जोखिममा रहेको घरधुरी	प्रभाव पर्नसक्ने जनसङ्ख्या

वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	बाढी, कटान डुबान पहिरो	१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९ १३,१४,१५,१६	नेवारे, ईत्राम, खोर्के आँपखोली खोलाका छेउका बस्तीहरू र उपत्यकाको पानी निकास क्षेत्रका बस्तीहरू	१२१५	५४६८
भेरीगंगा नगरपालिका	बाढी पहिरो	१, २, ३, ४, ५, ६, ७	माथिल्लो पहाडी क्षेत्रका बस्तीहरू	१८०	८१०
गुर्भाकोट नगरपालिका	पहिरो	३, ५, १४	कपासे, धारापानी, हिले, बेतेनी	६१	२७५
पञ्चपुरी नगरपालिका	बाढी डुबान पहिरो कटान आगलागी	५, ८, १०, ९, ७, १	मुरमुरी, तिखाकुना पुल, कुलिबाँध, काम्दी,बागबजार,मानसैनी,छिपछिपे,जङ्गलाघाट, बस्ती, राजी बस्ती, बथाने, जाजुरा दोबाटो, गल्फा टोल, नर्सि टोल, चाम्री	४२२	२०००
लेकबेंसी नगरपालिका	पहिरो बाढी कटान	२, ४, ५, ६, ८, १०	कसुरेनी, गामखोला, मसेरी, मझुवा कल्लेरी, ढवेन पिपलछेडा, बाघखोर, पुरानो रानागाउँ, धनारी, फेवालीडाँडा, चिसापानी कालेखोला, वैसपानी, केरेनी रूप्से, गोलखाल्टा	२३९	१०७५
चौकुने गाउँपालिका	बाढी पहिरो कटान	१, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८, ९, १०	जामीरे, सिन्दुकोट, सिमली, पाल्लाघाट, तालागाउँ, खोड डचला, डोरे, बोला, धमु, दानिगौंडा, खरापु, केलाडी, मौरावन, जामुने, सोभानचौर, बुढापुच्मा, जडाम, रूपेखाली, झाला, बाँसपानी, राजीगाउँ , घाटगाँउ, कुमाला, फेवाडी	११८२	५३१९
बराहताल गाउँपालिका	बाढी पहिरो आगलागी	२, ४, ५, ६, ८	गिरीघाट, भेरी किनारका बस्ती	८८०	४९६०
चिंगाड गाउँपालिका	बाढी पहिरो	१, २, ३, ४, ५, ६	सिरूढाल, काडापोखरी, पारिलेख, डिम्रटोल, ठाँटिबजार, टाड्के, गोगने, खिर्रा साधीखोला, भर्जनी, पुडे	१६४	७३८
सिम्ता गाउँपालिका	बाढी पहिरो	१, ३, ७,८	गोजि, काप्रिचौर, सिर्जना बजार,आरुडाँडा, आग्रीगाउँ, गान्द्रा, खानीखोला, घोरेटा	२५५	८६९
जिल्ला				४५९८	२१५१४

भूकम्प जस्तो धेरै घरपरिवारलाई प्रभाव पार्ने विपद्को घटना भएमा त्यसको प्रभाव जिल्लामा मात्र सिमित नभई धेरै क्षेत्रमा फैलिने हुँदा प्रतिकार्यको दायित्व जिल्लाको मात्र नभई प्रदेश एवं संघीय सरकारको स्रोत समेत परिचालन हुने हुँदा ५ प्रतिशतको तयारीले प्रारम्भिक प्रतिकार्य शुरु गर्न सकिन्छ त्यसैगरी प्रत्येक गाउँ तथा नगरपालिकाले पनि सम्बन्धित पालिकाको क्षति तथा प्रभाव आँकलन अनुसार तयारी गरेका छन् । यसरी जिल्लाको ५ प्रतिशत जनसङ्ख्या प्रभावित हुने र मानवीय सहायताको आवश्यकता पर्ने अनुमानका आधारमा जोखिममा रहेको विभिन्न समूहको जनसङ्ख्या तालिका ८ बमोजिम हुने र सोही बमोजिम तयारी गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

तालिका ८: संवेदनशील एवम् जोखिममा रहेको समुहको विपद् प्रभाव आँकलन

क्रसं	प्रभावित हुनसक्ने घरधुरी एवं जनसङ्ख्या	प्रभावित हुनसक्ने संख्या जिल्लाको जनसङ्ख्याको (५%)	तत्काल परिचालनको लागि तयारी संख्या (५०%)
१	घरधुरी	४८९५	२२४८
२	जम्मा जनसङ्ख्या	२०७५६	१०३७८
३	५ वर्ष मुनिको जनसङ्ख्या	१८४९	९२५
४	१४ - ४९ वर्षको महिलाको जनसङ्ख्या	६११७	३०५९
५	अपेक्षित गर्भवती जनसङ्ख्या	४८९	२४५
६	७० वर्ष माथिको जनसङ्ख्या	६७८	३३९
७	अपांगता भएको जनसङ्ख्या	९२०	४६०

बाढी तथा भूकम्प जस्ता विपद्को अवस्थामा सडकहरू अवरुद्ध हुन्छन् । विद्युत र सञ्चार संरचनाहरूमा क्षति भएर सेवा अवरूद्ध हुन पुग्छ । खोज उद्धारका लागि सूचना आदान प्रदानमा समस्या हुन्छ । सडक अवरूद्ध हुँदा घाइतेहरूको उद्धार र उपचारमा समस्या हुनका साथै मानवीय सहायता सामग्रीहरू प्रभावित समुदायसम्म पुऱ्याउन र सहायताकर्मीहरू त्यहाँ पुग्न नसक्ने अवस्था आउँछ ।

भूकम्पको समयमा घरहरू ध्वस्त हुन्छन । भूकम्प, बाढी तथा डुबानको समयमा ठूलो जनसङ्ख्या विस्थापित हुने हुँदा बसोबासको प्रवन्ध गर्नुपर्ने हुन्छ । महामारीजन्य विपद् छिटो फैलनुका साथै मानव स्वास्थ्यमा प्रत्यक्ष असर पर्ने हुँदा दैनिक जनजीवन नराम्ररी प्रभावित हुन पुग्छ । यस्तो परिस्थितिमा सकेसम्म तत्काल र प्रभावकारी रूपमा स्वास्थ्य संकट व्यवस्थापन तथा मानवीय सहायतामा जुट्नु, संक्रमित एवम् घाइतेहरूको तत्काल उद्धार गरी जीवन रक्षाको लागि उपचारको प्रवन्ध गर्नु, प्रभावित तथा विस्थापितहरूलाई मानवीय सहायता उपलब्ध गराउनु र जिल्लाको जनजीवन क्रमश: सामान्य अवस्थामा ल्याउन पहल गर्नु जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको प्राथमिक दायित्व हो । यसका लागि स्थानीय तहसँग समन्वय, विषयगत क्षेत्रको प्रभावकारी परिचालन र पूर्वसूचना तथा विपद् सूचनाको व्यवस्थित आदानप्रदान, विष्लेषण र प्रयोगले प्रतिकार्यलाई प्रभावकारी बनाइनेछ ।

२.६ पूर्व सूचना तथा विपद् सूचना प्रणाली

सुर्खेत जिल्लाको विभिन्न स्थानमा हावापानी तथा बर्षामापन केन्द्र र नदीहरूमा जलमापन केन्द्र स्थापना गरिएको छ । त्यसैगरी जिल्लाका सबै स्थानीय तहहरुमा आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र स्थापन गरिएको छ । यसबाट पूर्वसूचना तथा विपद् सूचना संकलन व्यवस्थापन र प्रसारमा सहयोग पुगेको छ ।

तालिका ९: सुर्खेत जिल्लामा रहेको जल तथा हावापनी मापन केन्द्रहरूको विवरण

क्रसं	केन्द्रको प्रकार	केन्द्रको नाम	ठेगाना	अवलोकनकर्ता	सम्पर्क नं
१	मौसम राडार	रातानांला	रातानांला	स्वचालित	
२	हावापानी केन्द्र	पुष्माक्याम्प	बिनौरा ७	नन्दकली वली	९८६८०२७४३०
३	हावापानी केन्द्र	मेहेलकुना	मेहेलकुना ३	भक्ति राना	९८४८१९७४४४
४	बर्षामापन केन्द्र	जामु	विधापुर १	निम बहादुर राजी	९८६७२७४९३४
५	बर्षामापन केन्द्र	बड्डिचौर	कुनाथरी ४	दिनेश वाग्ले	९८४८१३८६२६
६	बर्षामापन केन्द्र	खानीखोला	खानीखोला २	मन्जुकुमारी शाही	९७४८००७१७०
७	बर्षामापन केन्द्र	राकम	राकम ६	वकिल बहादुर पुन	९८१२४९३५६४
८	बर्षामापन केन्द्र	कालिदमार	छिन्चु २	धन बहादुर वली	९८४४८१००६२
९	बर्षामापन केन्द्र	ईत्राम	ईत्राम	मधु सलामी मगर	९८६८१६६६२२
१०	जलमापन केन्द्र	सजिमघाट	भेरी नदी केन्द्र नं २६९.५	टार्जन बुढा	९८६८११९८१७
११	जलमापन केन्द्र	जामु	भेरी नदी केन्द्र नं २७०	रमेश राझी	९८४४८९२५३० ९८४८२८३५४१
१२	जलमापन केन्द्र	लाटीकोइली	निकास केन्द्र नं २६९.७	कमल शाही	९८६५२१४०५९ ९८६४९६४८७
१३	जलमापन केन्द्र	चिंगाड खोला	सिमलीखेत केन्द्र नं २७४	भीम बहादुर बराल	९८६८११६२७०
१४	जलमापन केन्द्र	ठूलीभेरी	रिम्ना जाजरकोट		९८६८९०३६२४ ९८४५२०१५९१

तालिका १०: सुर्खेत जिल्लाको स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रकोहरूको सम्पर्क विवरण

क्रसं	स्थानीय तहको नाम	विपद् सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क व्यक्ति	इमेल
१	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	यामलाल गिरी	९८५८०५३०७०	
२	भेरीगंगा नगरपालिका	कुल बहादुर खड्का	९८५११९९५०८	
३	गुर्भाकोट नगरपालिका	आइती चौधरी	९८६६७६३३१९	
४	पञ्चपुरी नगरपालिका	अर्जुन पैड्याल	९८४८२४१६०३	
५	लेकवेंसी नगरपालिका	नरेन्द्र हमाल	९८५४८०५०६६०	
६	चौकुने गाउँपालिका	पद्मराज शर्मा	९८४८३७६२१२	
७	बराहताल गाउँपालिका	गोविन्द सिजापति	९८४८२८०९४०	
८	सिम्ता गाउँपालिका	अर्जुन कुमार राना	९८६८१०९०६६	
९	चिङ्गाड गाउँपालिका	कृष्णा थापा	९८४१५१९३०२	

२.७ सरोकारवाला निकायको भूमिका तथा जिम्मेवारी

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको ध्येय विपद्बाट उत्पन्न हुन सक्ने मानवीय तथा भौतिक क्षतिहरुलाई कम गर्नुको साथै विपद्का घटना भै हालेमा विपद् प्रभावितलाई तत्काल उद्धार तथा राहत सहयोग उपलब्ध गराउनु हो । सुर्खेत जिल्लामा विपद्बाट हुन सक्ने मानवीय तथा भौतिक क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्ने र प्रतिकार्यलाई छिटो, छरितो, व्यवस्थित र जवाफदेही बनाउन मानवीय सहायताको क्षेत्रमा कार्यरत निकायहरुको पहिचान गरी विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्यका लागि ती निकायहरुको कार्यक्षेत्र तथा कार्यक्रमको आधारमा विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य सम्बन्धी जिम्मेवारी तालिका ११ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ११: विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूको भूमिका एवं जिम्मेवारी

क्र=सं	निकाय कार्यालयको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	नियायगत जिम्मेवारी
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय / जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, सुर्खेत	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	विपद् जोखिम व्यवस्थापन ऐन, २०७४ बमोजिम जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको सामान्य कार्य शर्तहरु: • विपद् जोखिम न्यूनीकरण एवं व्यवस्थापन कार्यमा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरूसंग समन्वय गर्ने • जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गरी प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समिति, गृह मन्त्रालय मार्फत कार्यकारी समितिमा पेश गर्ने • स्थानीय विपद् व्यस्थापन समितिबाट संचालित राहत तथा उद्धार कार्यमा आवश्यक सहयोग एवं अनुगमन गर्ने • विपद् प्रतिकार्यमा भैरहेको प्रगतिको बारेमा समय समयमा प्रादेशिक तथा संघीय विपद् व्यवस्थापन कार्यकारी समितिमा जानकारी दिने • गृह मन्त्रालय तथा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समितिबाट प्राप्त निर्देशनका आधारमा कार्य सञ्चालन गर्ने • बाह्य सहयोगका लागि सरकारी र गैरसरकारी निकायहरूबीच समन्वय गर्ने • बाह्य सहयोगका लागि सरकारी निकाय, राष्ट्रसंघीय निकाय, राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था, रेडक्रस अभियानका सदस्य लगायतका निकायहरूबीच प्रतिकार्यको समीक्षा बैठक सञ्चालन गर्ने • क्षतिको २४ घन्टा भित्र IRA मोवाइल एप्लीकेशन मार्फत विपद् द्रुत लेखाजोखा विवरण सङ्कलन गर्ने • बहु विषयगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा, आवश्यकता अनुसार थप लेखाजोखा गर्ने निर्णय गर्ने र संङ्कलित तथ्याङ्क विश्लेषण र सम्प्रेषण गर्ने ।
२	जिल्ला आपतकालीन कार्य संञ्चालन केन्द्र	विपद् सम्पर्क व्यक्ति	• प्रमुख जिल्ला अधिकारीको मातहतमा रही विपद् तथा पूर्वसूचना संकलन, व्यवस्थापन र संप्रेशन गर्ने • विषयगत क्षेत्रका बैठक तथा कार्यहरूमा सहजीकरण र समन्वय गर्ने • सबै सरोकार निकायसँग समन्वय गरी विपद् सूचना व्यवस्थापन प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउने • विपद् लेखाजोखा गरी प्रतिकार्य योजना तयार गर्न सबै विषयगत क्षेत्रलाई सहयोग गर्ने • स्थानीय तहको आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको क्षमता वृद्धिका लागि सहजीकरण गर्ने • विपद् सूचना तथा सञ्चार समुदाय देखि केन्द्रसम्म प्रभावकारी बनाउने भूमिका खेल्ने ।
३	जिल्ला समन्वय समिति	जिल्ला समन्वय	• समन्वयात्मक कार्यमा सहयोग गर्ने • आवास तथा पुनःस्थापना कार्य गर्ने • स्रोत (आर्थिक, भौतिक, मानवीय श्रोत) परिचालन तथा समन्वय गर्ने

क्र=सं	निकाय कार्यालयको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	नियायगत जिम्मेवारी
		समिति संयोजक	.
४	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरू	प्रमुख अध्यक्ष	• विपद् जोखिम व्यवस्थापन र उद्धारको कार्यमा सुरक्षा निकाय, वडा विपद् व्यवस्थापन समिति, सामुदायिक विपद् जोखिम व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गर्ने • जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समितिमा विपद् लेखाजोखाको प्रतिवेदन पेश गर्ने • स्थानीय विपद् व्यवस्थापन योजना अनुसारका विषयगत क्षेत्र र सहयोगी निकायहरु समन्वय गरी तत्काल उद्धार तथा राहत कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने • जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द र प्रदेशस्तरीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रमा विपद्का घटना र सोको प्रभाव बारे जानकारी गराउने • विपद् लेखाजोखा मार्गदर्शनले तोकेको ढाँचामा फारम छपाइ तयारी अवस्थामा राख्ने • लेखाजोखाका लागि आवश्यक जनशक्ति तयारी अवस्थामा राख्ने • तत्काल प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा गर्न लगाउने
५	सुरक्षा निकायहरू	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	• प्रमुख जिल्ला अधिकारीको मातहतमा रही खोज तथा उद्धार कार्यको नेतृत्व तथा उद्धारकार्य गर्ने • आपतकालीन अवस्थामा नागरिकको जनधनको सुरक्षा तथा संरक्षण गर्ने • राहत वितरण तथा मानवीय सहायता वितरण कार्यमा सहयोग गर्ने • विपद्को समयमा जोखिममा रहेको समूह महिला बालबालिका जेष्ठ नागरिकलाई सुरक्षा र संरक्षण दिने
६	जिल्ला स्थित विषयगत सरकारी कार्यालय र स्थानीय तहका विषयगत शाखाहरु	कार्यालय तथा शाखा प्रमुखहरु	• जिल्ला स्थित विषयगत कार्यालयले सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रको नेतृत्व तथा सदस्यको रूपमा रही काम गर्ने • सम्बन्धित विषयगत क्षेत्र तथा कार्यालयको आपतकालीन योजना निर्माण गर्ने • स्थानीय तहको विषयगत समितीमा रहि क्षेत्रगत अगुवा भूमिका निर्वाह गर्ने • वडा तथा समुदाय स्तरमा विपद् व्यवस्थापन तथा प्रतिकार्य समूह तयार गरी परिचालन गर्ने
७	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति	• खाद्य, गैर खाद्य सामाग्री तथा अस्थाई आवास व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने • आपतकालीन आवास तथा बन्दोबस्ती (Logistic) व्यवस्थापनमा सहयोग गर्ने • विपद् व्यवस्थापनमा संलग्न जनशक्तिको क्षमता विकासका लागि तालिम सञ्चालन गर्न सहयोग गर्ने

क्र=सं	निकाय कार्यालयको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	नियायगत जिम्मेवारी
			• विपद् चरणको विपद् लेखाजोखामा सहयोग गर्ने
८	सहयोगी संस्थाहरू	प्रमुख तथा प्रतिनिधि	• विषयगत सदस्य संस्था (राष्ट्रिय÷अन्तर्राष्ट्रिय गैसस, सरकारी निकाय, राष्ट्रसंघीय निकाय, रेडक्रस अभियानका सदस्य आदि)का बीचमा उपयुक्त विषयगत समन्वय संयन्त्र स्थापना तथा व्यवस्थापन गर्ने • जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विषयगत अगुवा निकाय, सरकारी निकाय, नागरिक समाज तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरूबीच समन्वय गर्ने • विषयगत क्षेत्रका सहभागीहरूलाई सम्बन्धित नीतिगत मार्गदर्शन तथा प्राविधिक मापदण्डका बारेमा जानकारी राख्दछन् र सोही मापदण्डका आधारमा प्रतिकार्य गर्दछन् भन्ने कुराको प्रत्याभूति गराउने • विषयगत क्षेत्रका कार्यसमूहको प्रभाव र कार्यान्वयन योजनाको प्रगतिको समीक्षा गर्ने तथा प्रतिवेदन र प्रभावकारी सूचना प्रवाहको प्रत्याभूति दिन प्रभावकारी अनुगमन संयन्त्र स्थापना गर्ने • मानवीय सहायतामा संलग्न साझेदार संस्थाका कर्मचारीको क्षमता विकास तालिम सञ्चालन गर्ने सहयोग गर्ने • विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि स्रोत परिचालन गर्ने ।
९	राजनीतिक दलहरू	दलका प्रमुख	• विपद् प्रतिकार्यका लागि कार्यकर्ता तथा भातृसंस्थाका स्वयंसेवक जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्णय अनुसार परिचालन गर्ने • आउनसक्ने विभिन्न विपदहरूमा समन्यवय र समझदारी कायम गर्ने सहयोग गर्ने • स्थानीय स्तरमा स्रोत संकलन एवं पारदर्शी परिचालनमा सहयोग गर्ने
१०	उद्योग वाणिज्य संघ, निजी क्षेत्र	प्रमुख	• राहत संकलन र परिचालनमा सहयोग गर्ने • विपद्को समयमा कृतिम अभाव महँगी तथा कालीबजारी हुन नदिने र नियन्त्रण गर्ने सहयोग गर्ने • मानवीय सहायताको लागि आवश्यक वस्तु सेवा तथा सामग्रीहरू स्थानीय बजारमा उपलब्ध गराउन पहल गर्ने • विपद्को राहत तथा क्षतिको लागि बैंकिं एवं बीमा सुविधा निरन्तर सुचारू गर्ने
११	यातायात व्यावसायी संघ	प्रमुख	• खोज उद्धार लेजाखोजा तथा राहतका लागि यातायातका साधानहरू नियमित दररेटमा उपलब्ध गराउने
१२	पत्रकार महासंघ, सञ्चार माध्यमहरू	अध्यक्ष	• विपद्को समयमा संवेदनशीलतालाई ख्याल गरी सही र आधिकारिक सूचना मात्र सम्प्रेषण गरी समुदायलाई सुसूचित गराउने • विपद्को समयमा संचार माध्यमबाट फैलिने अनावश्यक अफबाह रोक्न संयन्त्र बनाई खोज काम गर्ने

क्र=सं	निकाय कार्यालयको नाम	जिम्मेवार व्यक्ति	नियायगत जिम्मेवारी
			• संचार माध्यमका संचारक र संचारकर्मीहरूलाई विपद् सूचना संकलन तथा संप्रेषण सम्बन्धी तालिम दिने

२.८ विषयगत क्षेत्रहरू

२.८.१ विषयगत क्षेत्रको गठन

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको निर्णय एवं विगतदेखि कार्यान्वयन हुँदै आए बमोजिम ९ वटा विषयगत क्षेत्रको आधारमा यो पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरिएको छ । राज्यको पुर्नसंरचना अनुसार जिल्लामा रहेका विषयगत क्षेत्रका अगुवाई गर्ने संस्थाहरु जिल्ला तहमा घट्दै जाँदा मुलतः जिल्लास्तरमा समन्वयकारी भूमिकामा जोड दिदै योजना तयार पारिएको छ । स्थानीय तहहरुमा शाखा/इकाईका रुपमा रहेका सम्बन्धित विषयगत शाखाहरु गाउँपालिका र नगरपालिकाको अगुवाइमा विषयगत क्षेत्र परिचालनमा जोड दिदै स्थानीय तहलाई बढी जिम्मेवार बनाउने प्रयास गरिएको छ । विषयगत क्षेत्रमा नेतृत्व प्रदान गर्ने जिल्ला स्थित सम्बन्धित निकायहरू (Cluster Leads) सँग समन्वय गरी मानवीय गतिविधि सञ्चालन गर्नका लागि निम्नानुसार विषयगत क्षेत्रहरू (Clusters) गठन गरिएको छ । साथै विषयगत क्षेत्रसँग सम्वन्धित सहयोगी निकायहरुको विवरण तालिका १२ मा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका १२: विषयगत क्षेत्रका अगुवा एवं सदस्य संस्था तथा निकायहरू

क्रसं	विषयगत क्षेत्र	अगुवा संस्था	सदस्य तथा सहयोगी संस्थाहरू	
१	बन्दोवस्ती/ खोज तथा उद्दार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, गाउँपालिका नगरपालिकाहरू नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय ईलाका प्रहरी कार्यालयहरु, राजनीतिक दलहरु, सामुदायिक संस्थाहरू
२	शिघ्र पुनर्लाभ	संघीय शहरी विकास तथा भवन निर्माण कार्यालय, सुर्खेत	डिभिजन वन कार्यालय, खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, नेपाल विद्युत प्राधिकरण, स्थानीय तह (प्राविधिक शाखा)	सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरु, नेपाल टेलिकम, जिल्लामा कार्यरत अन्तराष्ट्रिय गैससहरु, नेपाल, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, राजनीतिक दलहरु, सुन्दर नेपाल सस्था, UNDP
३	स्वास्थ्य तथा पोषण	जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय	जिल्ला अस्पताल, जिल्लामा रहेका सबै अस्पताल तथा स्वस्थ्य संस्थाहरू गाउँ नगरपालिकाको स्वास्थ्य शाखा जिल्ला समन्वय समिति नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	जिल्लामा स्वास्थ्य तथा पोषण क्षेत्रमा काम गर्ने संस्था तथा परियोजनाहरू युनिसेफ, यु.एन.एफ.पिए., सेभ द चिल्ड्रेन, जनजागरण महिला संघ, सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्रहरु, औषधि व्यवसायी संघ

क्रसं	विषयगत क्षेत्र	अगुवा संस्था	सदस्य तथा सहयोगी संस्थाहरू	
			आयुर्बेद स्वास्थ्य केन्द्र	स्याक नेपाल, आइएनएफ, नेपाल परिवार नियोजन संघ, किसान कार्यक्रम, सुन्दर नेपाल संस्था
४	खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रवर्धन (WASH)	खानेपानी सिचाँइ तथा उर्जा विकास निर्देशनालय	जिल्ला सम्न्वय समिति, पूर्वाधार कार्यालय, भूसंरक्षण कार्यालय जिल्ला बालकल्याण समिति नेपाल प्रहरी, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, युनिसेफ	प्लान नेपाल, स्याक नेपाल, गैसस महासंघ, वातारण सुधार समाज, सुन्दर नेपाल संस्था, नगरपालिकाहरु, गाउँपालिका, सेभ द चिल्ड्रन, किर्डाक, अगैससहरु
५	आपतकालीन आश्रयस्थल	संघीय शहरी विकास तथा भवन निर्माण कार्यालय, सुर्खेत	जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र| जिल्ला समन्वय समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, सुरक्षा निकाय, डिभिजन वन कार्यालय स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, पूर्वाधार शाखा, विश्व खाद्य कार्यक्रम	उद्योग बाणिज्य संघ, गैसस महासंघ, स्याक नेपाल, किर्डाक, यातायात व्यवसायी संघहरु, सुन्दर नेपाल संस्था, युनिसेफ, सेभ द चिल्ड्रेन ,प्लान नेपाल
६	खाद्य सुरक्षा	कृषि विकास निर्देशनालय	कृषि क्षेत्र विकास कार्यक्रम(ASDP) सुर्खेत प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना (PMAMP) खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण कार्यालय एकिकृत कृषि प्रयोगशाला पशुपंक्षि बिकास निर्देशनालय पशुरोग अन्वेषण प्रयोगशाला , स्थानीय तहका कृषि शाखाहरु, खाद्य तथा ब्यापार कम्पनी लि.,सस्थान, नेपाल प्रहरी,जिल्ला समन्वय समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी विश्व खाद्य कार्यक्रम	स्थानीय विपद् ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तहका कृषि शाखाहरु, नेपाल खाद्य सस्थान, नेपाल प्रहरी, गैसस महासंघ, उद्योग वाणिज्य संघ, कृषि क्षेत्रमा काम गर्ने विभिन्न गैरसरकारी संस्थाहरु (वातावरण सुधार समाज, समाज जागरण केन्द्र, सिप्रेड, सुन्दर नेपाल, सिमान्तकृत महिलाहरुको लागि महिला संस्था वाम, अन्तरनिर्भर समाज), नाप तौल तथा गुणस्तर कार्यालय, खाद्य तथा गुणस्तर डिभिजन कार्यालय, सुन्दर नेपाल सस्था, लिवर्ड,कोपिला भ्याली सेवा समाज
७	संरक्षण	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	नेपाल प्रहरी, जि.स.स. युएनएफपिए, युनिसेफ, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, प्लान नेपाल	पत्रकार महासंघ, स्याक नेपाल, वाम, प्रशान्ति वृध्दाश्रम, मानव सेवा आश्रम, एकल महिला समूह, सुन्दर नेपाल संस्था, सेभ द चिल्ड्रेन, नवज्योति केन्द्र, आवाज, अन्तर निर्भर समाज, वातावरण सुधार समाज, असमान नेपाल, कोपिला

क्रसं	विषयगत क्षेत्र	अगुवा संस्था	सदस्य तथा सहयोगी संस्थाहरू	
				झ्याली समाज, एसओएस सामाजिक सेवा केन्द्र, आइएनएफ, अपागं सशक्तिकरण केन्द्र, नेपाल राष्ट्रिय दलित समाज कल्याण संघ, दलित सेवा संघ, पालिकाहरु, श्रम तथा रोजगार कार्यालय
८	शिक्षा	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	शिक्षा विकास निर्देशनालय, कर्णाली प्रदेश, सम्वन्धित स्थानीय तहमा रहेका शिक्षा बिकास शाखाहरु, जिल्ला समन्वय समिति, युनिसेफ, सेभ द चिल्ड्रेन, प्लान नेपाल, जिल्ला समन्वय समिति	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, पत्रकार महासंघ, विद्यालयहरु, बाल विकास समाज, शैक्षिक पेशागत संघ संगठन, गै.स.स. महासंघ, एफ.एम.हरु, स्याक नेपाल, वाम नेपाल, सुन्दर नेपाल संस्था, आसमान नेपाल, सोसेक, अन्तर निर्भर समाज, वातावरण सुधार समाज, प्याव्सन र एनप्याव्सन, कोपिला झ्याली समाज, आइएनएफ, स्टेशनरी तथा पुस्तक व्यवसायी संघ,
९	आपतकालीन सञ्चार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, राष्ट्रिय अनुसन्धान, जिल्ला समन्वय समिति नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	नेपाल टेलिकम नेपाल पत्रकार महासंघ स्थानीय एफ.एम., पत्रपत्रिका गाउँपालिकाहरु, नगरपालिकाहरु स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रहरू

नोट: विभिन्न क्षेत्रसँग सम्बन्धित निकायहरुको सम्पर्क व्यक्ति र सम्पर्क नम्बर विषयगत अनुसूचीमा राखिएको छ ।

२.८.२ विषयगत क्षेत्रको कार्य जिम्मेवारी

विषयगत क्षेत्र	१. बन्दोबस्ती/ खोज तथा उद्दार (Logistic)
विषयगत क्षेत्रको परिचय	विपद्को घटना हुनासाथ तत्काल प्रतिकार्यमा जुटेर मानवीय जीवन रक्षा तथा सम्पत्तिको सुरक्षा गरी जनजीवन सामान्य अवस्थामा ल्याउनु पर्ने हुन्छ । प्रतिकार्यको सम्पूर्ण नेतृत्व जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको अध्यक्षको हैसियतले प्रमुख जिल्ला अधिकारीले गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । विपद्को समयमा जिल्लास्थित सबै विषयगत क्षेत्रका साथै स्थानीय तह मातहतका स्रोत साधन र संयन्त्रहरू प्रतिकार्यका लागि बन्दोबस्ती सहित परिचालन गर्नुपर्दछ । विपद्को प्रभाव अनुसार बाह्य सहयोगको लागि जिल्लाभित्र र बाहिर, छिमेकी जिल्ला, प्रदेश तथा संघीय निकायहरूसम्म समन्वय गर्नुपर्दछ । विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्यका लागि सरोकारवाला निकायहरूसँग निरन्तर समन्वय र सहकार्य गर्ने तथा विपद्को समयमा विपद् प्रभावित समुदायमा तुरून्त खोज उद्धार, प्राथमिक

	उपचार र राहत वितरण तथा तत्काल विपद् लेखाजोखा कार्यका लागि समन्वय गरि बन्दोवस्ती गर्नु यस विषयगत क्षेत्रको मुख्य जिम्मेवारी हो । समन्वय, पूर्वसूचना तथा विपद् सूचना व्यवस्थापन र सञ्चार, विपद् लेखाजोखा र आपतकालीन बन्दोबस्ती व्यवस्थापनको लागि यस विषयगत क्षेत्रले काम गर्नेछ ।
उद्देश्य	• विपद् सूचना व्यवस्थापन गरी प्रतिकार्य प्रभावकारी बनाउने • विपद् प्रतिकार्य तथा पूर्वतयारीको लागि सम्बन्धित सबै निकाय तथा संस्थाहरूसँग समन्वय गर्ने • विपद् लेखाजोखा गरी सबै विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना बनाउन सहयोग गर्ने • आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरी विपद् सूचना प्रवाह गर्ने
नेतृत्व गर्ने निकाय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र
विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	जिल्ला समन्वय समिति, नेपाल पत्रकार महासंघ, नीजि क्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी लगायत मानवीय सहायताको क्षेत्रमा काम गर्ने जिल्लास्थित सबै संस्थाका प्रतिनिधिहरु । विपषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको विस्तृत विवरण अनुसूचीमा १ मा छ ।

विषयगत क्षेत्र	**२.शिघ्र पुनर्लाभ**
विषयगत क्षेत्रको परिचय	विपद्को समयमा सडक अवरूद्ध हुन्छन् । विद्युत र सञ्चारका पूर्वाधारहरूमा क्षति पुग्छ । यसले गर्दा सूचना संकलान खोज उद्धार तथा प्रभावित क्षेत्रसम्म राहत सहायता पुर्याउन समस्या हुन्छ । यस विषयगत क्षेत्रले विपद्को कारण अवरूद्ध हुन पुगेका अत्यावश्यक सेवाहरू; सडक, विद्युत, सञ्चार खानेपानीका पूर्वाधार तथा संरचनाहरूलाई तत्काल मर्मत सम्भार गरी सूचारू गर्ने र जनजीवनलाई सामान्य बनाउने जिम्मेवारी निर्वाह गर्दछ । विपद् पश्चात विस्थापितहरूलाई तत्काल अस्थायी आश्रयस्थल व्यवस्थापन गर्ने तथा आवास, खानेपानी, सरसफाई लगायतका अस्थायी पूर्वाधार तयार गर्न सहयोग गर्दछ । त्यसैगरी पुन:स्थापनाको चरणमा स्थायी संरचनाहरू पुनर्निर्माण नहुँदासम्मको लागि अस्थायी संरचना तथा पूर्वाधार तयार गर्ने काम गर्दछ । विपद्को प्रकृति र प्रभाव हेरी यस विषयगत क्षेत्रको काम विपद्को तत्कालको अवस्थादेखि पुनर्निर्माणको काम नसकिँदासम्म चल्न सक्छ र विपद् व्यवस्थापनका चारबटै चरणमा काम गर्नुपर्ने हुन्छ ।
उद्देश्य	• विपद्को समयमा क्षति भएका पूर्वाधार संरचनाहरू तत्काल मर्मत गरी सेवा सूचारू गर्ने • अस्थायी आश्रयस्थलमा अस्थायी बसोबास र सरसफाईका आधारभूत संरचाना तयार गर्ने • स्थायी रूपमा पुनर्निमाण नभएसम्म विद्यालय स्वास्थ्य चौकीका लागि अस्थायी संरचना तयार गरी सेवा सुचारू गर्न सहयोग गर्ने ।
नेतृत्व गर्ने निकाय	संघीय शहरी विकास तथा भवन निर्माण कार्यालय, सुर्खेत
विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय, स्थानीय तहका पूर्वाधार विकास शाखा नेपाल विद्युत प्राधिकरण निर्माणको काम गर्ने आयोजनाहरु । विपषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको विस्तृत विवरण अनुसूचीमा ९ मा छ ।

विषयगत क्षेत्र	**३.स्वास्थ्य तथा पोषण**
विषयगत क्षेत्रको परिचय	विपद्को समयमा खोज उद्धार कार्यसँगै घाइतेहरूको जीवन रक्षाको लागि स्वास्थ्य उपचार सेवा आवश्यक पर्दछ । गम्भीर प्रकृतिका घाइतेहरूको लागि थप उपचारको प्रवन्ध गर्नु पर्दछ । प्रभावित समुदाय तथा अस्थायी आश्रयस्थलमा नियमित स्वास्थ्य सेवालाई निरन्तरता दिनु पर्ने हुन्छ ।

विषयगत क्षेत्र	३.स्वास्थ्य तथा पोषण
	महामारीजन्य विपद् तथा स्वास्थ्य संकटको समयमा सोको रोकथाम तथा नियन्त्रणमा स्वास्थ्य क्षेत्रको प्रमुख भूमिका हुन्छ । विपद् प्रभावित क्षेत्रका बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, दिर्घरोगीहरू, गर्भवती, सुत्केरी तथा स्तनपान गराउँने (सुनोलो हजार दिन), आमाहरूको लागि थप पोषणयुक्त खानाको आवश्यकता पर्दछ । जिल्लाको स्वास्थ्य संरचना र क्षमताको परिचालन गरी प्राथमिक उपचार, स्वास्थ्य सेवा, महामारी नियन्त्रण, आपतकालीन अवस्थामा आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरूको सुनिश्चितता गर्नु यस विषयगत क्षेत्रको प्रमुख जिम्मेवारी हो ।
उद्देश्य	• विपद्को समयमा महामारीको रोग लाग्ने दर, विरामी दर, मृत्यू दर र कुपोषणको दरलाइ न्यूनिकरण गर्ने । • विपद्को समयमा घाइतेहरूको तत्काल प्राथमिक उपचारको प्रवन्ध गर्ने । • विपद् प्रभावित क्षेत्र र अस्थायी आश्रयस्थलहरूमा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा सुचारू गर्ने । • विपद् प्रभावित क्षेत्र तथा आश्रयस्थलहरुमा उपलब्ध गराइने खानेकुराहरू पोषणयुक्त भएको सुनिश्चितता गर्ने । • महामारी रोकथाम व्यवस्थापन र नियन्त्रणको काम गर्ने । • विपद् तथा महामारी प्रतिकार्य तथा नियन्त्रणको लागि औषधी उपकरण तथा जनशक्ति तयारी अवस्थामा राख्ने ।
नेतृत्व गर्ने निकाय	जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय
विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	जिल्लामा रहेका सबै स्वास्थ्य संस्था तथा अस्पतालहरू र स्वास्थ्य तथा पोषणको क्षेत्रमा काम गर्ने सबै संस्थाकाहरु । विपषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको विस्तृत विवरण **अनुसूचीमा ३** मा छ ।

विषयगत क्षेत्र	४.खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रवर्धन (WASH)
विषयगत क्षेत्रको परिचय	विपद्को समयमा खानेपानी तथा सरसफाईका पूर्वाधारहरूमा क्षति पुग्छ । आश्रयस्थलमा एकैचोटी खानेपानी र सरसफाइको लागि प्रवन्ध गर्नु पर्ने हुन्छ । विपद् प्रभावितहरूको लागि स्वच्छ र पर्याप्त खानेपानी तथा सरसरफाइको प्रवन्ध गर्नु, विपद् प्रभावित समुदाय, अस्थायी आश्रयस्थल वा क्वारेन्टिन र आइसोलेसन केन्द्रहरुमा खानेपानी एवम् सरसफाईको प्रवन्ध तथा स्वस्छता प्रवर्धन गर्नु, प्रभावितहरूको लागि मापदण्ड अनुसारको सरसफाई तथा स्वस्छता प्रवर्धनका सामग्रीहरूको सुनिश्चिता गर्नु, विपद्जन्य घटनाबाट सिर्जना भएका फोहोर व्यवस्थापन गर्नु, व्यक्तिगत सरसफाईको लागि स्वस्छता सम्बन्धी सरसामानहरूको प्रवन्ध गर्नु, विपद्बाट क्षति भएका खानेपानी तथा सरसफाईका पूर्वाधारहरू पुन:र्स्थापना गर्न सहयोग गर्नु यस विषयगत क्षेत्रको मुख्य जिम्मेवारी हो ।
उद्देश्य	• विपद्को समयमा प्रभावितहरूलाई पर्याप्त शुद्द पिउने पानीको प्रवन्ध गर्नु । • विपद् प्रभावित समुदाय तथा अस्थायी आश्रयस्थलमा तत्काल शौचालय तथा सरसफाइ सामग्रीको व्यवस्था गर्नु । • अस्थायी आश्रयस्थल तथा विपद् प्रभावित समुदायमा फोहीरमैलाको उचित व्यवस्थापन गर्नु । • विपद्को कारणबाट सृजित फोहोरमैलाको कारण कुनै महामारी फैलिन नदिनु महामारी नियन्त्रण गर्नु ।
नेतृत्व गर्ने निकाय	खानेपानी सिचाँइ तथा उर्जा विकास निर्देशनालय

विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	जिल्ला समन्वय समिति, पूर्वाधार विकास कार्यालय, भूसंरक्षण कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी लगायत खानेपानी तथा सरसफाइको क्षेत्रमा काम गर्ने सबै संस्थाका प्रतिनिधिहरु । विपषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको विस्तृत विवरण अनुसूचीमा ४ मा छ ।

विषयगत क्षेत्र	**५.आपतकालीन आश्रयस्थल**
विषयगत क्षेत्रको परिचय	जिल्लामा विपद्बाट विस्थापित तथा प्रभावित भएकाहरुलाई बस्नको लागि अस्थायी आश्रयस्थलको प्रवन्ध मिलाउने, ओढ्ने ओछ्याउने लगायतका गैर खाद्य सामग्री एवम् लगाउने कपडाको प्रवन्ध गर्नुपर्ने हुन्छ । अस्थायी शिविर निर्माण तथा शिविर व्यवस्थापन र अस्थायी शिविर तथा विपद् प्रभावित समुदायमा आधारभूत सेवाको उपलब्धताको लागि यस विषयगत क्षेत्रले काम गर्नेछ ।
उद्देश्य	• विपद्बाट विस्थापित भएकाहरूको लागि तत्काल आस्थायी बसोबासको प्रवन्ध गर्ने • पहिचान गरिएका अस्थायी शिविरहरूकमा आधारभूत सुविधाहरूको प्रवन्ध गर्ने • पहिचान गरिएका खुला स्थानहरूमा अस्थायी शिविर निर्माण गर्ने • शिविरमा रहेका वा समुदायमा रहेका विपद् प्रभावितहरुलाई मापदण्ड बमोजिम गैर खाद्य राहत सामग्री उपलब्ध गराउने
नेतृत्व गर्ने निकाय	संघीय शहरी विकास तथा भवन निर्माण कार्यालय
विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	जिल्ला समन्वय समिति, डिभिजन वन कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र जिल्लामा आपतकालीन अस्थायी शिविर र गैर खाद्य क्षेत्रमा काम गर्ने सबै निकाय एवं संस्थाहरु । विपषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको विस्तृत विवरण अनुसूचीमा ६ मा छ ।
विषयगत क्षेत्र	**६.खाद्य सुरक्षा**
विषयगत क्षेत्रको परिचय	जिल्लामा कुनै पनि विपद्को घटना वा स्वास्थ्य संकटको स्थिति हुनासाथ त्यसबाट विस्थापित तथा प्रभावितहरूलाई तत्काल खाद्यान उपलब्ध गराउने, विस्थापित भई अस्थायी शिविरमा बसेकालाई मापदण्ड अनुसारको चामल, दाल, नुन, तेल आदि खाद्य सामग्री उपलब्ध गराउने, खानेकुरा पकाउनको लागि आवश्यक प्रवन्ध मिलाउने, थप पोषणको आवश्यकता पर्ने समूहलाई पोषणयुक्त खानेकुराहरू उपलब्ध गराउने, कृषि र अन्य जीविकोपार्जन क्षेत्रमा भएको क्षति विवरण तयार गर्ने ,कृषि र जीविकोपार्जन क्षेत्रको पुनर्स्थापन तथा पुनर्लाभ योजना बनाइ कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवारी यस विषयगत क्षेत्रको हो । यस विषयगत क्षेत्रले खाद्य सामग्री भण्डारण तथा उपलब्ध गराउने पोषणयुक्त खानेकुराहरूको प्रवन्ध गर्ने र कृषि क्षेत्रको पुनर्स्थापना गर्ने कार्य गर्नेछ ।
उद्देश्य	• विस्थापितहरूलाई तत्काल खान मिल्ने पोषणयुक्त खानेकुराहरू उपलब्ध गराउने । • बिपद्को अवस्थामा खाद्य सामाग्री खरिद¸ वीउविजनको उपलब्धता, भण्डारण तथा विक्री वितरणको सहज व्यवस्थापन मार्फत जोखिमयुक्त समुदायमा खाद्य सुरक्षा सुनिश्चित गर्ने । • प्रभावित क्षेत्र तथा आश्रयस्थलमा रहेका विपद् प्रभावितहरुको लागि स्पियर मापदण्ड अनुसारको खाद्य सामग्रीको प्रवन्ध मिलाउने । • थप पोषणको आवश्यकता पर्ने समूहलाई सोही बमोजिम थप पोषणयुक्त खानेकुरा उपलब्ध गराउने । • कृषि र जीविकोपार्जन क्षेत्रको क्षति तथा आवश्यकताको लेखाजोखा गरी पुनर्स्थापन तथा पुनर्लाभ योजना तयार गर्ने
नेतृत्व गर्ने निकाय	कृषि विकास निर्देशनालय र पशुपन्छी विकास निर्देशनालय

विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	जिल्ला समन्वय समिति, खाद्य संस्थान, विश्व खाद्य कार्यक्रम, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र जिल्लामा कृषि खाद्य तथा जीविकोपार्जनको क्षेत्रमा काम गर्ने सबै निकाय एवं संस्थाहरू। विपषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको विस्तृत विवरण अनुसूचीमा ५ मा छ ।

विषयगत क्षेत्र	**७.संरक्षण**
विषयगत क्षेत्रको परिचय	विपद्को घटना पछि परिवारहरू विस्थापित हुन्छन् । कतिपय बालबालिकाले अविभावक गुमाउँछन् । वृद्धवृद्धाले सहारा गुमाउँछन् । विपद्मा परेर अशक्त हुन्छन् । यस्तो अवस्थामा महिला र बालबालिकामाथि हिंसाको जोखिम बढ्छ । परिवारका सदस्य गुमाउँदा र त्रासका कारण मनोसामाजिक असर पर्न सक्छ । यस्तो अवस्थामा विपद्मा परेका समुदाय बालबालिका महिला वृद्धवृद्धा तथा अपांगता भएका व्यक्तिहरूलाई सुरक्षा र संरक्षण प्रदान गर्नु, लैंगिक एवं यौनजन्य हिंसा तथा मानव बेचबिखन रोक्ने र मनोसामाजिक परामर्श दिएर आघातबाट बाहिर निस्कन सहयोग गर्नु यस विषयगत क्षेत्रको जिम्मेवारी हो । उच्च जोखिममा रहेका समुहहरुको संरक्षण फरक क्षमता अनुरूप राहत आवश्यकताको सुनिश्चितता मानव बेचविखन भेदभाव दुर्व्यवहार र हिंसा नियन्त्रण र मनोसामाजिक परामर्शको लागि यस विषयगत क्षेत्रले काम गर्नेछ ।
उद्देश्य	• विपद्का कारण मानसिक आघात परेकाहरूलाई मनोसामाजिक परामर्श दिने • बालबालिका तथा महिलामाथि हुनसक्ने लैंगिक, यौन तथा घरेलु हिंसाको निगरानी, नियन्त्रण तथा सम्बोधन गर्ने • बालबालिका तथा मानव ओसारसार हुनसक्ने हुँदा यसको नियन्त्रण गर्ने • विपद् प्रभावित व्यक्तिहरूको नीजि तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको सुरक्षा र संरक्षण गर्ने
नेतृत्व गर्ने निकाय	जिल्ला प्रशासन कार्यालय
विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, जिल्ला बालकल्याण समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, युएनएफपिए, र जिल्लामा संरक्षणको क्षेत्रमा काम गर्ने सबै निकाय एवं संस्थाहरु । विपषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको विस्तृत विवरण अनुसूचीमा ७ मा छ ।

विषयगत क्षेत्र	**८.शिक्षा**
विषयगत क्षेत्रको परिचय	विपद्को कारण विद्यालयहरूमा क्षति हुन्छ । विद्यार्थीहरू आफ्नो बासस्थानबाट विस्थापित हुने हुँदा भौतिक उपस्थितिमा विद्यालय सञ्चालन गर्ने अवस्था नहुन सक्छ । यस्तो अवस्थामा तत्काल शैक्षिक निरन्तरताको लागि वैकल्पिक व्यवस्था गर्ने र सामान्य अवस्थामा यसको लागि पूर्वतयारी तथा सुरक्षित विद्यालय कार्यढाँचालाई कार्यान्वयन गर्न सहयोग गर्ने, वैकल्पिक सिकाई निरन्तरताको लागि उपयुक्त ठाउँको पहिचान गरी आवश्यक सामग्रीहरूको तयारी गर्ने, सुरक्षित सिकाईको वातावरण तयार गरी शैक्षिक गतिविधिहरूलाई निरन्तरता दिने, शिक्षा क्षेत्रको क्षति र आवश्यकताको लेखाजोखा गरी पुनर्स्थापन र पुनर्निर्माणमा सहयोग गर्ने र विद्यालय मार्फत विपद् सुरक्षा सम्बन्धी चेतना समुदायमा विस्तार गर्न सहयोग गर्ने यस विषयगत क्षेत्रको मुख्य जिम्मेवारी हो । यस प्रकार आपतकालीन शिक्षा, शैक्षिक निरन्तरता, वैकल्पिक सिकाई तथा सुरक्षित विद्यालयको लागि यस विषयगत क्षेत्रले काम गर्नेछ ।
उद्देश्य	• अस्थायी सिकाई केन्द्र मार्फत सिकाई निरन्तरताका लागि तयारी गर्ने • महामारीको समयमा वैकल्पिक माध्यमबाट सिकाई निरन्तरता दिन कार्यविधि र जनशक्ति तयार गर्ने

विषयगत क्षेत्र	८.शिक्षा
	• आपतकालीन अवस्थामा सिकाई निरन्तरताको कार्ययोजना सक्रिय गराई सिकाई सूचारु गर्ने • विद्यालयमा वृहत विद्यालय सुरक्षा कार्ययोजना कार्यान्वयन गर्ने र विद्यालय मार्फत आपतकालीन अवस्थामा शिक्षा प्रवर्धन गर्ने
नेतृत्व गर्ने निकाय	शिक्षा विकास समन्वय इकाई
विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	शिक्षा विकास निर्देशनालय, जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तहका शिक्षा शाखाहरू, शिक्षक तथा विद्यालय व्यवस्थापनका प्रतिनिधि संस्थाहरू र जिल्लामा शिक्षाको क्षेत्रमा काम गर्ने सबै निकाय एवं संस्थाहरु । विपषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको विस्तृत विवरण अनुसूचीमा ८ मा छ ।

विषयगत क्षेत्र	९ आपतकालीन सञ्चार
विषयगत क्षेत्रको परिचय	विपद्को समयमा खोज तथा उद्धारका कार्यहरुमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वयमा नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपालको अग्रणी भूमिका हुन्छ भने जिल्ला र स्थानीय तहको आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्रहरु, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, स्काउट तथा स्थानिय तह लगायतको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । यि सम्पूर्ण जिम्मेवार निकायहरुको क्रियाकलाप सहितको समन्वय र खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरिएको छ ।
उद्देश्य	• खोज तथा उद्धारका क्रियाकलापहरुको पूर्वतयारी योजना तयार गर्ने । • खोज तथा उद्धारको प्रतिकार्य योजना वनाई विपद्को समयमा प्रभावकारी खोज तथा उद्धार कार्य गरी मानविय क्षति न्यूनिकरण गर्ने । • आपतकालिन समयमा महिला, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्तिहरु र दीर्घरोगीहरुलाई प्राथमिकता दिएर खोज तथा उद्धार कार्य गर्ने । • खोज उद्धारको लागि स्रोत साधन तथा जनशक्तिको परिचालन गर्ने । • मानिसको मृत्यु भएमा सनाखत गरी शव व्यवस्थापन वा हस्तान्तरणको प्रवन्ध मिलाउने । • आपतकालीन अस्थामा जोखिममा रहेका समुहहरूको संरक्षण एवं सुरक्षाको प्रत्यभूति गराउने ।
नेतृत्व गर्ने निकाय	जिल्ला प्रशासन कार्यालय
विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू	जिल्लामा रहेक सबै सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्काउट तथा स्वयंसेवकहरु । विपषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको विस्तृत विवरण अनुसूचीमा २ मा छ ।

खण्ड तीन : विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्ययोजना

३.१. सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद्को स्थितिमा प्रतिकार्य गतिविधिहरू समयमै कार्यान्वयन गर्न संस्थागत क्षमता लेखाजोखा गरी सोको तयारी आवधिक रूपमा अद्यावधिक गर्न जरुरी हुन्छ । सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरूमा सम्भावित विपद्को ख्याल गरी प्राय सबै प्रकोपका लागि गर्नुपर्ने जोखिम न्यूनीकरण, पूर्वतयारी र विपद् प्रतिकार्य गर्न संस्थागत तथा भौतिक संरचना, मेशिन तथा औजार, उपकरण सीप विकास, सूचना व्यवस्थापन, जनचेतना, कृत्रिम घटना अभ्यास जस्ता क्रियाकलापहरु समावेश गरिएका छन् । विपद् प्रतिकार्यका कार्यहरूलाई प्रभावकारी बनाउन विषय क्षेत्रगत रूपमा यस जिल्लाको सामान्य पूर्वतयारीको कार्ययोजना देहाय बमोजिम हुने गरी तर्जुमा गरिएको छ ।

३.१.१ बन्दोवस्ती / खोज तथा उद्दार विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी कार्ययोजना

क्रसं	पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
१	जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रमा आपतकालीन सञ्चार उपकरण एवं पद्धतिको प्रवन्ध गरी आपतकालीन सञ्चार सेवा नियमित सञ्चालनको व्यवस्था गर्ने	जेष्ठ २०८२	जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र	१	जिल्ला प्रसाशन कार्यालय
२	विपद्को क्षति/नोक्सानी मूल्याङ्कनको लागि विपद् लेखाजोखा टोलीलाई प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (IRA- Initial Rapid Assessment) अभिमुखीकरण गर्ने		जिल्ला		जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र
३	विपद् पश्चातको आवश्यकताको लेखाजोखाको लागि आधुनिक सूचना प्रविधि; मोवाइल एप/SMS को प्रयोग गरेर द्रुत आँकलन गर्ने प्रणाली तथा प्रक्रिया तयार गर्ने	असार २०८२	जिल्ला	१	जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र
४	आपतकालीन अस्थायी आश्रयस्थलको लागि सबै वडामा खुल्ला क्षेत्र पहिचान एवं नक्शांकन गर्ने सम्बन्धित स्थानीय तहलाई सहयोग गर्ने	जेष्ठ २०८२	स्थानीय तह	९	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
५	आपतकालीन प्रयोजनको लागि सबै वडामा मुख्य समुदायको नजिक हुनेगरी हेली प्याडको निर्माण गर्न समन्वय गर्ने	असार २०८२	स्थानीय तह	९	जिल्ला प्रसाशन कार्यालय
६	बाढी/पहिरो, हावाहुरी, भूकम्प, चट्याङ, आगलागी आदि प्रकोपहरूबाट पर्नसक्ने असर र सोबाट बच्ने उपायहरूका बारेमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	निरन्तर	समुदाय		गाउँपालिका, नगरपालिका, संचार माध्यम
७	खोज तथा उद्धारलाई प्रभावकारी बनाउन प्रकोप	जेष्ठ र	जिल्ला	२	खोज उद्धार

क्रसं	पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
	(भूकम्प, आगलागी र पहिरो) मा आधारित कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने/गराउने	माघमा वर्षको २ पटक			विषयगत क्षेत्र
८	स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रहरूलाई जिल्ला, प्रदेश र राष्ट्रिय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको सूचना प्रणालीसँग जोड्ने र क्षमता विकास सहयोग गर्ने	असोज २०८२	स्थानीय तह	९	जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र
९	प्रत्येक वर्ष त्यस वर्षका अनुभव र सिकाइ समेतलाई समेटेर जिल्लाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्ने	जेष्ठ २०८२	जिल्ला	१	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
१०	जिल्ला तहका सबै सरोकारवाला निकाय तथा विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको सम्पर्क विवरण अद्यावधिक गर्ने	नियमित	जिल्ला	१	जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र
११	जिल्ला तथा नजिकमा रहेका जल तथा मौसम मापन केन्द्रहरूको सम्पर्क एवं सूचना प्रणाली अद्यावधिक राख्ने	नियमित	जिल्ला	१	जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र
१२	मौसम पुर्वानुमानको सूचना तथा आँकलन जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र तथा स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र मार्फत प्रभावित हुनसक्ने समुदायसम्म तत्काल पुग्ने संयन्त्र तयार गर्ने	नियमित	जिल्ला	१	जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र
१३	जिल्लामा रहेका स्थानीय तह भौगोलिक फैलावट जनसङ्ख्यालाई ख्याल गरी बन्दोबस्ती तथा राहत सामग्रीहरूको भण्डारण र प्रतिकार्य सञ्चालनको लागि रणनीतिक स्थानहरू पहिचान गरी सोही अनुसार व्यवस्था गर्ने	असार २०८२	जिल्ला/स्थानीय तह	आवश्यकता अनुसार	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

३.१.२ शिघ्र पुनर्लाभ विषयगत क्षेत्रको विपद् पूर्वतयारी कार्ययोजना

क्र.सं.	पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान,	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
१	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको सम्पर्क अद्यावधिक गर्ने र नियमित बैठक आयोजना गर्ने	नियमित	जिल्ला तह		शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना इकाइ

क्र.सं.	पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान,	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
२	पुर्ननिर्माणका लागि आवश्यक पर्ने तथा अवरोध पन्छाउन प्रयोग हुने हेवी इक्वीपमेन्ट तथा उपकरणहरूको विवरण अद्यावधिक राख्ने	नियमित	जिल्ला तह		पुन:स्र्थापना तथा पुनर्निर्माण विषयगत क्षेत्र
३	क्षति भएका संरचना मर्मत तथा पुर्ननिर्माणका लागि आवश्यक पर्ने सामग्रीहरू स्टकमा राख्ने प्रवन्ध गर्ने	२०८१ जेठ	जिल्ला तह		पुन:स्र्थापना तथा पुनर्निर्माण विषयगत क्षेत्र
४	पहिचान गरिएको सुरक्षित स्थानमा आपतकालीन प्रयोजनको लागि खानेपानी ट्याङ्की, तथा शौचालयको व्यवस्था गर्ने	२०८२ पौष			शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना इकाइ
५	आपतकालीन प्रयोजनका लागि हेलिप्याड निर्माण गर्न स्थानीय तहलाई सहयोग गर्ने	२०८२ पौष	स्थानीय तह	९	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना इकाइ
६	पूर्ण रूपमा भवन आचार संहिता कार्यान्वयन भएको सुनिश्चित गर्ने गराउने	नियमित	स्थानीय तह	९	गाउँपालिका नगरपालिका
७	पहिचान गरिएका आपतकालीन आश्रयस्थलमा अस्थायी आवास, सरसफाई, खानेपानी, सडक र विजुलीको पूर्वाधार तयार गर्ने	नियमित	स्थानीय तह	९	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना इकाइ
८	ग्रामीण सडक निर्माण जस्ता पूर्वाधार विकास गर्दा प्राविधिक र वातावरणीय अध्ययन अनुसार विपद् जोखिम नबढ्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने	नियमित	जिल्ला तह		”
९	संरचना तथा पूर्वाधारको पुनर्निर्माण “अझ राम्रो अझ” बलियोको मान्यता अनुरूप गर्ने	नियमित	जिल्ला तह		”
१०	विपद्बाट अत्यावश्यक सेवाहरू (जस्तैः सडक, खानेपानी, विजुली आदि) अवरूद्ध भएमा उक्त सेवा सुचारू गर्नको लागि प्राविधिक टोली गठन तथा अभिमुखीकरण गर्ने	नियमित	जिल्ला तह		”
११	सम्भावित विपद्बाट पूर्वाधार एवं आर्थिक सामाजिक क्षेत्रमा पर्ने क्षतिको शीघ्र मूल्याङ्कनको लागि लेखाजोखा टोलीलाई प्रशिक्षण दिने	प्रत्येक वर्ष	जिल्ला तह	एक पटक	”
१२	जिल्लाको पुनर्स्थापन तथा पुनर्निर्माण योजना तयार गर्न सहयोग गर्ने	विपद् पछि	जिल्ला तह	आवश्यकता अनुसार	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय आयोजना इकाइ

३.१.३ स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी कार्ययोजना

क्र. सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
१	जिल्लामा रहेका सबै अस्पताल र स्वास्थ्य संस्थाहरुको आपतकालीन स्वास्थ्य तथा पोषण सेवा सञ्चालन योजना तयार गर्ने गराउने ।	तत्काल	सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्था	सबै स्वास्थ्य संस्था	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र, स्थानिय तहका स्वास्थ्य शाखा
२	आपतकालीन प्राथमिक उपचार तथा स्वास्थ्य सेवाका लागि औषधिको बफर स्टक (Buffer Stock) राख्ने र औषधिको म्याद अनुसार पुनर्भरण योजना बनाउने	नियमित	सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्था	स्वास्थ्य संस्था अनुसार	जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय, स्थानिय तहका स्वास्थ्य शाखा
३	जिल्ला र स्थानीय तहमा द्रुत प्रतिकार्य टोली (RRT) गठन/पुनर्गठन गर्न सहजीकरण गर्ने	नियमित	जिल्ला र स्थानीय तह	१० स्थान	जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय, स्थानिय तहका स्वास्थ्य शाखा
४	अस्पताल र स्वास्थ्य संस्थाहरूको सेवा, वेड क्षमता अध्यावधिक गर्ने	नियमित	सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्था		जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय, स्थानिय तहका स्वास्थ्य शाखा
५	आपतकालीन अवस्थामा परिचालन गर्न सकिने स्वास्थ्य जनशक्तिको विवरण अद्यवधिक गर्ने	नियमित	जिल्ला र स्थानीय तह	सबै स्वास्थ्य संस्था	जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय
६	जिल्लाको स्वस्थ्य संकट सम्बन्धी विवरण स्वास्थ्य पाश्वचित्र र आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रमा अद्यावधिक गर्ने प्रवन्ध गर्ने	२०८२ जेष्ठ	जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय, आपतकालीन कार्य	१	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र

क्र. सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
			सञ्चालन केन्द्र		
७	महामारीजन्य स्वास्थ्य संकटको समयमा सरकारी तथा अन्य कार्यालयको सेवा सञ्चालन सम्बन्धी स्वास्थ्य प्रोटोकल तयार गर्ने	आवश्यकता अनुसार	जिल्ला तहमा	१	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र
८	स्वास्थ्य संकट एवं महामारीको समयमा स्वास्थ्य संस्थाहरूको सेवा सञ्चालन सम्बन्धी कार्यविधि तयार गर्ने	आवश्यकता अनुसार	जिल्ला तहमा	१	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र
९	महामारीको समयमा जनस्वास्थ्य सेवा (पोषण, खोप, सुरक्षित मातृत्व, बाल स्वास्थ्य, परिवार नियोजन) उपलब्ध गराउने कार्ययोजना तयार गर्ने	२०८२ जेठ	जिल्ला तहमा	१	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र
१०	उपचारको लागि विरामी रेफर गर्नको लागि रेफरल पद्धति र रेफरल हस्पिटलको व्यवस्था गर्ने	आवश्यकता अनुसार	जिल्ला तहमा	१	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय
११	अग्रपंतिमा काम गर्ने स्वास्थ्य तथा सुरक्षा कर्मीको लागि व्यक्तिगत सुरक्षाका सामग्रीहरूको प्रवन्ध गर्ने	२०८२ जेष्ठ	जिल्ला तथा स्थानीय तहमा	सबै	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र
१२	सबै कर्मचारीहरुलाई महामारी सुरक्षा प्रोटोकलको जानकारी गराउने	तत्काल	सबै कार्यालयहरू		जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

क्र. सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
१३	आपतकालीन आश्रयस्थलहरु महामारीको समयमा क्वारेन्टीन तथा आइसोलेसन केन्द्रको रूपमा सञ्चालन गर्न सकिने गरी तयार गर्न सहयोग गर्ने	तत्काल	स्थानीय तहमा		जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
१४	महामारीको समयमा सार्वजनिक यातायात सञ्चालन सम्बन्धी प्रोटोकल तयार गर्ने	तत्काल	जिल्ला तहमा	१	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
१५	महामारीको समयमा आर्थिक क्षेत्र तथा बजार सञ्चालन सम्बन्धी प्रोटोकल तयार गर्ने	तत्काल	जिल्ला तहमा		जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
१६	स्वास्थ्य संकट तथा महामारी नियन्त्रण र व्यवस्थापन सम्बन्धी स्वस्थ्यकर्मी सुरक्षाकर्मी र द्रुत प्रतिकार्य टोलीलाई तालिम दिने	२०८२ असार	स्थानीय तहमा		स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र
१७	कोभिड-१९ महाव्याधी लगायत महामारी रोकथाम, नियन्त्रण र परीक्षण तथा उपचार सम्बन्धी जनचेतना अभिबृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	आवश्यकता अनुसार	जोखिमयुक्त बस्तीहरुमा	वर्षमा कम्तिमा ३ पटक	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र
१८	विपद्को समयमा आवश्यक पर्ने एम्बुलेन्स, शव बाहन आदिको सम्पर्क र चालकको फोन नं अध्यावधिक गर्ने	२०८२ जेष्ठ	जिल्ला तहमा	१	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन शाखा

३.१.४ खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रवर्धन (WASH) विषयगत क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी कार्ययोजना

क्र.सं.	पूर्वतयारी क्रियाकलापहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
१	जिल्ला स्तरीय खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्रको नियमित बैठक गर्ने	नियमित	खानेपानी सिचाई तथा उर्जा विकास	४	संघीय खानेपानी तथा ढल ब्यवस्थापन आयोजना

क्र.सं.	पूर्वतयारी क्रियाकलापहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
२	जिल्ला तथा पालिकास्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्रको नियमित बैठक गर्ने गराउने	नियमित	निर्देशनालय र स्थानीय तह	१	संघीय खानेपानी तथा ढल ब्यवस्थापन आयोजना
३	खानेपानी तथा सरसफाइ क्षेत्रका सरोकारवालाहरूको नक्साङ्कन तथा सम्पर्क ब्यक्तिको सूची अद्यावधिक गर्ने	नियमित		१	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र
४	जिल्ला तथा स्थानीय तहमा खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र क्षेत्रका स्रोत व्यक्तिको क्षमता विकास तथा सम्पर्क सूची तयार	नियमित			”
५	पानीजन्य रोग तथा रोकथाम सम्बन्धी सूचना संचार तथा शिक्षा सामग्री उत्पादन तथा वितरण गर्ने	नियमित			”
६	पानीजन्य रोग तथा रोगथाम सम्बन्धी सचेतनामूलक सन्देश तयारी गरी संचारमाध्यमबाट सम्प्रेषण गर्ने	नियमित			”
७	खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी राहत सामग्रीहरूको सूची तयार गरी सहज रूपमा उपलब्धताका लागि सहयोगी निकायहरूको सूची तयार गर्ने	२०८२ असार	प्रभावित क्षेत्र		”
८	खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सामग्री खरिद, भण्डारण तथा ढुवानीको व्यवस्था गर्ने	आवश्यकता अनुसार			”
९	खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी न्यूनतम सामग्रीहरू तत्काल र सहज उपलब्धताको प्रवन्ध गर्ने	”			”
१०	तत्काल राहत सहयोगका लागि खानेपानी तथा सरसफाई विपद् कोषको स्थापना गर्ने	२०८२ असार			”

क्र.सं.	पूर्वतयारी क्रियाकलापहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
११	खानेपानी तथा सरसफाई विपद् कोषको सहज परिचालनका लागि कार्यविधि बनाउँने	२०८२ असार		?	”
१२	प्रत्येक पालिकामा पहिचान भएका विपद् समयमा शिविरका रूपमा प्रयोग हुने सम्भावित विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा सामुदायिक भवनमा खानेपानी तथा सरसफाई सुविधाको मर्मत तथा सुधार गर्ने	२०८२ असार			”

३.१.५ आपतकालीन आश्रयस्थल विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी कार्ययोजना

क्र.सं.	पूर्वतयारी क्रियाकलापहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
१	गैर खाद्य सामग्री तथा शिविर व्यवस्थापन क्षेत्रको नियमित समन्वय बैठक राख्ने र सम्पर्क विवरण एवं स्रोत अद्यावधिक गर्ने	नियमित	कार्यालय	१	संघीय शहरी विकास तथा भवन निर्माण कार्यालय, सुर्खेत
२	आपतकालीन अस्थायी आश्रयस्थल (शिविर) को लागि स्थानीय तहमा खुल्ला क्षेत्र पहिचान एवं नक्शांकन गर्न सम्बन्धित स्थानीय तहलाई सहयोग गर्ने	नियमित	स्थानीय तह	१	शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
३	रणनीतिक स्थानहरूमा उपयुक्त गोदामको व्यवस्था गरी गैर-खाद्य सामग्रीहरू भण्डारण गर्ने	२०८२ असार	आवश्यकता अनुसार		गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
४	आपतकालीन अवस्थमा तुरून्त खरिद गर्न सकिने गरी व्यापारिक क्षेत्रसँग गैर खाद्य सामग्रीको लागि अनुबन्ध करार वा सामाग्री उपलब्रधताको सुनिश्चितता गर्ने	२०८२ जेष्ठ	सम्बन्धीत क्षेत्र	आवश्कता अनुसार	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
५	अस्थायी आश्रय वा आवास निर्माणको लागि स्थानीय सिकर्मी तथा डकर्मी पहिचान गरि टोली गठन गर्ने र दक्षता अभिवृद्धिका लागि तालिम दिने	२०८२ असोज	सम्बन्धीत क्षेत्र	आवश्कता अनुसार	संघिय शहरी विकास तथा भवन निर्माण कार्यालय,
६	पहिचान गरिएका खुल्ला स्थानमा अस्थायी आश्रयस्थलका लागि आवश्यक पूर्वाधार, खानेपानी, सरसफाइको प्रवन्ध तथा तत्काल टहरा बनाउन सक्ने व्यवस्था गर्ने	नियमित	सम्बन्धीत क्षेत्र	आवश्कता अनुसार	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र

क्र.सं.	पूर्वतयारी क्रियाकलापहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
७	जिल्लामा भएका हेभी इक्वीपमेन्ट, ढुवानीका साधनहरु तथा सवारी साधनहरुको लगत तयार गरी आपतकालीन अवस्थामा तत्काल प्रयोग गर्न निजी क्षेत्रसँग सम्झौता गर्ने वा उपलब्ध हुने सुनिश्चिता गर्ने	नियमित	सम्बन्धीत क्षेत्र	आवश्कता अनुसार	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
८	अस्थायी बसोबासको लागि आवश्यक पर्ने त्रिपाल लगायत अस्थायी आवास निर्माणका सामग्रीहरू तयारी अवस्थामा राख्ने	नियमित	गोदाम घर	उपलब्धता अनुसार	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
९	आवश्यक गैह्र खाद्य सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने वा बजारमा उपलब्ध हुने सुनिश्चितता गर्ने	नियमित	गोदाम घर	उपलब्धता अनुसार	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

३.१.६ खाद्य सुरक्षा विषयगत क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी कार्ययोजना

क्र.सं.	पूर्वतयारी क्रियाकलापहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
१	खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रको नियमित बैठक आयोजना गर्ने	३ महिनामा	जिल्ला	४	कृषि विकास निर्देशनालय
२	सुर्खेत जिल्ला भित्रका विपद्को समयमा खाद्य असुरक्षित र प्रभावित हुनसक्ने क्षेत्र, पालिका, वडा र जनसङ्ख्याको आँकलन गर्ने	६ महिनामा	जिल्ला	२	कृषि विकास निर्देशनालय,
३	विपद्को अवस्थामा खाद्यान्न खरिद तथा आपूर्तिको सुनिश्चितताकालागि जिल्लाको सम्भाव्य बजार र व्यापारी पहिचान गर्ने साथै खाद्य संस्थानसँग समन्वय गर्ने	मनसुन पूर्व	जिल्ला	१	कृषि विकास निर्देशनालय,
४	तयारी खानेकुराका लागि तत्काल खरिद गर्न सकिने गरी स्थानीय स्तरमा ठूला पसलहरू पहिचान गरी करार सम्झौता गरि प्राप्तिको सुनिश्चितता गर्ने	नियमित	जिल्ला	१	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
५	जिल्लाको भौगोलिक फैलावट जनसङ्ख्या तथा सडक पहुँच जस्ता विषयको आधारमा रणनितिक स्थान पहिचान गरी स्थानीय तह र स्थानीय सुरक्षा निकायसँग समन्वय गरी गोदाम सञ्चालनको प्रवन्ध गर्ने	तत्काल	रणनीतिक स्थान	१	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

क्र.सं.	पूर्वतयारी क्रियाकलापहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
६	विपद्बाट हुने बाली तथा पशु क्षतिको लागि कार्यविधि बनाई विपद् बीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सहजीकरण गर्ने	नियमित	जिल्ला तह	१	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
७	मौसम सम्बन्धी सूचना तथा कृषि मौसम बुलेटिनलाई विभिन्न माध्यमको प्रयोग गरी कृषक समुदायसँग पुर्याउने प्रवन्ध मिलाउने	नियमित	समुदाय तह		जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र, कृषि अनुसन्धान परिषद्
८	विपद्को समयमा पशुपंक्षीका लागि आवश्यक दाना तथा चारोको भण्डारणको प्रवन्ध गर्ने	नियमित	जिल्ला	आवश्यकता अनुसार	पशु विकास निर्देशनालय,
९	विपद् लेखाजोखा टोलीलाई खाद्य कृषि तथा जीविकोपार्जन क्षेत्रको विपद् सूचना संकलन सम्बन्धी तालिम दिने	मनसुन पूर्व	जिल्ला	”	कृषि विकास निर्देशनालय, पशुपंक्षी विकास निर्देशनालय
१०	विपद्बाट जीविकोपार्जनमा पर्न सक्ने आघातको आँकलन गरी सीपमूलक तालिम सञ्चालन गर्ने	नियमित	जिल्ला	”	कृषि तथा पशुपंक्षी व्यवसाय प्रवर्धन प्रशिक्षण केन्द्र

३.१.७ संरक्षण विषयगत क्षेत्रको विपद् पूर्वतयारी कार्ययोजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
१	संरक्षण तथा सुरक्षा विषयगत क्षेत्रको नियमित समन्वय बैठक राख्ने र सम्पर्क विवरण एवं स्रोत अद्यावधिक गर्ने	नियमित	जिल्ला स्तर		जिल्ला प्रशासन कार्यालय
२	महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकको संरक्षणका तरिकाहरूबारे कर्मचारी तथा जनप्रतिनिधिलाई जानकारी तथा अभिमुखीकरण गर्ने	नियमित	पालिका स्तर	कम्तिमा १ पटक	स्थानीय तह
३	विपद्को समयमा अत्यावश्यक सेवाका लागि चाहिने सामग्रीहरू (जस्तैः डिग्निटि किट किशोरी किट, यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सामग्रीको आदि) खरिद गरी भण्डारण गर्ने	नियमित	जिल्ला स्तर	१०० सेट	स्थानीय तह
४	उमेर, शारीरिक र अपाङ्गताको अवस्था अनुसार गरिनुपर्ने सेवा सहयोगका लागि प्रोटोकल तयार गरी लागू गर्ने	तत्काल	जिल्ला स्तर	१ पटक	स्थानीय तह/ सामाजिक विकास मन्त्रालय

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
५	आधारभूत मनोसामाजिक परामर्श सम्बन्धी तालीम दिने र प्रत्येक पालिकामा कम्तिमा ३ जना सामान्य परामर्शदाता तयार गर्ने	तत्काल	जिल्ला स्तर	१	मनोसामाजिक परामर्श केन्द्र
६	संरक्षण तथा लैंगिक हिंसामा काम गर्ने संस्था लगाएत अन्य संस्थासँग समन्वय गरेर समुदायलाई सचेतमूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	निरन्तर	जिल्ला स्तर	आवश्यकता अनुसार	मनोसामाजिक परामर्श केन्द्र
७	यौन हिंसाबाट प्रभावित हुनसक्ने समूहलाई मध्यनजर गर्दै मापदण्ड अनुसारको चिकित्सा सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने	असारभित्र	जिल्ला स्तर	आवश्यकता अनुसार	मनोसामाजिक परामर्श केन्द्र
८	स्वास्थ्य कर्मचारीलाई प्रजनन् स्वास्थ्यका लागि न्यूनतम प्रारम्भिक सेवा सामग्री (MISP) एवं यौन तथा प्रजनन स्वास्थ्य सामग्री (SRH tool) को अभिमुखिकरण गर्ने	असोजभित्र	जिल्ला स्तर	प्रत्येक वर्ष एक पटक	मनोसामाजिक परामर्श केन्द्र
९	यौन हिंसा प्रभावित व्यक्तिलाई बहुक्षेत्रगत सेवा उपलब्ध गराउन श्रोत जुटाउनको लागि समन्वय गर्ने	निरन्तर	जिल्ला स्तर	आवश्यकता अनुसार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय

(नोटः डिग्निटि किटमा आवश्यक सामग्री र गुणस्तर राष्ट्रिय मापदण्ड बमोजिम हुनुपर्ने छ)

३.१.८ शिक्षा विषयगत क्षेत्रको विपद् पूर्वतयारी कार्ययोजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
१	भूकम्प, बाढी, पहिरो, हावाहुरी लगायतका विपद्ले प्रभावित गर्नसक्ने विद्यालयहरूको सूची अद्यावधिक गर्ने र संभावित क्षतिको आँकलन गर्ने	वर्षको १ पटक	पालिका स्तरमा	सबै पालिका	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई
२	आपतकालीन शिक्षाका लागि आवश्यक पर्ने शिक्षण सामग्रीहरू तयारी अवस्थामा राख्ने	२०८२ जेठ	जिल्ला स्तर	सबै पालिका	शिक्षा विषयगत क्षेत्र
३	विद्यालयहरूमा विपद् जोखिम लेखाजोखा गरी बृहत विद्यालय सुरक्षा कार्य योजना निर्माण गर्ने समन्वय गर्ने	नियमित	स्थानीय तह	सबै	स्थानीय तह, शिक्षा शाखा
४	सम्भावित विपद्बाट सुरक्षित हुने उपायबारे विद्यालयहरूमा चेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने र एफ.एम. रेडियोबाट सन्देशमूलक कार्यक्रम प्रशारण गर्ने समन्वय गर्ने	नियमित	गाउँपालिका विद्यालयहरू	१ कार्यक्रम पाक्षिक रूपमा	स्थानीय तह, शिक्षा शाखा सञ्चार माध्यम

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
५	स्थानिय पाठयक्रममा विपद्का विषयवस्तुहरूलाइ समेटी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यकालागि पठनपाठनको व्यवस्था मिलाउने	नियमित	स्थानिय तहका विद्यालयहरू	१ पटक	स्थानीय तह, शिक्षा शाखा सञ्चार माध्यम
६	विद्यालयहरूमा भूकम्पीय तथा आगलागी सुरक्षा कृतिम घटना अभ्यास सञ्चालन गर्न गराउने	वर्षको २ पटक	पालिका स्तरमा	सबै विद्यालय	स्थानीय तह, शिक्षा शाखा सञ्चार माध्यम
७	विपद्का कारण पढाई हुन नसक्ने स्थितिको निम्ति आपतकालीन शिक्षा योजना तयार गरी अस्थायी सिकाई केन्द्रको व्यवस्थापन गर्न समन्वय गर्ने	२०८२ पौष	पालिका स्तरमा	सबै	शिक्षा शिक्षा विषयगत क्षेत्र
८	वैकल्पिक सिकाई सञ्चालनका लागि कार्यविधि बनाई सामग्री तयारी अवस्थामा राख्न स्थानीय तहलाई सहयोग गर्ने	२०८२ असार	पालिका स्तरमा	सबै	शिक्षा विषयगत क्षेत्र
९	शिक्षा विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको सम्पर्क अद्यावधिक गर्ने र नियमित बैठक आयोजना गर्ने	नियमित	पालिका स्तरमा	सबै विद्यालय	शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विद्यालय
९	शिक्षा विषय क्षेत्रको क्षेत्रगत लेखाजोखाका लागि आवश्यक फारमहरू तयारी अवस्थामा राख्ने	नियमित	जिल्ला स्तर		शिक्षा विषयगत क्षेत्र

३.१.९ आपतकालीन सञ्चार विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी कार्ययोजना

क्र.सं.	पूर्वतयारी क्रियाकलापहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
१	नियमित समन्वय बैठक गर्ने ।	नियमित	जिल्ला	आवश्यकता अनुसार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय
२	विपद् व्यवस्थापन कार्यसँग सम्बन्धित अभ्यास (Command Post/Live Exercise/Recce) गराई सुरक्षा एवं उद्धारकर्मीहरूलाई तयारी राख्ने ।	नियमित	सम्बन्धित यूनिट	आवश्यकता अनुसार	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल
३	विपद्को उच्च जोखिममा रहेका स्थानहरूको पहिचान तथा तहाँसम्म जाने मुख्य तथा वैकल्पिक मार्गहरू पहिचान गर्ने ।	विपद् पूर्व	आवश्यकता अनुसार	१	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल
४	सम्बन्धित सुरक्षा निकायमा रहेका खोज उद्धार जनशक्ति तथा स्रोत सामग्रीको नक्शांकन तथा अध्यावधिक गर्ने ।	प्रत्येक ३ महिनामा	सम्बन्धित सुरक्षा निकाय		जिल्ला प्रशासन कार्यालय
५	उच्च प्रभावित क्षेत्रमा उद्धार बेश स्थापनाका लागि सुरक्षित र उपयुक्त स्थानको छनौट गर्ने ।	जेष्ठ २०८२		१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र सुरक्षा निकायहरू

क्र.सं.	पूर्वतयारी क्रियाकलापहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
६	खोज तथा उद्धारका लागि खटिने टोलीलाई आवश्यक बन्दोबस्तीको तथा व्यक्तिगत सुरक्षा सामग्रीहरूको प्रवन्ध गर्ने ।	आवश्यकता अनुसार	आवश्यकता अनुसार	१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय र सुरक्षा निकायहरू
७	सामुदायिक विपद् स्वयंसेवक (Community Disaster Volunteer) तयार गरि आवश्यक पर्ने तालिम तथा अभिमुखिकरणहरू (आधारभूत खोज् तथा उद्दार, पहिलो मेडिकल उद्दारक-MFR, अग्नि नियन्त्रक-FF, भत्केका संरचना खोज् तथा उद्दार-CSSR) सञ्चालन गर्ने ।	२०८२ असार	उपयुक्त स्थान	१	सबै सुरक्षा निकायहरू, स्थानीय तह, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र विपद्मा कार्य गर्ने संस्थाहरू
८	खोज तथा उद्धारलाई प्रभावकारी बनाउन प्रकोप (भूकम्प, आगलागी र बाढी) मा आधारित कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने/गराउने ।	वर्षमा २ पटक	जिल्ला	२	सबै सुरक्षा निकायहरू, स्थानीय तह, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी र विपद्मा कार्य गर्ने संस्थाहरू

३.२ पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

पूर्वानूमानमा आधारित पूर्वतयारी योजनामा सही पूर्वानुमान र उपलब्ध समयको आधारमा पूर्वतयारीका कार्यहरू निर्धारण गर्नु पर्दछ । यसमा सामान्य सतर्क रहने देखि जोखिमयुक्त ठाउँमा रहेका समुदाय र स्थानान्तरण गर्न मिल्ने धन सम्पत्ति अस्थायी रूपमा सुरक्षित ठाउँमा सार्ने सम्मका क्रियाकलाप हुन सक्छन् । यस्तो योजना प्रकोपको प्रकृति, समय र संभावित प्रभाव क्षेत्रको भरपर्दो आधिकारिक पूर्वसूचनाको आधारमा तत्काल तय गर्नु पर्ने हुन्छ । खासगरी मौसमी प्रकोपको रूपमा आकस्मिक रुपमा आउने बाढी तथा पहिरोको समयको लागि पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी प्रभावकारी हुन सक्छ । प्रकोप आउने समय सीमा नजिक हुन थालेपछि वा प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि गरिने क्रियाकलापहरूको योजना देहाय बमोजिम तर्जुमा गरिएको छ ।

३.२.१ बन्दोवस्ती/खोज तथा उद्दार विषयगत क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी कार्ययोजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
१	पूर्वानुमान अनुसार विपद्बाट प्रभावित हुनसक्ने जोखिम क्षेत्रमा जोखिमको जानकारी प्रवाह गर्ने	पूर्वानुमान /पूर्वसूचना प्राप्त भए पश्चात लगत्तै	स्थानीय तहमा	जोखिममा रहेका सबै समुदाय	जिल्ला प्रशासन कार्यालय
२	सम्भावित विपद्को अनुमानित स्केल अनुसार जनशक्ति उपकरण र बन्दोबस्ती तयारी अवस्थामा राख्ने	पूर्वानुमान /पूर्वसूचना प्राप्त भए पश्चात लगत्तै		आवश्यकता अनुसार	सुरक्षा निकाय र स्थानीय तह
३	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गरी जोखिममा रहेको समुदायलाई सार्नको लागि सुरक्षित स्थानको व्यवस्था मिलाउने	पूर्वानुमान /पूर्वसूचना प्राप्त भए पश्चात लगत्तै	स्थानीय तहमा	जोखिममा रहेका सबै समुदाय	खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्र
४	विपद जोखिम अवस्थाको निरन्तर निगरानी गर्ने, सार्नु पर्ने अवस्था आएमा जोखिममा रहेको समुदायलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने	विपद्को अवस्था नजिकिँदै गर्दा	जोखिममा रहेका सबै समुदाय	आवश्यकता अनुसार	खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्र
५	क्षति भइसकेको र खोज उद्धार गर्नुपर्ने भए खोज उद्धार कार्यलाई निरन्तरता दिने	विपद्को अवस्था नजिकिँदै गर्दा	जोखिममा रहेका समुदाय	आवश्यकता अनुसार	खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्र

४.१.२ शिघ्र पुनर्लाभ विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य कार्ययोजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
१	पुन:स्थापना तथा पुनर्निर्माण विषयगत क्षेत्रको आकस्मिक बैठक बसी विपद् पछिको अवस्थाको आँकलन गर्ने	पूर्वानुमान /पूर्वसूचना प्राप्त भए पश्चात तुरुन्तै	जिल्ला र पालिका स्तर	आवस्यकता अनुसार	विषयगत क्षेत्र

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
२	विपद्का कारण अवरूद्ध सडक अवरोध पन्छाई तत्काल सूचारू गर्न पहल गर्ने	जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	जिल्ला र पालिका स्तर	आवस्यकता अनुसार	विषयगत क्षेत्र
३	विपद्का कारण अवरूद्ध विद्युत संचार तथा खानेपानी संरचना तत्काल सूचारू गर्न पहल गर्ने	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	जिल्ला र पालिका स्तर	आवस्यकता अनुसार	विषयगत क्षेत्र
४	पुन:स्र्थापनाका लागि आवश्यक पूर्वाधारहरूको आवश्यकताको लेखाजोखा गर्ने	पूर्वानुमान/ पूर्वसूचना प्राप्त भए लगतै	जिल्ला र पालिका स्तर	आवस्यकता अनुसार	विषयगत क्षेत्र
५	अस्थायी आश्रयस्थलमा आधारभूत आवास, शौचालय खानेपानी तथा सरसफाईका अस्थायी पूर्वाधार निर्माण गर्न सहयोग गर्ने	निरन्तर	जिल्ला र पालिका स्तर	आवस्यकता अनुसार	विषयगत क्षेत्र
६	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (IRA) को आधारमा तत्कालको लागि पुन:स्र्थापनाको प्राथमिकता तय गर्ने	पूर्वानुमान / पूर्वसूचना प्राप्त भए लगतै	प्रभावित क्षेत्र	आवस्यकता अनुसार	विषयगत क्षेत्र
७	आफ्नो घर फर्कन चाहने विस्थापितहरूलाई समुदायमा पुनर्स्थापित गर्ने प्रकृया तय गरी पुन:स्र्थापना गर्ने	पूर्वसूचना प्राप्त भए लगतै	प्रभावित क्षेत्र	आवस्यकता अनुसार	विषयगत क्षेत्र
८	विषय क्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा गरी पूर्ण तथा आंशिक रूपमा क्षति भएका घर भवन तथा भौतिक संरचनाहरूकको लगत तयार गर्ने	पूर्वसूचना प्राप्त भए लगतै	प्रभावित क्षेत्र	आवस्यकता अनुसार	विषयगत क्षेत्र

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
९	कृषि तथा अन्य उत्पादन मूलक क्षेत्रमा भएको लेखाजोखा गरी पुन:स्र्थापनाको कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	पूर्वसूचना प्राप्त भए लगत्तै	प्रभावित क्षेत्र	आवस्यकता अनुसार	विषयगत क्षेत्र
१०	सामान्य क्षति भएका पूर्वाधार तथा संरचनाहरूको मर्मत सम्भार गरी सेवा सुचारू गर्ने	पूर्वसूचना प्राप्त भए लगत्तै	प्रभावित क्षेत्र	आवस्यकता अनुसार	विषयगत क्षेत्र
११	क्षेत्रगत विस्तृत लेखाजोखा गरी पूर्ण तथा आंशिक रूपमा क्षति भएका घर भवन तथा संरचनाहरूको पुन:स्र्थापना योजना कार्यान्वयन गर्ने	पूर्वसूचना प्राप्त भए लगत्तै	प्रभावित क्षेत्र	आवस्यकता अनुसार	विषयगत क्षेत्र
१२	कृषिबाली पशु तथा घर भवन संरचनाहरूको बीमा गरेको भए बीमा रकम भुक्तानी लिन सहजीकरण गर्ने	पूर्वसूचना प्राप्त भए लगत्तै	जिल्ला र पालिका स्तर	आवस्यकता अनुसार	विषयगत क्षेत्र
१३	विपद् पछिको आवश्यकताको लेखाजोखाको आधारमा जिल्लाको पुनर्निमाण योजना तयार गर्ने	पूर्वसूचना प्राप्त भए लगत्तै	जिल्ला र पालिका स्तर	आवस्यकता अनुसार	विषयगत क्षेत्र
१४	विपद्को प्रकृति र प्रभाव हेरी पुनर्निमाण नसकिएसम्म पुनर्निमाणको कामलाई निरन्तरता दिने	पूर्वसूचना प्राप्त भए लगत्तै	प्रभावित क्षेत्र	आवस्यकता अनुसार	विषयगत क्षेत्र
१५	अस्याथी आश्रयस्थलको भरपर्दो ब्यवस्था र सञ्चालन	पूर्वसूचना प्राप्त भए लगत्तै	प्रभावित क्षेत्र	आवस्यकता अनुसार	विषयगत क्षेत्र
१६	नियमित स्वास्थ्य उपचार ब्यवस्था	पूर्वसूचना प्राप्त भए लगत्तै	प्रभावित क्षेत्र	आवस्यकता अनुसार	विषयगत क्षेत्र
१७	राहत वितरणको ब्यवस्थित कार्यप्रणाली	पूर्वसूचना प्राप्त भए लगत्तै	जिल्ला र पालिका स्तर	आवस्यकता अनुसार	विषयगत क्षेत्र

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
१८	अस्याथी आश्रयस्थलको भरपर्दो ब्यवस्था र सञ्चालन	पूर्वसूचना प्राप्त भए लगत्तै	प्रभावित क्षेत्र	आवस्यकता अनुसार	विषयगत क्षेत्र
१९	नियमित स्वास्थ्य उपचार ब्यवस्था	पूर्वसूचना प्राप्त भए लगत्तै	प्रभावित क्षेत्र	आवस्यकता अनुसार	विषयगत क्षेत्र
२०	राहत वितरणको ब्यवस्थित कार्यप्रणाली	पूर्वसूचना प्राप्त भए लगत्तै	जिल्ला र पालिका स्तर	आवस्यकता अनुसार	विषयगत क्षेत्र

३.२.३ स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी कार्ययोजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
१	विपद्बाट प्रभावित हुनसक्ने क्षेत्रमा आवश्यक पर्ने औषधी तथा उपकरण निरिक्षण गरी तयारी अवस्थामा राख्ने	पूर्वानुमान/पूर्वसूचना प्राप्त हुनासाथ	जिल्ला तथा स्थानीय तह	सम्भावित प्रकोपको प्रकृति अनुसार	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र, जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय
२	प्राथमिक उपचार र स्वास्थ्य सेवाको लागि आवश्यक जनशक्ति र सामग्री तयारी अवस्थामा राख्ने	पूर्वानुमान/पूर्वसूचना प्राप्त हुनासाथ	जिल्ला तथा स्थानीय तह	सम्भावित प्रकोपको प्रकृति अनुसार	”
३	अग्रपंतिमा काम गर्ने स्वास्थ्य तथा सुरक्षा कर्मीको लागि व्यक्तिगत सुरक्षाका सामग्रीहरूको प्रवन्ध गर्ने	तत्काल	जिल्ला तथा स्थानीय तह	आवश्यकता अनुसार	”
४	प्रतिकार्यमा खटिने सबै कर्मचारीहरुलाई सुरक्षा प्रोटोकलको जानकारी गराउने	तत्काल	जिल्ला तथा स्थानीय तह	”	”
५	खोज उद्धार सँगै प्राथमिक तथा स्वास्थ्य उपचार टोली परिचालनको तयारी गर्ने	तत्काल	जिल्ला तथा स्थानीय तह	”	”

३.२.४ खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रवर्धन (WASH) विषयगत क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी कार्ययोजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार
१	सम्भावित विपद्बाट प्रभावित हुनसक्ने समुदा घरधुरी तथा जनसंख्याको आँकलन गर्ने	पूर्वानुमान / पूर्वसूचना प्राप्त हुनासाथ	जिल्ला तथा स्थानीय तह	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र
२	खानेपानी शुद्धिकरणका लागि क्लोरिन, पियुष जस्ता औषधि तथा प्रविधिको निरिक्षण गरी तयारी अवस्थामा राख्ने	पूर्वानुमान / पूर्वसूचना प्राप्त हुनासाथ	जिल्ला तथा स्थानीय तह	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र
३	सरसफाईका लागि परिचालन हुनु पर्ने जनशक्ति र उपकरणहरू तयारी अवस्थामा राख्ने	पूर्वानुमान / पूर्वसूचना प्राप्त हुनासाथ	जिल्ला तथा स्थानीय तह	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र

३.२.५ आपतकालीन आश्रयस्थल विषयगत क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी कार्ययोजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
१	प्रभावित हुनसक्ने समुदाय नजिकैको आपतकालीन आश्रय स्थलको निरिक्षण गरी तयारी अवस्थामा राख्ने	तत्कालै	स्थानीय तह	सम्भावित प्रकोप अनुसार	गैर खाद्य सामग्री तथा शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
२	अस्थायी आश्रय वा आवास निर्माणका लागि आवश्यक जनशक्ति, सामग्री तथा औजारहरू निरिक्षण गरी तयारी अवस्थामा राख्ने	पूर्वानुमान / पूर्वसूचना प्राप्त हुनासाथ	जिल्ला तथा स्थानीय तह	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	गैर खाद्य सामग्री तथा शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
३	गर्मीको समयमा झुल तथा जाडो समयमा न्यानो कपडा तयारी गर्ने	तत्कालै	जिल्ला तथा स्थानीय तह	आवश्यकता अनुसार	गैर खाद्य सामग्री तथा शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र

३.२.६ खाद्य सुरक्षा विषयगत क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी कार्ययोजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
१	सम्भावित विपद्को अनुमानका आधारमा तत्कालको खाद्य आवश्यकताको आँकलन गर्ने	पूर्वानुमान/पूर्वसूचना प्राप्त हुनासाथ	जिल्ला तथा स्थानीय तह	सूचना प्राप्त भएपछि एक पटक	खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
२	स्थानीय व्यापारीहरूसँग करार सम्झौता गरिएको खाद्य सामग्रीहरूको अवस्था निरिक्षण गरी अद्यावधिक गर्ने	पूर्वानुमान/पूर्वसूचना प्राप्त हुनासाथ	जिल्ला तथा स्थानीय तह	आवश्यकता अनुसार	खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
३	विपद् प्रभावित हुनसक्ने क्षेत्रमा खाद्य सामग्रीहरू ढुवानीका लागि आवश्यक श्रोत साधन तयारी अवस्थामा राख्ने	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	जिल्ला तथा स्थानीय तह	आवश्यकता अनुसार	खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र

३.२.७ संरक्षण विषयगत क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी कार्ययोजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
१	विपदबाट प्रभावित हुनसक्ने क्षेत्र वा शिविर सञ्चालन हुने स्थानमा आवश्यक पर्ने डिग्निटी किट, किशोरी किट, स्यानिटरी प्याड, ह्विल चियर, वैशाखी, लौरी आदि लगायतका सरसामानहरूको निरिक्षण गरी तयारी अवस्थामा राख्ने	पूर्वानुमान / पूर्वसूचना प्राप्त हुनासाथ	जिल्ला तथा स्थानीय तह	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र
२	यौन हिंसाबाट प्रभावित हुनसक्ने हरुलाई मध्यनजर गरी चिकित्सा समग्री तयारी अवस्थामा राख्ने	निरन्तर	जिल्ला तथा स्थानीय तह	आवश्यकता अनुसार	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र
३	बालबालिका गर्भवती महिला तथा वृद्धवृद्धाको लागि न्यानो कपडा तथा थप पोषिलो खानेकुराको लागि व्यवस्था गर्ने	पूर्वानुमान / पूर्वसूचना प्राप्त हुनासाथ	जिल्ला तथा स्थानीय तह	आवश्यकता अनुसार	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र

३.२.८ शिक्षा विषयगत क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी कार्ययोजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
१	प्रभावित हुन सक्ने क्षेत्रका विद्यालयलाई शिक्षण सामग्रीहरू सुरक्षित ठाउँमा राख्न अनुरोध गर्ने	पूर्वानुमान / पूर्वसूचना प्राप्त हुनासाथ	विद्यालय स्तरमा	आवश्यकता अनुसार	विद्यालय स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
२	विद्यालय सञ्चालन भइरहेको समयमा विपद् आउनलागेको भए समयको ख्याल गरी विद्यार्थीलाई सुरक्षित घर पुर्याउने प्रवन्ध गर्ने	पूर्वानुमान/पूर्वसूचना प्राप्त हुनासाथ	विद्यालय स्तरमा	आवश्यकता अनुसार	विद्यालय स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
३	विपद्बबाट विद्यालयमा पठनपठन संचालन गर्न नसकिने अवस्था देखिएमा विद्यालय वन्द गर्ने निर्णय गिर्ने	तत्काल	विद्यालय स्तरमा	आवश्यकता अनुसार	विद्यालय स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति

३.२.९ आपतकालीन सञ्चार विषयगत क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी कार्ययोजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
१	खोज तथा उद्धार तथा उपचार टोली र क्षतिको विवरण सङ्कलन टोलीलाई तयारी अवस्थामा राख्ने	तत्काल	जिल्ला र पालिकास्तर		पूर्वानुमान /पूर्वसूचना प्राप्त भए पश्चात तुरुन्तै
२	विपद् प्रभावित गाउँ तथा नगरपालिकासँग सम्पर्क स्थापित गरी परिस्थितिको अपडेट लिने	तत्काल	पालिकास्तर		जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र
३	खोज तथा उद्धारका लागि आवश्यक बन्दोबस्ती सामग्री र अवस्था अनुसार यातायातको व्यवस्था गर्ने	तत्काल	प्रभावित क्षेत्र		समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवारी
४	विपद् हुनसक्ने सम्भावना देखिएमा सबै विषयगत क्षेत्रहरूलाई तयारी अवस्थामा रहन निर्देशन गर्ने	तत्काल	जिल्ला र पालिकास्तर		पूर्वानुमान/ पूर्वसूचना प्राप्त भए लगतै
५	वर्षा र आँधी/हावाहुरीको पूर्वानुमान सम्बन्धी जानकारी जल तथा मौसम विज्ञान विभाग (सिधै वा वेभपेज मार्फत), प्रदेश र जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रबाट आदान प्रदान गर्ने	तत्काल	जिल्ला र पालिकास्तर		निरन्तर
६	बाढी/पहिरो, हावाहुरी र खराब मौसमको सूचना प्राप्त हुनासाथ प्रभावित हुनसक्ने गाउँ तथा समुदायलाई सतर्कता अपनाउन सूचना सम्प्रेषण गर्ने	तत्काल	जिल्ला र पालिकास्तर		पूर्वानुमान / पूर्वसूचना प्राप्त भए लगतै
७	विपदबाट घरवास गुमाएका ब्यक्तिहरुलाइ अस्थायी पुनस्थापना र राहतको ब्यवस्था र प्रतिवेदन	१ महिना	जिल्ला र पालिकास्तर		विषयगत क्षेत्र
८	पानी शुद्दीकरण, सुरक्षा, अस्थायी आश्रयस्थलको भरपर्दो ब्यवस्था को अभिलेख	नियमित	जिल्ला र पालिकास्तर		विषयगत क्षेत्र
९	सुरक्षाकर्मी तथा स्वयंसेवक परिचालन को सूचना अद्यावधिक	नियमित	जिल्ला र पालिकास्तर		विषयगत क्षेत्र
१०	विपद पछि आफ्नो घर फर्कने ब्यक्ति परिवारको अभिलेख अद्यावधिक गर्ने	नियमित	जिल्ला र पालिकास्तर		

खण्ड चार : आपतकालीन प्रतिकार्य कार्ययोजना

४.१ आपतकालीन प्रतिकार्य (कार्यविधि) योजना

आपतकालीन प्रतिकार्य योजनामा विपद्को समय र विपद् पश्चात् तुरुन्तै चाल्नुपर्ने खोज, उद्धार, उपचार एवम् जोखिम क्षेत्रबाट प्रभावितहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण, जीवन रक्षाको लागि राहतको प्रवन्ध र विपद् लेखाजोखा तथा सूचना व्यवस्थापन र संप्रेषणका क्रियाकलापहरू पर्दछन् । प्रत्येक विषयगत क्षेत्र अन्तर्गत गरिने प्रतिकार्य गतिविधिहरूको समय तालिका सहितको कार्यविधि समावेश गरिएको छ । देहाय बमोजिमका विषयगत क्षेत्रका प्रतिकार्य क्रियाकलापहरू तर्जुमा गरिएको छ ।

४.१.१ वन्दोबस्ती/ खोज तथा उद्दार विषयगत क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्य योजना

समयावधि	क्र.सं.	प्रतिकार्य गतिविधिहरू	मुख्य जिम्मेवारी	समन्वय / सहयोग
० देखि २४ घण्टा	१	तत्काल विपद्को घटना हुनसक्ने वा विपद्को घटना भएको जानकारी प्राप्त हुने वितिकै खोज तथा उद्धार विषयगत क्षेत्रबीच समन्वय गरी तुरून्त उद्धारकर्मी परिचालन गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	जिल्लामा रहेका सुरक्षा निकायहरू
	२	खोज उद्धारको लागि स्थानीय वा त्यस समुदायमा रहेका खोज उद्धार कार्यदलसँग समन्वय गर्ने	जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
	३	घाइतेहरूको शीघ्र उद्धार गर्ने र बेपत्ताहरूको खोजी कार्यलाई तीव्रता दिने	विषयगत क्षेत्र	सुरक्षा निकायहरू
	४	सम्भावित जोखिम क्षेत्रका समुदायको सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने	विषयगत क्षेत्र	गाउँपालिका, नगरपालिका
	५	घाइतेहरूको तत्काल प्राथमिक उपचारका लागि आवश्यक समन्वय गर्ने	विषयगत क्षेत्र	स्वास्थ्य पोषण विषयगत क्षेत्र
	६	मृतकहरूको पहिचान गरी मुचुल्का गरेर शव आफन्तलाई जिम्मा लगाउने	विषयगत क्षेत्र	नेपाल प्रहरी, वडा समितिहरु
	७	खोज उद्धार कार्यलाई आवश्यकता अनुसार निरन्तरता दिने	विषयगत क्षेत्र	सुरक्षा निकाय

समयावधि	क्र.सं.	प्रतिकार्य गतिविधिहरू	मुख्य जिम्मेवारी	समन्वय / सहयोग
२४ घण्टा देखि ७ दिन	८	२४ घण्टाको कामको समीक्षा गरी थप सहायता आवश्यक भएमा माथिल्लो निकायसँग माग गरी थप खोज उद्धार कार्य अघि बढाउने	विषयगत क्षेत्र	सुरक्षा निकाय
	९	प्रभावितहरूको व्यक्तिगत सम्पत्ति तथा सार्वजनिक सम्पत्तिको सुरक्षाको लागि सुरक्षाकर्मी परिचालन गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	नेपाल प्रहरी, नगर प्रहरी
	१०	आवश्यकता अनुसार शव व्यवस्थापन कार्यलाई निरन्तरता दिने, आफन्त उपलब्ध नभएमा दाहसंस्कारको प्रवन्ध गर्ने	विषयगत क्षेत्र	नेपाल प्रहरी, सम्बन्धित गाउँपालिका, नगरपालिका
	११	विपद्को घटनाको प्रकृति हेरी आवश्यकता अनुसार अन्तरजिल्ला प्रदेश तथा सङ्घीय तहको सुरक्षा निकायसँग समन्वय गर्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	सम्बन्धित सुरक्षा निकायहरू
७ दिनदेखि १ महिना	१२	आवश्यकता अनुसार खोज उद्धार कार्यलाई निरन्तरता दिने	विषयगत क्षेत्र	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
	१३	विपद्ग्रस्त क्षेत्र तथा विस्थापितहरू रहेको क्षेत्रमा शान्ति सुरक्षा कायम गर्ने र जोखिममा रहेको समुहको संरक्षण गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	सुरक्षा निकाय
	१४	महामारी तथा स्वास्थ्य संकटको स्थितिमा संक्रमितहरूको स्क्रिनिङ् क्वारेन्टिन तथा स्वास्थ्य सम्बन्धी प्रोटोकल कार्यान्वयनमा सहयोग गर्ने	विषयगत क्षेत्र	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति

४.१.२ शीघ्र पुनर्लाभ विषयगत क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्य योजना

समय	क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	मुख्य जिम्मेवारी	समन्वय/सहयोग
० देखि २४ घण्टा	१	पुन:स्थापना तथा पुनर्निर्माण विषयगत क्षेत्रको आकस्मिक बैठक बसी विपद् पछिको अवस्थाको आँकलन गर्ने	शहरी विकास तथा भवन निर्माण विभाग, संघीय परियोजना कार्यान्वयन इकाई	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति

	२	विपद्का कारण अवरूद्ध सडक अवरोध पन्छाई तत्काल सूचारू गर्न पहल गर्ने	विषयगत क्षेत्र	सडक तथा खानेपानी कार्यालय
	३	विपद्का कारण अवरूद्ध विद्युत संचार तथा खानेपानी संरचना तत्काल सूचारू गर्न पहल गर्ने	विषयगत क्षेत्र	सडक तथा खानेपानी कार्यालय
२४ घण्टा देखि ७ दिन	४	पुन:स्र्थापनाका लागि आवश्यक पूर्वाधारहरूको आवश्यकताको लेखाजोखा गर्ने	विषयगत क्षेत्र	जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र
	५	अस्थायी आश्रयस्थलमा आधारभूत आवास, शौचालय खानेपानी तथा सरसफाईका अस्थायी पूर्वाधार निर्माण गर्न सहयोग गर्ने	विषयगत क्षेत्र	गैर खाद्य सामग्री तथा शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
	६	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (IRA) को आधारमा तत्कालको लागि पुन:स्र्थापनाको प्राथमिकता तय गर्ने	विषयगत क्षेत्र	जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र
	७	आफ्नो घर फर्कन चाहने विस्थापितहरूलाई समुदायमा पुनर्स्थापित गर्ने प्रकृया तय गरी पुन:स्र्थापना गर्ने	विषयगत क्षेत्र	सम्बन्धित गाउँपालिका, नगरपालिका
७ दिन देखि १ महिना	८	विषय क्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा गरी पूर्ण तथा आंशिक रूपमा क्षति भएका घर भवन तथा भौतिक संरचनाहरूकको लगत तयार गर्ने	विषयगत क्षेत्र	स्थानीय तह पूर्वाधार शाखा
	९	कृषि तथा अन्य उत्पादन मूलक क्षेत्रमा भएको लेखाजोखा गरी पुन:स्र्थापनाको कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	विषयगत क्षेत्र	कृषि ज्ञान केन्द्र, स्थानीय तह, कृषि शाखा
	१०	सामान्य क्षति भएका पूर्वाधार तथा संरचनाहरूको मर्मत सम्भार गरी सेवा सुचारू गर्ने	विषयगत क्षेत्र	स्थानीय तह पूर्वाधार शाखा
	११	क्षेत्रगत विस्तृत लेखाजोखा गरी पूर्ण तथा आंशिक रूपमा क्षति भएका घर भवन तथा संरचनाहरूको पुन:स्र्थापना योजना कार्यान्वयन गर्ने	विषयगत क्षेत्र	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
	१२	कृषिबाली पशु तथा घर भवन संरचनाहरूको बीमा गरेको भए बीमा रकम भुक्तानी लिन सहजीकरण गर्ने	विषयगत क्षेत्र	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
	१३	विपद् पछिको आवश्यकताको लेखाजोखाको आधारमा जिल्लाको पुनर्निमाण योजना तयार गर्ने	विषयगत क्षेत्र	सबै विषयगत क्षेत्रहरू
	१४	विपद्को प्रकृति र प्रभाव हेरी पुनर्निमाण नसकिएसम्म पुनर्निमाणको कामलाई निरन्तरता दिने	विषयगत क्षेत्र	गाउँपालिका, नगरपालिका

	१५	अस्याथी आश्रयस्थलको भरपर्दो ब्यवस्था र सञ्चालन	विषयगत क्षेत्र	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय रेडक्रस
	१६	नियमित स्वास्थ्य उपचार ब्यवस्था	विषयगत क्षेत्र	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय रेडक्रस
	१७	राहत वितरणको ब्यवस्थित कार्यप्रणाली	विषयगत क्षेत्र	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय रेडक्रस
	१८	अस्याथी आश्रयस्थलको भरपर्दो ब्यवस्था र सञ्चालन	विषयगत क्षेत्र	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय रेडक्रस
	१९	नियमित स्वास्थ्य उपचार ब्यवस्था	विषयगत क्षेत्र	स्थानीय तह सुरक्षा निकाय रेडक्रस

४.१.३ स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र

समय	क्र.सं.	प्रतिकार्य गतिविधिहरू	मुख्य जिम्मेवारी	समन्वय / सहयोग
० देखि २४ घण्टा	१	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रको आकस्मिक बैठक बसी अवस्थाको विश्लेषण गर्ने	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
	२	विपद् प्रभावित क्षेत्रमा तत्काल प्रतिकार्यको लागि द्रुत प्रतिकार्य टोली (Rappid Response Team - RRT) परिचालन गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र	स्थानीय तह, स्वास्थ्य शाखा
	३	विपद् प्रभावित क्षेत्रमा घाइतेको खोज उद्धारसँगै प्राथमिक उपचारका लागि प्राथमिक उपचार टोली परिचालन गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र	स्थानीय तह स्वास्थ्य शाखा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	४	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखाको आधारमा प्राथमिक उपचार र स्वास्थ्य क्षेत्रको तत्कालिक प्रतिकार्य आवश्यकता आँकलन गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र	

समय	क्र.सं.	प्रतिकार्य गतिविधिहरू	मुख्य जिम्मेवारी	समन्वय / सहयोग
	५	स्वास्थ्य संकटग्रस्त क्षेत्र घोषणा गरिएको क्षेत्र एवम् अवधिमा स्वास्थ्य सम्बन्धी प्रोटोकल पूर्ण रूपमा पालना गर्ने / गराउने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	नेपाल प्रहरी, स्थानीय तह, स्वास्थ्य शाखा
	६	उच्च संक्रामक महामारी फैलिएको अवस्थामा जिल्ला प्रवेश गर्ने नाकाहरुमा स्थानीय तहसँग समन्वय गरी कडाई गरी स्क्रिनिङ र क्वारेन्टिनको व्यवस्था गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	नेपाल प्रहरी, स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र
	७	संक्रमितको कन्ट्र्याक ट्रेसिङ् परीक्षण गरी आइसोलेसन र उपचारको प्रवन्ध गर्ने	जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय	स्वास्थ्य संस्थाहरु
	८	अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थाहरू नियमित निसंक्रमित गर्ने गराउने	सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाहरु	नगरपालिका, गाउँपालिका
	९	विपद् प्रभावित क्षेत्रमा प्राथमिक उपचार डेस्क स्थापना गरी सेवा सञ्चालन गर्ने	जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय	नगरपालिका, गाउँपालिका, स्वास्थ्य संस्थाहरु
	१०	गम्भीर अवस्थाका घाइतेहरूलाई थप उपचारको लागि प्रदेश तथा अन्य अस्पतालमा रिफर गर्ने	जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय	सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाहरु
	११	दीर्घ रोगीहरू पहिचान गरी उनीहरूको लागि औषधि तथा उपचार सेवा उपलब्ध गराउने	स्थानीय तह स्वास्थ्य शाखा	सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाहरु
२४ घण्टा देखि ७ दिन	१२	मापदण्ड अनुसार शुद्ध पिउने पानी र प्रभावितहरूको अवस्था अनुसार पोषणयुक्त खानाको सुनिश्चतता गर्ने	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय	अन्य विषयगत क्षेत्र
	१३	संक्रमणजन्य महामारीका समयमा अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थाहरू नियमित निसंक्रमित गर्ने	सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाहरु	स्थानीय तह स्वास्थ्य शाखा
	१४	विपद् प्रभावित क्षेत्र तथा अस्थायी आश्रयस्थलमा नियमित औषधि उपचारका साथसाथै गर्भवती जाँच, सुत्केरी र परिवार नियोजन सेवा सञ्चालनको प्रवन्ध गर्ने	जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय	सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाहरु
	१५	गर्भवती महिला, सुत्केरी, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने तथा पोषणयुक्त खानेकुरा वितरणको व्यवस्था मिलाउन खाद्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रलाई सिफारिस गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र	खाद्य तथा कृषि विषयगत क्षेत्र
	१६	प्रभावित क्षेत्रमा अति जोखिमपूर्ण समुहको पहिचान गर्ने र पहिचान गरिएका अति जोखिम पूर्ण समुहलाई विशेष निगरानी तथा स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र

समय	क्र.सं.	प्रतिकार्य गतिविधिहरू	मुख्य जिम्मेवारी	समन्वय / सहयोग
	१७	उच्च संक्रामक महामारी फैलिएको अवस्थामा जिल्ला प्रवेश गर्ने नाकाहरुमा कडाई गरी स्क्रिनिड र क्वारेन्टिनको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिने	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	सुरक्षा निकाय, जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय
	१८	मरामारीजन्य विपद् फैलिएको अवस्थामा उच्च जोखिम क्षेत्र नक्शांकन गरी महामारी नियन्त्रणको काम गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र	सुरक्षा निकाय, गाउँपालिका, नगरपालिका
	१९	मनोसामाजिक परामर्श सेवा सञ्चालनलाई आवश्यकता अनुसार निरन्तरता दिने	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र
	२०	अस्थायी आश्रयस्थल तथा प्रभावित समुदायमा महामारीजन्य विपद् फैलिन नदिन सम्वन्धित स्थानीय तहसँग समन्वय गरी थोकथामका उपायहरू अपनाउने	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र	स्थानीय तह स्वास्थ्य शाखा
	२१	स्वास्थ्य संकटलाई जटिल हुन नदिन अफबाह एवं गलत अभ्यास नियन्त्रणको लागि स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र	समन्वय तथा सूचना समन्वय विषयगत क्षेत्र
	२२	थप स्वास्थ्य जनशक्ति आवश्यक परे करारमा भर्ना गर्ने तथा गैर सरकारी एवं निजी संस्थाहरूसँग समन्वय गरी थप जनशक्तिको प्रवन्ध गर्ने	जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू स्थानीय तह
७ दिन देखि १ महिना	२३	आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य उपचार र सेवा प्रवाहलाई निरन्तरता दिने	जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय	स्वास्थ्य संस्थाहरू
	२४	जनस्वास्थ्य (पोषण, खोप, गर्भवी सेवा, सुरक्षित मातृत्व, बाल स्वास्थ्य, परिवार नियोजन) सेवा सुरक्षित तरीकाले नियमित सञ्चालन गर्ने प्रवन्ध मिलाउने र भए नभएको अनुगमन गर्ने	जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
	२५	स्वास्थ्य संकट नियन्त्रण तथा सुरक्षा सम्बन्धी सन्देशमूलक सामग्रीहरू निमित प्रसारण गर्ने	जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, सञ्चार माध्यमहरू
	२६	थप महामारी फैलिन नदिन रोकथामका उपायहरू निरन्तर गर्ने	जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र
	२७	कोभिड १९ वा अन्य संक्रामक महामारीजन्य विपद्को लागि अवस्था हेरी छुट्टै डिडिकेटेड अस्पतालको व्यवस्था गर्ने	जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति
	२८	माहामारीजन्य विपद्को निगरानी तथा अनुगमनलाई निरन्तर सञ्चालन गर्ने	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू स्थानीय तह	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र

समय	क्र.सं.	प्रतिकार्य गतिविधिहरू	मुख्य जिम्मेवारी	समन्वय / सहयोग
	२९	स्वास्थ्य क्षेत्रको क्षेत्रगत विस्तृत लेखाजोखाको आधारमा पुनर्स्थापना योजना तयार गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र	पुनर्स्थापन तथा पुनर्निर्माण विषयगत क्षेत्र
	३०	गर्भवती र सुत्केरी महिलाहरूका लागि आइरन फोलिक एसिड चक्की वितरण तथा मातृ पोषण परामर्श र परिवार नियोजन सेवालाई निरन्तरता दिने	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू स्थानीय तह
	३१	बाल बालिकामा कुपोषण व्यवस्थापनका लागि थप आहार कार्यक्रम र सुक्ष्मपोषकतत्व र भिटामिन ए वितरण गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू स्थानीय तह
	३२	बालबालिकामा हुने मध्य शीघ्र कुपोषण र कडा शीघ्र कुपोषणको लागि उपचारात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र	विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू स्थानीय तह

४.१.४ खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रवर्धन (WASH) विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य कार्ययोजना

समयावधि	क्रसं	प्रतिकार्य गतिविधिहरू	मुख्य जिम्मेवारी	समन्वय/सहयोग
० देखि २४ घण्टा	१	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्रको आकस्मिक बैठक बसेर अवस्थाको विश्लेषण गरी प्रतिकार्यको लागि तयारी रहने	खानेपानी सिँचाइ तथा ऊर्जा विकास निर्देशनालय	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
	२	द्रुत प्रारम्भिक लेखाजोखा (IRA) को आधारमा खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्रको तत्काल राहत आवश्यकता आँकलन गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
	३	स्थानीय तहसँग समन्वय गरी प्रभावित समुदाय तथा अस्थायी आश्रयस्थलमा सुरक्षित शुद्ध पिउने पानी तथा सरसफाईको लागि मापदण्ड अनुसारको आवश्यक पानी उपलब्ध गराउने	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र	सम्बन्धित गाउँपालिका, नगरपालिका
	४	खानेपानी तथा सरसफाई संरचनामा विपद्बाट क्षति पुगेमा तत्काल मर्मत संभारको व्यवस्था गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	पुन:स्थापना तथा पुनर्निर्माण विषयगत क्षेत्र

समयावधि	क्रसं	प्रतिकार्य गतिविधिहरू	मुख्य जिम्मेवारी	समन्वय/सहयोग
२४ घण्टा देखि ७ दिन	५	खानेपानी तथा सरसफाई थप आवश्यकताको आँकलन गर्ने निरन्तर उपलब्ध गराउने	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
	६	विपद् प्रभावित परिवारलाई पियुस, क्लोरीन जस्ता खानेपानी शुद्धिकरणका औषधी तथा व्यक्तिगत सरसफाईका लागि हाईजिन किट उपलब्ध गराउने	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
	७	सरसफाई तथा स्वच्छता कायम गर्न विपद् प्रभावित समुदाय तथा अस्थायी शिविरमा चेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र	स्थानीय तह
	८	आस्थायी आश्रय स्थलमा सरसफाईका अस्थायी संरचनाहरू तयार गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र	पुन:र्स्थापना तथा पुनर्निर्माण विषयगत क्षेत्र
	९	प्रभावित समुदायमा सामान्य क्षति भएका खानेपानी तथा सरसफाईका संरचनाहरू तत्काल मर्मत गर्ने गराउने	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र	पुनर्स्थापन तथा पुनर्निर्माण विषयगत क्षेत्र
	१०	खानेपानी शुद्धीकरणका विधिहरू समुदायलाई जानकारी गराउने	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र	स्थानीय तह, सञ्चार माध्यम
	११	अस्थायी शिविरमा नियमित फोहोरमैला व्यवस्थापनको प्रवन्ध गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
	१२	अस्थायी शिविरमा नियमित स्वास्थ्य, खानेपानी तथा सरसफाई शिक्षा प्रवर्द्धन गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
	१३	अस्थायी शिविर तथा प्रभावित समुदायहरूमा पानी शुद्धीकरणका लागि किट उपलब्ध गराउने र शुद्धीकरण विधिको अभिमुखीकरण गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
	१४	अस्थायी शिविर तथा प्रभावित समुदायमा मापदण्ड अनुसारको सरसफाई किट उपलब्ध गराउने	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
७ दिन देखि १ महिना	१५	आवश्यकता अनुसार अस्थायी शिविर तथा विपद् प्रभावित समुदायमा खानेपानी र सरसफाईको प्रवन्ध नियमित गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र	शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र, स्थानीय तह
	१६	खानेपानी तथा सरसफाई क्षेत्रको बहु क्षेत्रगत द्रुत लेखाजोखा (MIRA) गरी क्षेत्रगत पुनर्स्थापन आवश्यकताको लेखाजोखा गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र

समयावधि	क्रसं	प्रतिकार्य गतिविधिहरू	मुख्य जिम्मेवारी	समन्वय/सहयोग
	१७	अस्थायी सिकाई केन्द्रहरू सञ्चालन भएको अवस्थामा अस्थायी सिकाई केन्द्रहरूमा खानेपानी, सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापन सेवा उपलब्ध गराउने	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र	शिक्षा विषयगत क्षेत्र, विद्यालयहरू
	१८	अस्थायी रूपमा स्वास्थ्य संस्थाहरू तथा कार्यालयहरू सञ्चालन गर्नुपर्ने अवस्थामा ती स्थानहरूमा खानेपानी र सरसफाई फोहोर व्यवस्थापन सेवा उपलब्ध गराउने	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
	१९	सरसफाई तथा स्वच्छता प्रर्वद्धनका लागि सचेतना अभियान सञ्चालन गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र	स्थानीय तह, सञ्चार माध्यम
	२०	अस्थायी शिविर तथा प्रभावित समुदायमा सृजित फोहोरमैला व्यवस्थापनलाई निरन्तरता दिने	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र	गाउँपालिका, नगरपालिका
	२१	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्रको बहु क्षेत्रगत विस्तृत लेखाजोखा (CSDA) गरी पुन:र्स्थापना योजना तयार गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र

४.१.५ खाद्य सुरक्षा विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य कार्ययोजना

समयावधि	क्र.सं.	प्रतिकार्य गतिविधिहरू	मुख्य जिम्मेवारी	समन्वय/सहयोग
० देखि २४ घण्टा	१	खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रको आकस्मिक बैठक बोलाउने र अवस्था विश्लेषण गर्ने, प्रभावित हुनसक्ने जनसङ्ख्याको आँकलन गरी आवश्यक खाद्य सामग्रीको तयारी गर्ने	कृषि विकास निर्देशनालय, कर्णाली प्रदेश सुर्खेत	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरू, निजी क्षेत्र
	२	विपद्बाट विस्थापित तथा प्रभावित जनसङ्ख्यालाई तत्काल स्वच्छ र सुरक्षित पिउने पानी उपलब्ध गराउने	खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	खानेपानी तथा सरसफाई विषयगत क्षेत्र
	३	विस्थापित तथा प्रभावित सबैको लागि विस्कुट, चिउरा, चाउचाउ जस्ता तत्काल खान मिल्ने (Ready to Eat - RTE) खाद्य सामग्री उपलब्ध गराउने	खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	गैर खाद्य सामग्री तथा शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
	४	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment-IRA) गरी यसको आधारमा अवस्था हेरी आगामी दुई हप्ताको लागि खाद्य आवश्यकताको आँकलन र व्यवस्था गर्ने	खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र

समयावधि	क्र.सं.	प्रतिकार्य गतिविधिहरू	मुख्य जिम्मेवारी	समन्वय/सहयोग
२४ घण्टा देखि ७ दिन	५	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment-IRA) को आधारमा थप पोषणयुक्त खानेकुरा आवश्यक पर्ने समूहरू बालबालिका गर्भवती तथा दुध खुवाउने महिला वृद्धवृद्धाहरूलाई थप पोषणयुक्त खानाको प्रवन्ध गर्ने	खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र
	६	थप खाद्य सामग्री आवश्यक भएमा जिल्लामा क्रियाशील मानवीय सहायता कार्यमा संलग्न निकायहरूसँग समन्वय गर्ने	खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	मानवीय सहायताका लागि काम गर्ने संस्थाहरू
	७	विपद्को समयमा स्थानीय बजारको अवस्थाको लेखाजोखा गरी आवश्यक खाद्य सामग्री सहज रूपमा सुफत मूल्यमा उपलब्ध हुने स्थिति भएमा प्रभावितहरूलाई नगद सहायता उपलब्ध गराउने प्रवन्ध गर्ने	जिल्ला विपद् व्यस्थापन समिति	खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
	८	विस्थापित तथा अस्थायी आश्रयस्थलमा रहेका सबै परिवारको लागि आवश्यकता एवं न्यूनतम् मापदण्ड बमोजिम खाद्य सामग्री उपलब्ध गराउने	खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिहरू
७ दिन देखि १ महिना	९	विस्थापित तथा प्रभावितहरुलाई आवश्यकता अनुसार खाद्य सामग्री निरन्तर उपलब्ध गराउने	खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
	१०	खाद्य तथा जीविकोपार्जन विषयगत क्षेत्रको बहु क्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखाको आधारमा थप अवधिको लागि खाद्य आवश्यकता आँकलन गरी उपलब्धताको सुनिश्चित गर्ने	खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
	११	सम्बन्धित स्थानीय तह तथा सहयोगी संस्थाहरूसँग समन्वय गरी जीविकोपार्जनका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने	खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
	१२	खाद्य सामग्री वितरणमा आईपरेका समस्या तथा चुनौतीहरूको विषयमा विषयक्षेत्रको समिक्षा बैठक गर्ने र निष्कर्ष सहितको प्रतिवेदन स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमा पेश गर्ने	खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
	१३	खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रको बहु क्षेत्रगत विस्तृत लेखाजोखा गराई यसको आधारमा खाद्य एवं जीविकोपार्जनको पुनस्थापन तथा शीघ्र पुनर्लाभ योजना तयार गर्ने	खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र, जिल्ला कृषि ज्ञान केन्द्र
	१४	विपद्को प्रकृति हेरी विपद् पश्चात आफ्नै समुदायमा फर्किएका परिवारहरूको लागि कृषि क्षेत्रको पुर्स्थापनाको लागि बीउ मल औजार लगायत प्राविधिक सेवा उपलब्ध गराई कृषि क्षेत्रको पुन:स्र्थापना गराउने	खाद्य तथा गोदाम व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	जिल्ला कृषि ज्ञान केन्द्र, स्थानीय कृषि शाखा

४.१.६ आपतकालीन आश्रयस्थल तथा शिविर ब्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य कार्ययोजना

समयावधि	क्र.सं.	प्रतिकार्य गतिविधिहरू	मुख्य जिम्मेवारी	समन्वय/सहयोग
० देखि २४ घण्टा	१	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रको आकस्मिक बैठक बोलाउने र अवस्था विश्लेषण गरी प्रभावित हुनसक्ने जनसङ्ख्या र विस्थापित हुनसक्ने घरपरिवार आँकलन गर्ने	संघीय शहरी विकास तथा भवन निर्माण कार्यालय, सुर्खेत	विषयगत क्षेत्रका सदस्य संस्थाहरू
	२	विस्थापित परिवारहरूको लागि तत्काल अस्थायी बसोबासको प्रवन्ध गर्ने	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	गाउँपालिका, नगरपालिका
	३	शिविरमा आश्रय लिनुपर्ने व्यक्तिहरुको लागि ओढ्ने ओछ्याउने सामग्रीहरू उपलब्ध गराउने	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	गाउँपालिका, नगरपालिका नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	४	विपद् प्रभावितहरूलाई गर्मीको समयमा झुल र जाडोको समयमा न्यानो कपडाको प्रवन्ध गर्ने	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	गाउँपालिका, नगरपालिका, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
२४ घण्टा देखि ७ दिन	५	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment-IRA) आधारमा आगामी एक महिनाको लागि गैर खाद्य तथा बसोबासको आवश्यकताको आँकलन गर्ने	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	६	आवश्यक गैर खाद्य तथा अस्थायी शिविर निर्माण सामग्री उपलब्धताको लागि स्थानीय बजार सर्वेक्षण गर्ने	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	गाउँपालिका, नगरपालिका नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	७	स्थानीय बजार सुचारू रहेको र आवश्यक गैह्रखाद्य सामग्री उचित मूल्यमा उपलब्ध हुन सक्ने अवस्थामा प्रभावित परिवारलाई नगद सहयोग गतिविधि सञ्चालन गर्ने	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	गाउँपालिका, नगरपालिका
	८	प्रभावितहरूको लागि अस्थायी शिविरमा बसोबासको प्रवन्ध गर्ने कार्यलाई आवश्यकता अनुसार निरन्तरता दिने	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
	९	बालबालिका, विशेष परिस्थितिका महिला, अपाङ्गताका भएका व्यक्तिहरूका लागि संरक्षण विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय गरी सुरक्षा एवं संरक्षणको प्रवन्ध गर्ने	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	महिला तथा बालबालिका कार्यालय
	१०	अस्थायी शिविरमा शौचालय, खानेपानी, सरसफाई तथा औषधि उपचारको लागि अन्य विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र

समयावधि	क्र.सं.	प्रतिकार्य गतिविधिहरू	मुख्य जिम्मेवारी	समन्वय/सहयोग
	११	विस्थापित तथा अस्थायी आश्रयस्थलमा रहेका सबै परिवारको लागि खाना पकाउने भाँडाकुँडा र ओढ्ने ओछ्याउने सामग्री उपलब्ध गराउने	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	१२	अस्थायी शिविरमा वृद्धवृद्धा अपांगता भएका व्यक्ति एकल महिला र पुरुषका लागि छुट्टाछुट्टै उपयुक्त बस्ने ठाउँको प्रवन्ध गर्ने	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र
	१३	विपद्को कारण आघातमा रहेका व्यक्तिहरूलाई आश्रयस्थलमा नै मनोसामाजिक परामर्श सेवा प्रदान गर्ने प्रवन्ध गर्ने	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र
	१४	अस्थायी शिविर र त्यहाँका सुविधाहरू वृद्धवृद्धामैत्री अपांगता मैत्री लैंगिकतामैत्री बनाउने तथा अस्थायी शिविरमा बालबालिकालाई खेल्ने ठाउँको प्रवन्ध गर्ने	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र
७ दिन देखि १ महिना	१५	गैर खाद्य सामग्री तथा शिविर व्यवस्थापन क्षेत्रको बहु क्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा गराई यसको आधारमा थप अवधिको लागि गैर खाद्य आवश्यकता आँकलन गरी उपलब्ध गराउने	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
	१६	आवश्यकता अनुसार विस्थापितहरूलाई घर फर्किने वातावरण तयार गरी घर फर्काउने	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
	१७	भौतिक संरचना पुनर्निर्माणका लागि आवश्यक काठ सहुलियत दरमा उपलब्ध गराउन सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहसँग समन्वय गर्ने	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	सामुदायिक वन उपभोक्ता समिति
	१८	अस्थायी आश्रयस्थलमा रहेका बालबालिकाको सिकाई निरन्तरताको लागि सम्बन्धित स्थानीय तहको शिक्षा शाखा र विद्यालयहरूसँग समन्वय गर्ने	गैर खाद्य सामग्री र शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	शिक्षा विकास समन्वय इकाइ, स्थानीय तह शिक्षा शाखा
	१९	गैर खाद्य तथा शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्रको बहु क्षेत्रगत विस्तृत लेखाजोखा गराई यसको आधारमा यस क्षेत्रको पुनस्थापन तथा शीघ्र पुनर्लाभ योजना तयार गर्ने	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

४.१.७ संरक्षण विषयगत क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्य कार्ययोजना

समयावधि	क्र.सं.	प्रतिकार्य गतिविधिहरू	मुख्य जिम्मेवारी	समन्वय/सहयोग
० देखि २४ घण्टा	१	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्रको आकस्मिक बैठक बसी अवस्थाको विश्लेषण गर्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यलय	जिल्ला बाल कल्याण समिति
	२	आवश्यकता अनुसार आघातमा परेका विपद् प्रभावितहरूलाई मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र	मनोसामाजिक परामर्शदाता
	३	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (IRA) गरी यसको आधारमा संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्रको सहयोग आवश्यकताको आँकलन गर्ने	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
	४	स्थानीय तहसँग समन्वय गरी विपद्का कारण हराएका वा छुट्टिएका बालबालिकाहरुलाई अभिभावकसँग पुनर्मिलन गराउने	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल प्रहरी
	५	विपद् प्रभावित महिला बालबालिका अपाङ्गता भएका व्यक्ति र जेष्ठ नागरिकलाई संरक्षण दिने	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल प्रहरी
	६	विपद्को घटनाबाट मानसिक रूपमा प्रभावित व्यक्ति र परिवारका सदस्य गुमाएका व्यक्तिहरूलाई परिस्थितीको आँकलन गरी मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	मनोसामाजिक परामर्शदाता
	७	नेपाल प्रहरी र स्थानीय सामाजिक संस्थाहरूवीच संयन्त्र तयार गरी बाहिरबाट आउने व्यक्तिहरूमाथि निगरानी राख्ने	जिल्ला प्रशासन कार्यलय	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल प्रहरी
	८	विपद् प्रभावित समुदाय तथा अस्थायी आश्रयस्थलमा सामाजिक र लैंगिक विभेद नभएको सुनिश्चित गर्ने	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र	गैर खाद्य सामग्री तथा शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
	९	मानव बेचबिखन, ओसारपसार तथा अपहरणको जोखिम न्यूनीकरणका लागि सुरक्षा निकाय र स्थानीय तहसँग समन्वय गरी जिल्लाका सिमा नाकाहरूमा नागरिक सुरक्षा चेक पोष्ट स्थापना गर्ने	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र	महिला तथा बालबालिका कार्यालय, स्थानीय तह
	१०	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्रको बहु क्षेत्रगत द्रुत लेखाजोखा (MIRA) गरी क्षेत्रगत पुनर्स्थापन आवश्यकताको लेखाजोखा गर्ने	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
	११	पहिचान भएका आवश्यकता बमोजिम गर्भवती महिला, सुत्केरी, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकलाई थप राहत सहयोग उपलब्ध गराउने	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र	स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्र

२४ घण्टादेखि ७ दिन	१२	गर्भवती महिला, सुत्केरी, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकका लागि आवश्यक सामग्रीहरूको दैनिक सूची तयार गरी सामग्री जुटाउने र वितरण गर्ने	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र	गैर खाद्य सामग्री तथा शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
	१३	अस्थायी शिविरहरू बामैत्री जेष्ठ नागरिक मैत्री अपांगता मैत्री एवं लैंगिकता मैत्री बनाउन अन्य विषयगत क्षेत्रलाई सहयोग गर्ने	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र	गैर खाद्य सामग्री तथा शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
	१४	अपांगता भएका व्यक्तिहरूलाई अपांगताको किशिम अनुसार अपांगता सहायक सामग्री उपलब्ध गराउने	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
७ दिनदेखि १ महिना	१५	विशिष्ट आवश्यकता अनुसारका सामग्री जस्तैः डिग्निटी किट किशोरी किट वितरण गर्ने उपलब्ध गराउन सहयोग गर्ने	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र	गैर खाद्य सामग्री तथा शिविर व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
	१६	अस्थाई सिकाई केन्द्रहरूमा छात्रा विद्यार्थीहरूमाथि हुन सक्ने हिंसा रोक्नका लागि सुरक्षा एवं निगरानी संयन्त्र निर्माण गर्ने	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र	स्थानीय तह, विद्यालय व्यवस्थापन समिति
	१७	विपद् प्रभावित समुदाय वा अस्थायी आश्रयस्थलमा महिला तथा किशोरीमाथि हुने हिंसाका गतिविधिलाई निगरानी राख्ने र विशेष संरक्षणको व्यवस्था मिलाउने	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र	जिल्ला प्रशासन कार्यलय नेपाल प्रहरी, स्थानीय तह
	१८	हिंसा तथा दुर्व्यवहारमा परेका महिला एवं बालबालिकाहरूलाई पुनस्थापना तथा कानूनी सेवाको प्रवन्ध गर्ने । विशेष प्रकृतिका मुद्दाहरूलाई जिल्ला सेवा केन्द्र तथा सम्बन्धित निकायमा प्रेषण गर्ने	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र	नेपाल प्रहरी
	१९	अस्थायी आश्रयस्थल तथा प्रभावित समुदायमा बालबालिकाका लागि मनोरन्जनात्मक क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, शिक्षा विषयगत क्षेत्र
	२०	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्रको बहु क्षेत्रगत विस्तृत लेखाजोखा (CSDA) गरी पुन:र्स्थापना योजना तयार गर्ने	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र

४.१.८ शिक्षा विषयगत क्षेत्रको प्रतिकार्य कार्ययोजना

समयावधि	क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	मुख्य जिम्मेवारी	समन्वय/सहयोग
० देखि २४ घण्टा	१	शिक्षा विषयगत क्षेत्रको आकस्मिक बैठक बसी अवस्थाको विश्लेषण गर्ने	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	शिक्षा विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
	२	अवस्था अनुसार आपतकालीन प्रतिकार्यको लागि विद्यालय बन्द गर्नु पर्ने भएमा बन्द गर्न सम्बन्धित स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गर्ने	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	स्थानीय तह, शिक्षा शाखा
	३	स्थानीय तहसँग समन्वय गरी विद्यालयको क्षति तथा शिक्षक विद्यार्थीको अवस्थाको आँकलन गरी खोज उद्धारमा सहयोग गर्ने	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	स्थानीय तह, शिक्षा शाखा
२४ घण्टा देखि ७ दिन	४	शिक्षा क्षेत्रमा भएको क्षतिको प्रारम्भिक विवरण संकलन गरी आवश्यकता आँकलन गर्ने	स्थानीय तह, शिक्षा शाखा	शिक्षा विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू
	५	विपद्का कारण हराएका वा छुट्टिएका बालबालिकाहरुलाई अभिभावकसँग पुनर्मिलन गराउने	स्थानीय तह, शिक्षा शाखा	विद्यालय व्यवस्थापन समिति
	६	सिकाई निरन्तरताको कार्ययोजना क्रियाशील गर्ने गराउने	स्थानीय तह, शिक्षा शाखा	विद्यालय व्यवस्थापन समिति
	७	तत्काल विद्यालय सञ्चालन हुन नसक्ने अवस्थामा अस्थायी सिकाई केन्द्र स्थापना गरी सिकाई सुचारु गर्न विद्यालय र स्थानीय तहलाई सहयोग गर्ने	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	स्थानीय तह, शिक्षा शाखा
	८	अस्थायी सिकाई केन्द्र पनि सञ्चालन हुन नसक्ने अवस्थामा वैकल्पिक विधिबाट सिकाई सुचारू गर्ने प्रवन्ध मिलाउने	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	स्थानीय तह, शिक्षा शाखा
	९	शिक्षकहरूका लागि आपतकालीन शिक्षा सम्बन्धी अभिमुखीकरण कार्यशाला सञ्चालन गर्ने	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	स्थानीय तह, शिक्षा शाखा विद्यालय व्यवस्थापन समिति
७ दिन देखि १ महिना	१०	बहु क्षेत्रगत द्रुत लेखाजोखा (MIRA) गरी शिक्षा क्षेत्रको क्षेत्रगत पुनर्स्थापन आवश्यकताको लेखाजोखा गर्ने	आपतकालीन शिक्षा विषयगत क्षेत्र	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
	११	विपद् प्रभावित विद्यार्थीहरूको लागि अवस्था र आवश्यकता अनुसार विद्यालय पोशाक, पाठ्यपुस्तक र स्टेसनरी सामग्रीहरू उपलब्ध गराउने	स्थानीय तह, शिक्षा शाखा	विद्यालय व्यवस्थापन समिति

समयावधि	क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	मुख्य जिम्मेवारी	समन्वय/सहयोग
	१२	विद्यालय आउने जाने बाटोहरू भत्किएको बिग्रिएको भए मर्मत गर्ने गराउने	स्थानीय तह, शिक्षा शाखा, विद्यालय व्यवस्थापन समिति	पुन:र्स्थापना तथा पुनर्निर्माण क्षेत्र
	१३	विद्यालय वा अस्थायी सिकाई केन्द्रहरूमा बालबालिकाका लागि मनोरन्जनात्मक क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने	विद्यालयहरू	संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्र
	१४	गम्भीर प्रकृतिको अवस्था बाहेक सामान्यत विपद्को घटना भएको एक हप्ता भित्रमा सिकाई सुचारू गर्ने प्रवन्ध गर्ने	स्थानीय तह, शिक्षा शाखा	विद्यालयहरू
	१५	शिक्षा विषयगत क्षेत्रको बहु क्षेत्रगत विस्तृत लेखाजोखा (CSDA) गरी शिक्षा क्षेत्रको पुन:र्स्थापना योजना तयार गर्ने	आपतकालीन शिक्षा विषयगत क्षेत्र	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र
	१६	आपतकालीन शिक्षा क्षेत्रको पुन:स्थापना आधारमा आपतकालीन शिक्षा क्षेत्रका गतिविधिहरू सञ्चालन गर्ने	आपतकालीन शिक्षा विषयगत क्षेत्र	स्थानीय तह शिक्षा शाखा

४.१.१ आपतकालीन सञ्चार विषयगत क्षेत्रको आपतकालीन प्रतिकार्य कार्ययोजना

समयावधि	क्र.सं.	प्रतिकार्य गतिविधिहरू	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय /संस्था
० देखि २४ घण्टा	१	विपद्को घटना हुने वित्तिकै जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको आकस्मिक बैठक बसी हरेक विषयगत क्षेत्रलाई तयारी अवस्थामा रहन निर्देशन दिने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	जिल्ला विपद् व्यवस्थपन समिति
	२	जिल्लाका सबै विषयगत क्षेत्रहरुलाई तत्काल स्थितिको जानकारी गराई तयारी राख्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	सबै विषयगत क्षेत्र

समयावधि	क्र.सं.	प्रतिकार्य गतिविधिहरू	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय /संस्था
	४	प्रभावित समुदायहरुलाई विपद्को सूचना एफ एम रेडियो र टेलिफोन मार्फत आवश्यकताको आधारमा प्रवाह गर्ने	जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, सञ्चार माध्यमहरू
	५	विपद् प्रभावित क्षेत्रमा तत्काल खोज उद्धार र सुरक्षाको लागि उद्धारकर्मी, सुरक्षाकर्मी परिचालन गर्न सम्वन्धित सुरक्षा निकायहरूसँग समन्वय गर्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	जिल्लामा स्थित सुरक्षा निकायहरू
	६	खोज तथा उद्धारका लागि आवश्यक बन्दोबस्ती सामग्री र अवस्था अनुसार यातायातको व्यवस्था गर्ने	समन्वय तथा सूचना व्यवस्थापन विषयगत क्षेत्र	खोज उद्धार विषयगत क्षेत्र
	७	अवस्थाको जानकारी प्रदेश तथा केन्द्रिय तहमा निरन्तर गरिरहने र थप सहायता आवश्यक पर्ने भए समन्वय गर्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	प्रदेश तथा संघीय तह
	८	प्रारम्भिक क्षति तथा आवश्यकता आँकलनको लागि प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा टोली परिचालन गर्ने र राहत व्यवस्थापनको लागि अन्य विषयगत क्षेत्रहरूलाई तथ्यांक उपलब्ध गराउने	जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	सबै विषयगत क्षेत्रहरू; गाउँपालिका, नगरपालिका
	९	आवश्यकता अनुसार अन्तर जिल्ला समन्वय गरी सूचना लिने एवं स्रोत परिचालन गर्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	छिमेकी जिल्लाका जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिहरू
	१०	सम्भाव्य प्रभावित समुदायहरूलाई विपद्को सूचना एफ एम रेडियो र टेलिफोन मार्फत आवश्यकताको आधारमा प्रवाह गर्ने	जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, सञ्चार माध्यम
	११	प्रभावित तथा विस्थापितहरूलाई राहत सहायता उपलब्ध गराउन सबै विषयगत क्षेत्रसँग समन्वय गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विषयगत क्षेत्रहरु
२४ घण्टा देखि ७ दिन	१२	२४ घण्टाको कामको समीक्षा गरी प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखाको आधारमा आवश्यकता अनुसार थप कामहरूको निर्धारण गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	सबै विषयगत क्षेत्रहरू
	१३	विपद्को प्रभाव तथा विपद् पछिको मानवीय संकटको अवस्था हेरी सिंगो जिल्ला तथा जिल्ला भित्रका केही स्थानीय तह वा वडाहरूलाई विपद् संकटग्रस्त क्षेत्र घोषणा गर्नुपर्ने देखिएमा संकटग्रस्त क्षेत्र घोषणाको लागि गृह मन्त्रालयलाई सिफारिस गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति

समयावधि	क्र.सं.	प्रतिकार्य गतिविधिहरू	मुख्य जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय /संस्था
	१४	बहु क्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा गर्नको लागि सबै विषयगत क्षेत्रलाई समन्वय तथा परिचालन गर्ने	जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	सबै विषयगत क्षेत्रहरू; गाउँपालिका, नगरपालिका
	१५	विपद्को घटनाको प्रकृति हेरी आवश्यकता अनुसार जिल्ला प्रदेश तथा सङ्घीय सरकारसँग समन्वय गर्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
७ दिनदेखि १ महिना	१६	बहु क्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (MIRA) गराउने र यसको आधारमा विपद्को प्रकृति हेरी बहु क्षेत्रगत सहायतालाई निरन्तरता दिने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	गाउँपालिका, नगरपालिका सुरक्षा निकाय
	१७	विपद्मा हराएका वा नष्ट भएका व्यक्तिगत एवं सरकारी अत्यावश्यक दस्तावेजहरुको लगत सङ्कलन गर्ने गराउने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	गाउँपालिका, नगरपालिका सुरक्षा निकाय
	१८	हराएका वा नष्ट भएका कागजातहरूको पुनर्निर्माण तत्काल गर्ने व्यवस्था मिलाउने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	सुरक्षा निकाय, वडा समिति
	१९	विपद् सम्बन्धी सूचनाहरू आपतकालीन कार्यसञ्चाल केन्द्र मार्फत अन्य तहका आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र र प्रभावित भएका तथा हुनसक्ने समुदायसम्म निरन्तर सम्प्रेषणको प्रवन्ध गर्ने	जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रहरू
	२०	सबै विषयगत क्षेत्रको विस्तृत लेखाजोखा गराउने र यसको आधारमा विपद्बाट भएको क्षतिको लागि पुन:स्थापना योजना तयार गर्न समन्वय गर्ने	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति	सबै विषयगत क्षेत्र

खण्ड पाँच: मानवीय सहायता व्यवस्थापन

५.१ बन्दोबस्ती सामग्रीको आवश्यकता र उपलब्धता

- अनुसूची १५ मा जिल्लामा भएका हेभी उपकरणको विवरण, अनुसूची १६ मा खोज उद्धारमा प्रयोग हुने डुंगाको विवरण, अनुसूची २४ मा सुर्खेत जिल्लामा सञ्चालनमा रहेका एम्बुलेन्सहरूको विवरण र अनुसूची ३१ जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र अन्तरगत रहेका खोज उद्धार सामग्रीहरूको विवरण छ । उक्त अनुसूचीहरूमा उल्लेख गरिए बमोजिमका खोज उद्दार तथा बन्दोबस्तीका सामग्रीहरू जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले आपतकालीन खोज उद्धार र

बन्दोबस्तीका लागि प्रयोग गरिनेछ । स्थानीय स्तरमा खोज उद्दारका सामग्रीहरूलाई स्थानीय आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रमा व्यवस्थित गरी विपद्को समयमा तत्काल स्थानीय सुरक्षा निकायले खोज उद्दार कार्यमा प्रयोग गर्न तुरून्त प्राप्त गर्न सक्नेगरी राख्ने प्रवन्ध मिलाइएको छ ।

- सबै सुरक्षा निकाय तथा स्थानीय तहमा भएका खोज उद्धार तथा बन्दोबस्तीका सामग्रीहरू विपद्को समयमा परिचालन गरिनेछ ।
- विद्यमान स्रोत साधन खर्च भइ गएमा तथा अपुग भएमा थप स्रोत साधनको आवश्यकता आँकलन गरी सोही अनुसार खरिद वा प्राप्त गर्ने व्यवस्था गरिनेछ ।

५.२ प्रतिकार्यका लागि जनशक्ति परिचालन

- जिल्लामा तीनवटै सुरक्षा निकायसँग उपलब्ध खोज उद्धार जनशक्तिको विवरण अनुसूची १३ मा र नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका तालिम प्राप्त जनशक्तिको विवरण अनुसूची १४ मा राखिएको छ । नेपाल प्रहरी, शसस्त्र प्रहरी बल र नेपाली सेनासँग रहेको खोज उद्धारमा परिचालन हुने जनशक्ति, नेपाल रेडक्रससँग रहेका स्वयंसेवक विपद्को समयमा परिचालन हुनेछन् । त्यसैगरी स्थानीय तह र समुदायमा गठन भएका खोज उद्धार टोली एवं स्वयंसेवकको क्षमता विकास गरी विपद् प्रतिकार्य र पूर्वतयारीमा परिचालन गरिनेछ ।
- जिल्ला एवं विभिन्न स्थानीय तह र स्वास्थ्य संस्थाहरूमा गठन भएका द्रुत प्रतिकार्य टोली (RRT) परिचालन गरिनेछ ।
- जिल्लामा उपलब्ध सुरक्षाकर्मी, स्वास्य्यकर्मी र द्रुत प्रतिकार्य टोली विपद्को समयमा स्वत: परिचालन हुनेछन् ।
- सबै विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको स्रोत साधन र जनशक्ति विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना बमोजिम विपद् प्रतिकार्य र पूर्वतयारीका लागि परिचालन गरिनेछ ।

५.३ राहत सामग्रीको उपलब्धता र आवश्यकता

- यस विपद् पूर्तयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले आवश्यकता आँकलन गरेबमोजिमको गैह्रखाद्य राहत सामग्री जिल्ला तथा स्थानीय तहमा भण्डारण गरी सहज उपलब्धताको प्रवन्ध गरिनेछ ।
- खाद्य सामग्रीको सन्दर्भमा निजी क्षेत्र तथा ठूला व्यापारीसँग आवश्यक परेको खण्डमा तत्काल उपलब्ध गराउने गरी करार सम्झौता गरी तत्काल उपलब्ध हुने प्रवन्ध गरिनेछ ।
- राहत सहायता उपलब्ध गराउँदा नेपाल सरकारले तय गरेको कार्यविधि, प्रकृया र प्राथमिकता तथ प्रचलित मानवीय सहायता सम्बन्धी मापदण्ड अनुसार गरिनेछ
- राहत वितरण एकद्वार नीति अनुसार स्थानीय तह मार्फत दिइनेछ ।

५.४ नगद सहायताको प्रवन्ध

- विपद्को समयमा स्थानीय बजार सुचारु रहेको र आपतकालीन आवश्यकताका सामग्रीहरू स्थानीय बजारमै उपलब्ध हुन सक्ने र नगद उपलब्ध गराउँदा स्थानीय बजारमा नकारात्मक प्रभाव नपर्ने अवस्थामा तत्काल स्थानीय बजारको अध्ययन गरी नगद सहायता उपलब्ध गराउनको लागि स्वीकृत कार्यविधि अनुसार विपद् पिडितहरूलाई नगद सहायता उपलब्ध गराउन सकिनेछ ।
- जिल्ला भित्र विपदको घटना भइ ३० दिन भित्र राहत उपलब्ध गराइ दिन प्रहरी सर्जमीन सहित स्थानीयत तहमा निवेदन दिने ब्यक्तिलाइ सोही दिन नगद राहत दिइने ब्यवस्था मिलाइनेछ ।

परिच्छेद छ : कार्यान्वयन, अनुगमन तथा सिकाई योजना

६.१ योजना कार्यान्वयन तथा स्रोत व्यवस्थापन

१. यस जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयनका लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ र नियमावली २०७६ मा प्रवन्ध भए बमोजिमका आवश्यक संस्थागत संरचना र नीतिगत प्रवन्ध गरिनेछ ।

२. विपद् व्यवस्थापनका लागि खर्च गर्न जिल्ला विपद् व्यवस्थापन कोष र स्थानीय विपद ब्यवस्थापन कोष स्थापना गरिएको छ । यस विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजनामा स्वीकृत क्रियाकलापका लागि उक्त कोषमा उपलब्ध रकमबाट खर्च गरिनेछ ।

३. जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको आफ्नो स्रोत साधनले कार्यान्वयनमा अपुग हुने तथा प्रदेश र संघीय सरकारको समेत प्राथमिकतामा पर्ने क्रियाकलापहरूको लागि प्रदेश सरकार वा सङ्घीय सरकारसँग अनुरोध गरी स्रोत जुटाइनेछ ।

४. विकास साझेदार संस्थाहरू (द्धिपक्षीय, बहुपक्षीय, संयुक्त राष्ट्रसंघ अन्तर्गतका निकायहरू र रेडक्रस अभियान) बाट प्राप्त हुने सहायतालाई यस योजनाको कार्यान्वयनको लागि परिचालन गरिनेछ ।

५. निजी तथा व्यावसायिक क्षेत्रको व्यवसायिक सामाजिक उत्तरदायित्व र अन्य पहल मार्फत निजी क्षेत्रको सहभागिता र सहायता विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्यका लागि परिचालन गरिनेछ ।

६. जिल्लामा रहेका सामाजिक तथा सामुदायिक संस्थासँग भएको भौतिक, सामाजिक, आर्थिक तथा मानवीय श्रोतलाई यस योजनाको कार्यन्वयनको लागि एकिकृत रूपमा परिचालन गरिनेछ ।

७. यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाले निर्दिष्ट गरेका विपद् जोखिम न्यूनीकरण र पूर्वतयारीका गतिविधिहरूलाई जिल्लामा सञ्चालन हुने आवधिक योजना, विषयगत योजना तथा कार्यक्रमहरूसँग समायोजन तथा एकिकरण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

८. यस योजनाको कार्यान्वयनको अवस्था अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि एक अनुगमन तथा मूल्यांकन समिति गठन गरिनेछ । उक्त अनुगमन समितिले अनुगमन गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति समक्ष प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्नेछ ।

९. जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रको वेवसाइटमा विपद् पोर्टल तयार गरी विपद्बाट भएको क्षति तथा विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी भएका गतिविधिहरू नियमित रूपमा अद्यावधिक गरिनेछ ।

१०. यस योजनाको कार्यन्वयनबाट प्राप्त सिकाई तथा तत्कालीन आवश्यकताका आधारमा यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई वार्षिक रूपमा अद्यावधिक गर्दै लगिनेछ ।

६.२ अन्य निकायहरूसँगको समन्वय र सहकार्य

१. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि छिमेकी जिल्ला गाउँ तथा नगरपालिका, मानवीय सहायता कार्यमा संलग्न निकाय तथा विकास साझेदार संस्था, स्थानीय सामाजिक सङ्घ संस्था तथा निजी क्षेत्रसँग सहयोग र सहकार्य गरिनेछ । विपद् परेको समयमा खोज उद्धार तथा आगलागीको नियन्त्रणमा दमकल, एम्बुलेन्स तथा जनशक्ति परिचालनमा सुरक्षा निकाय र छिमेकी जिल्लासँग समन्वय गरिनेछ । अन्य किसिमका थप सहयोग आदानप्रदान गर्न जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले आवश्यक समझदारी वा सम्झौता गर्नेछ ।

२. विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा प्रतिकार्यको लागि प्रमुख रूपमा जिल्ला भित्र र बाह्य गरी दुई प्रकारको समन्वय गर्नु पर्दछ । जिल्लाभित्र पनि सरकारी निकाय वा समितिहरूबीच र अन्य सरकारी, गैरसरकारी, सामाजिक तथा निजी संस्थाहरूबीच समन्वय र सहकार्य गर्नुपर्ने हुन्छ । बाह्य समन्वयमा अन्य जिल्ला, प्रदेश र संघीय तहका सुरक्षा निकाय तथा सरकारी निकायहरूसँग र अन्य गैर सरकारी तथा सहयोगी निकाय तथा संस्थाहरूसँग समन्वय गर्नु पर्दछ । प्रदेश र स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रहरूसँग विपद् सम्बन्धी सूचना आदानप्रदान गर्न आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।

३. विषयगत क्षेत्रको अवधारणा अनुसार जिल्ला भित्रका सम्पूर्ण विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यसँग सम्बन्धित संस्था तथा निकायहरू सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रको सदस्य रहन्छन र उक्त संस्था तथा निकायहरूसँगको समन्वय र सहकार्यको जिम्मेवारी सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रको नेतृत्व गर्ने निकाय तथा त्यस निकायका प्रमुखको हुनेछ ।

६.३ लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको सुनिश्चितता

विपद्बाट महिला, पुरुष, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपांगता भएका वा बिभिन्न कारणले भिन्न शारीरिक तथा मानसिक रूपमा फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरूमा फरक फरक प्रभाव पर्दछ र यी समूहहरू विपद्को उच्च जोखिममा हुन्छन् । त्यसैले यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा तर्जुमाको क्रममा यस प्रकार विपद्को उच्च जोखिममा रहने समूहको विपद् प्रभावको आँकलन गरिएको छ ।

यस योजनाले निर्धारण गरेका पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य गतिविधिहरुमा ती समूहहरूको फरक आवश्यकता, योगदान र क्षमतालाई सम्वोधन गर्ने प्रयास गरेको छ । विपद्को पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन तथा अनुगमनका हरेक चरणमा सबैले महिला, पुरुष, बालबालिका, जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्ति सहित सामाजिक तथा आर्थिक रूपमा पिछडिएका समुदायको पहूँच, प्रतिनिधित्व र सक्रिय सहभागिताको सुनिश्चितता संरक्षण तथा सामाजिक सुरक्षा विषयगत क्षेत्रका क्रियाकलाप मार्फत यस योजनाले गरेको छ । जसको लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका कार्यहरू गर्दा सरोकारवाला सम्पूर्ण निकाय र विषयगत क्षेत्रहरुले निम्न कुराहरुको सुनिश्चितता गर्नु पर्नेछ ।

विपद् पूर्वतयारीका कार्यहरू

- पुरुष, महिला, बालबालिकाहरु, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, जातजाति, दलित महिला पुरुष, उमेर अनुसार बालबालिका, युवा, जेष्ठ नागरिक, गर्भवती र स्तानपान गराउने महिलाहरुको तथ्यांक अद्यावधिक गर्ने ।
- विपद् सम्वन्धी गठन हुने समितिहरु वा कार्यदलहरू तथा क्षमता विकासका कार्यक्रमहरुमा सवै वर्ग र समूहहरूको समानुपातिक प्रतिनिधित्व एवं सहभागिता सुनिश्चित गर्ने ।
- पुरुष, महिला, बालबालिकाहरु, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु, जातजाति, दलित महिला पुरुष, उमेर अनुसार बालबालिका, युवा, जेष्ठ नागरिक, गर्भवती र स्तानपान गराउने महिला विपद्बाट बढी प्रभावित हुने भएकाले प्राथमिकतामा राखेर पूर्वानुमानमा आधारीत वित्तिय व्यवस्था तथा क्रियाकलाप, सामाजिक संरक्षण र सहयोग व्यवस्थापनका कार्यहरु गर्ने ।
- विपद् सम्वन्धी क्षमता विकास, तालिम तथा अभिमुखिकरणमा त्यस्ता वर्गहरुलाई लक्षित गरी सहभागिताको सुनिश्चितता साथै प्राथमिकता दिने ।

विपद् प्रतिकार्यका चरणमा गरिने कार्यहरु

- लिङ्ग, उमेर, जातजातीयता, दलितहरु, भाषा, एकल महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, गर्भवती, स्तनपान गराउने महिला र लैङ्गिक अल्पसंख्यहरूका तथ्यांक संकलन तथा अद्यावधिक गर्ने ।
- विषय क्षेत्र अन्तर्गतका निसर्त नगद प्रवाह वा अन्य क्रियाकलापहरुमा अपाङ्गता भएका व्यक्ति, महिला र बालबलिकाले नेतृत्व गरेका घर, दलित, एकल महिला, जेष्ठ नागरिक, गर्भवती, स्तनपान गराउने महिलाहरूलाई लक्षित गरी प्राथमिकता दिने ।
- स्थानीय भाषाको प्रयोग गर्ने र मनवीय सहायता वितरण प्रकृया र स्थलहरुको बारेमा पूर्ण जानकारी दिने । सहायता उपलब्ध गराउने प्रकृयामा महिला र पुरुषको छुट्टा छुट्टै लाईन र पंक्ति सुनिश्चित गर्ने । वृद्धवृद्धा र अपांगता भएका व्यक्तिहरूको लागि अलग पंतिको प्रवन्ध गर्ने ।
- यौन दुर्व्यवहार तथा सर्प वा अन्य जनावरको टोकाइ वा अध्यारोमा हुनसक्ने असुरक्षा जस्ता जोखिमलाई न्यूनीकरण गर्न सुर्यास्त भन्दा पहिले नै कार्यक्रमको समापनको सुनिश्चितता गर्ने । प्रतिकार्यका क्रियाकलापको समयावधिमा आत्मसम्मानको प्रत्याभुत गर्ने ।
- विपद् प्रभावित मानिसहरुलाई प्रक्रियाहरुमा सहयोग र मार्गदर्शन गर्न सहयोग कक्षको प्रबन्ध गर्ने । प्रतिकार्यको समयमा व्यक्तिगत सरसफाई किट, प्राथमिक उपचार बाकस र सेनिटरी प्याडका व्यवस्था गर्ने ।
- राहत वितरण स्थलमा अस्थायी रुपमा महिला र पुरुषलाई छुट्टा छुट्टै शौचालयको प्रबन्धको सुचिनिश्चितता गर्ने । लैङ्गिक मैत्री बनाउन प्रयास गर्ने (बन्द हुने, बत्ति, कमोड, आवरण कभर सहित डस्टविनको व्यवस्था गर्ने, झुन्डयाउने ठाउँको व्यवस्था गर्ने ।
- लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण संवेदनशील भाषाको प्रयोग गर्ने र लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण संवेदनशील व्यवहार प्रदर्शन गर्ने । प्रतिकार्यका क्रियाकलापको समयावधिमा सबैलाई आत्मसम्मानको प्रत्याभुत गर्ने ।

६.४ अनुगमन, मूल्यांकन तथा सिकाई योजना

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनको अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले एक अनुगमन तथा मूल्यांकन उपसमिति बनाउनेछ । सामान्य अवस्थामा उक्त अनुगमन समितिले पूर्वतयारी योजनाको कार्यान्वयनको वार्षिक रूपमा अनुगमन गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिलाई प्रतिवेदन बुझाउनेछ । कुनै खास विपद् एवम् स्वास्थ्य संकटको अवस्थामा नियमित रूपमा समष्टिगत र विषय क्षेत्रगत प्रतिकार्य र पूर्वतयारीको अनुगमन गरी सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रलाई पृष्ठपोषण गर्नेछ ।

जिल्ला आपतकालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रले अनुगमन फारम तयार गरी प्रयोग गरिनेछ । अनुगमन तथा मूल्यांकनबाट आएका असल अभ्यास सिकाई तथा अनुभवलाई समावेश गरी कमि कमजोरीहरूलाई सुधार गर्दै प्रत्येक वर्ष विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई अध्यावधिक गरिनेछ ।

सन्दर्भ सामग्रीहरु

विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ र विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन नियमावली, २०७६

जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७५ र नेपाल स्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०७५

विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना २०१८ - २०३०

विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति २०७५

गोरखा भूकम्प -२०७२ अनुभव र सिकाई: नेपाल सरकार, गृह मन्त्रालय, काठमाण्डौ ।

राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य कार्यढाँचा, २०७० (प्रथम संशोधन २०७५):

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०६७ (प्रथम संशोधन २०७६)

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४

विपद् व्यवस्थापन दिग्दर्शन

जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८१: जिल्ला प्रशासन कार्यालय सुर्खेत।

सुर्खेत जिल्लाको गाउँपालिका तथा नगरपालिकाका विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तथा नगर प्रोफाइलहरू

अनुसूचीहरू

अनुसूचीहरू

अनुसूची -१, आपतकालीन सञ्चार विषयगत समितिका सदस्यहरूको सम्पर्क विवरण

क.सं.	कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क नं.	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	श्री जगदिश्वर उपाध्याय	९८५८००७७७७	श्री हित प्रसाद पौडेल	९८५११९०५१०
२	जिल्ला समन्वय समिति	श्री गंगाराम नेपाली	९८५८०५१३२९	श्री मेघनाथ सापकोटा	९८५८०५९२२२
३	काली बहादुर गण, कपासे	श्री बासु खत्री के सी	९८५५०५६१११	श्री गोपाल रावल	९८४१८५६२८९
४	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	श्री सुधिर राज शाही	९८५८००५५५५	श्री मोहनजँग बुढथापा	९८५८०६६०५५
५	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल नं. ३२ गण हे.क्वा रक्तकाली	श्री दमन कुमार पाण्डे	९८५१२७२०५०	श्री देव बहादुर बोहरा	९८५८०४१७४१
६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्री रामलाल आचार्य	९८५८०५२३१०	श्री दिपक अर्याल	९८४८०३११००
७	नेपाल टेलिकम	श्री सुष्मा गौतम	९८५८०९८४४४	श्री प्रेम कुमार गिरी	९८५८०५१२११
८	जल तथा मौसम विज्ञान कार्यालय कोहलपुर	श्री राम प्रसाद अवस्थी	९८६९६३१८६८	श्री भिमलाल पाण्डे	९८४९६०७२३९
९	भुकम्प मापन केन्द्र, सुर्खेत	श्री चिन्तन तिमसिना	९८५८०८२६३४	श्री तिर्थराज दहाल	९८४८०४७०७३
१०	नेपाल पत्रकार महासंघ	श्री शुशिलराज शर्मा	९८५८०५०५०५	श्री गोविन्द खत्री	९८५८०५२३३९
११	राष्ट्रिय अनुसन्धान केन्द्र	श्री गणेश प्रसाद आचार्य	९८५८०६०३९५	श्री लक्ष्मी प्रसाद आचार्य	९८५८०६८८०५
१२	जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र			श्री नवराज बम	९८४८३०२५५३

अनुसूची -२, बन्दोबस्ती/खोज तथा उद्दार विषयगत समितिका सदस्यहरूको सम्पर्क विवरण

क.सं.	कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क नं.	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	श्री जगदिश्वर उपाध्याय	९८५८००७७७७	श्री हित प्रसाद पौडेल	९८५११९०५१०
२	जिल्ला समन्वय समिति	श्री गंगाराम नेपाली	९८५८०५१३२९	श्री मेघनाथ सापकोटा	९८५८०५९२२२
३	काली बहादुर गण, कपासे	श्री बासु खत्री	९८५५०५६१११	श्री रोजिना अधिकारी	९८५१३१३७५०
५	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	श्री सुधिर राज शाही	९८५८००५५५५	श्री दिनेश तिमिल्सेना	९८६८४१६१६२

क.सं.	कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क नं.	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
६	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल नं. ३२ गण हे.क्वा रक्तकाली, सुर्खेत	श्री दमन कुमार पाण्डे	९८५१२७२०५०	श्री देब बहादुर बोहरा	९८५८०४१७४१
७	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	श्री गणेश प्रसाद आचार्य	९८५८०६०३९५	श्री लक्ष्मी प्रसाद आचार्य	९८५८०६८८०५
८	डिभिजन वन कार्यालय, वीरेन्द्रनगर	श्री बसन्त बाबु श्रेष्ठ	९८५८०६६२५४	श्री प्रशान्त श्रेष्ठ	९८४५०८२१०१
९	डिभिजन वन कार्यालय भेरी, बाबियाचौर	श्री जितेन्द्र महत	९८५८०५४४२६	श्री बलम चौधरी	९८६२९९२१४०

अनुसूची-३, स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत समितिका सदस्यहरूको सम्पर्क विवरण

क.सं.	कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क नं.	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय, सुर्खेत	श्री करुणा भट्टराई	९८४९२९६१८८	श्री उदय बहादुर वि.सि.	९८४४८१३३३३
२	स्वास्थ्य विमा बोर्ड, सुर्खेत	श्री श्रीजना पौडेल	९८५८०६२७४४		
३	जिल्ला समन्वय समिति	श्री गंगाराम नेपाली	९८५८०५१३२९	श्री मेघनाथ सापकोटा	९८५८०५९२२२
४	प्रदेश अस्पताल सुर्खेत	डा. गणेश थापा	९८४८०५१८०१	श्री अनिता ज्ञवाली	९८५८०६३५०५
५	प्रदेश आयूर्वेद औषधालय, कर्णाली प्रदेश	डा.लक्ष्मीप्रसाद तिवारी	९८४१७१६६६५	श्री श्रीराम आचार्य	९८४८०४०४२५
६	सेभ द चिल्ड्रेन	श्री रत्नराज ओझा	९८५८०८१६११	श्री किशोरजँग शाह	९८५११४०२८२
७	आइ.एन.एफ.	श्री ललित बहादुर सारु	९८४४८७५२३६	श्री कान्त प्रसाद सुवेदी	९८४८०३८८८०
८	युएनएफपिए	श्री आत्माराम न्यौपाने	९८५१३१७४२६	श्री बैद्यनाथ लाल कर्ण	९८०१६०००२०

अनुसूची-४, खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वास्थ्य प्रवर्धन (WASH) विषयगत समितिका सदस्यहरूको सम्पर्क विवरण

क.सं.	कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क नं.	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	खानेपानी सिँचाइ तथा ऊर्जा विकास निर्देशनालय	श्री श्रीधर भट्टराई	९८५८०२७९६६		
२	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	श्री जगदिश्वर उपाध्याय	९८५८०७७७७७	श्री हित प्रसाद पौडेल	९८५११९०५१०
३	जिल्ला समन्वय समिति	श्री गंगाराम नेपाली	९८५८०५१३२९	श्री मेघनाथ सापकोटा	९८५८०५९२२२
४	जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय	श्री करुणा भट्टराई	९८४९२९६१८८	श्री उदय बहादुर वि.सि.	९८४४८१३३३३

क्र.सं.	कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क नं.	सम्पर्क ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
५	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाई	श्री महेश केशर खनाल	९८५८०५३४०८	श्री नारायण पौडेल	९८५८०४०६३०
६	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	श्री सुधिर राज शाही	९८५८००५५५५	श्री दिनेश तिमिल्सेना	९८६८४१६१६२
७	पूर्वाधार विकास निर्देशनालय	श्री सुर्य बहादुर शाही	९८५८०२५९५५	श्री बिरेन्द्रजँग शाही	९८५८०२५९४९
८	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्री प्रदिप्त पौडेल	९८५८०५०६९१	श्री दिपक अर्याल	९८५८०३११००
९	वातावरण सुधार समाज	श्री जगत के.सी.	९८४८०४०५००	श्री डिल्ली आचार्य	९८४८०५०४५२
१०	सुन्दर नेपाल सँस्था	श्री भुपेन्द्रप्रसाद कंडेल	९८४८०४१५३०	श्री ओम थापा	९८४८२०२९१८
१२	समाज जागरण केन्द्र (स्याक) नेपाल	श्री टिकाराम आचार्य	९८५८०५१५४६	श्री दिपेन्द्र बहादुर सिंह	९८६८४७०९२५
१३	सुर्खेत उपत्यका खानेपानी संस्था	श्री कुलमणि देवकोटा	९८५८०५१४२८	श्री वालाराम तिवारी	९८५८०५१२७२
१४	नेपाल पत्रकार महासंघ	श्री शुशिलराज शर्मा	९८५८०५०५०५	श्री गोविन्द खत्री	९८५८०५२३३९
१५	आइ.एन.एफ.	श्री ललित बहादुर सारु	९८४४८७५२३६	श्री कान्ता प्रसाद सुवेदी	९८४८०३८८८०
१८	वाम, सुर्खेत	श्री मधुरानी ढकाल	९८४८१६३७००	श्री देवी पौडेल	९८४८०००३५३
१९	किर्डाक नेपाल	श्री राज रोकाया	९८४८३०९१०५	श्री नविन कुमार शाही	९८४८२५१४७९
२०	नेपाल स्काउट	श्री कमल बोहरा	९८५८३२२५६३	श्री नरेन्द्र बोहरा	९८६४२२११७०
२१	सेभ द चिल्ड्रेन	श्री रत्नराज ओझा	९८५८०८१६११	श्री बिरेन्द्र थापा	९८५७०६२८१०
२२	युनिसेफ	श्री दिपक श्रेष्ठ	९८५८०८५५०१	श्री कटक रोकाया	९८५८०८५५०४

अनुसूची ५, खाद्य सुरक्षा विषयगत समितिका सदस्यहरूको सम्पर्क विवरण

क्र.सं.	कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क नं.	सम्पर्क ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	कृषि विकास निर्देशनालय	श्री तिलक प्रसाद पाण्डे	९८४९६६५८३२	श्री महेश कुमार विष्ट	९८५८०३७६७८
२	जिल्ला समन्वय समिति	श्री गंगाराम नेपाली	९८५८०५१३२९	श्री मेघनाथ सापकोटा	९८५८०५९२२२
३	खाद्य व्यवस्था तथा ब्यापार कम्पनी	श्री केशवराज बुढा	९८५८०३०२०७	श्री भरत उपाध्याय	९८५८३९०४०३
४	प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना	श्री धर्मराज गिरी	९८५८०५५३२५	श्री भिम पाण्डे	९८५१२३०४५२

क्र.सं.	कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क नं.	सम्पर्क ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
५	उद्योग वाणिज्य संघ	श्री लक्ष्मण कँडेल	९८५८०५०६५८	श्री हर्ष विक्रम खड्का	९८५८०४८६५०
६	विश्व खाद्य कार्यक्रम	श्री रचना रसाईली	९८५११००८११	श्री यज्ञ बहादुर पुन	९८५१३७३९२४
७	आइ.एन.एफ.	श्री ललित बहादुर सारु	९८४४८७५२३६	श्री कान्ता प्रसाद सुवेदी	९८४८०३८८८०
८	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्री रामलाल आचार्य	९८५८०५२३१०	श्री दिपक अर्याल	९८४८०३११००
९	अपाङ्ग सशक्तिकरण केन्द्र	श्री विष्णु प्रसाद भट्टराई	९८५८०२८२३६	श्री पूर्ण प्रसाद आचार्य	९८४८०५०३५३
१०	समाज जागरण केन्द्र	श्री टीकाराम आचार्य	९८५८०५१५४६	श्री दिपेन्द्र बहादुर सिंह	९८६८४७०९२५
११	सुन्दर नेपाल संस्था	श्री भूपेन्द्रप्रसाद कँडेल	९८४८०४१५३०	श्री खिम रेग्मी	९८५८०५०६६४
१२	भु तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	श्री शिखर चपाई	९८५८०२०७४५	श्री हुम कुमारी न्योपाने	९८४८०७६१०९
१३	वातावरण सुधार समाज	श्री जगत के.सी.	९८४८०४५००	श्री डिल्ली आचार्य	९८४८०५०४५२
१४	अन्तर निर्भर समाज	श्री विवेक शाही	९८५८०५२२२७	श्री पशुपती रिजाल	९८४८०४०७३
१५	वाम संस्था	श्री देवी पौडेल	९८४८०००३५३	श्री मधुरानी ढकाल	९८४८०७८६४६
१६	आवाज संस्था	श्री पवित्रा शाही	९८५८०५०८०७	श्री निशा देवी पौडेल	९८४८०६८२२५
१७	किर्डाक नेपाल	श्री राज रोकाया	९८४८३०९१०५	श्री दिपक सुनार	९८४८२२२८५०
१८	नवज्योती केन्द्र	श्री सिस्टर रोसिता	९८४८०९४०४८	श्री जरमाया बाठा	
१९	कोपिला भ्याली सेवा समाज	श्री टोप बहादुर मल्ल	९८५८०८०५८८	श्री प्रकाश उपाध्याय	
२०	एकता फाउन्डेसन	श्री दुर्गा घर्ती	९८५८०५५३३५	श्री खड्क प्रसाद रेग्मी	९८४८०२०८७७

अनुसूची -६, आपतकालीन आश्रयस्थलत विषयगत समितिका सदस्यहरूको सम्पर्क विवरण

क्र.सं.	कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क नं.	सम्पर्क ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	सँघिय शहरी विकाश तथा भवन निर्माण कार्यालय	श्री कमलकुमार दर्लामी मगर	९८५८०५१२५९	श्री पूर्ण प्रशाद शर्मा	९८४८१५९२५९
२	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जिल्ला शाखा	श्री रामलाल आचार्य	९८५८०५२३१०	श्री दिपक अर्याल	९८४८०३११००
३	विश्व खाद्य कार्यक्रम	श्री रचना रसाईली	९८५११००८११	श्री यज्ञ बहादुर पुन	९८५१३७३९२४

क्र.सं.	कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क नं.	सम्पर्क ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
४	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	श्री सुधिर राज शाही	९८५८००५५५५	श्री दिनेश तिमिल्सेना	९८६८४१६१६२
५	डिभिजन वन कार्यालय	श्री बसन्त बाबु श्रेष्ठ	९८५८०६६२५४	श्री शान्त श्रेष्ठ	९८४५०८२१०१
६	जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र	श्री जगदिश्वर उपाध्याय	९८५८०७७७७७	श्री नवराज वम	९८४८३०२५५३
७	उद्योग वाणीज्य सघ	श्री लक्ष्मण कंडेल	९८५८०५०६५८	श्री गणेश कार्की	९८५८०२४८५८
८	यूनिसेफ	श्री दिपक श्रेष्ठ	९८५८०८५५०१	श्री रूपलाल एडी	९८५८०८५५२०
९	सेभ द चिल्ड्रेन	श्री रत्नराज ओझा	९८४८०८१६११	श्री बिरेन्द्र थापा	९८५७०६२८१०
१०	गैसस महासंघ	श्री प्रकाश सारु	९८५८०३७८६८	श्री बिन्दलाल योगी	९८४८०४९६२०
११	समाज जागरण केन्द्र	श्री टिकाराम आचार्य	९८५८०५१५४६	श्री तेज सोनाम	९८४८२६८८८४

अनुसूची ७, संरक्षण विषयगत समितिका सदस्यहरूको सम्पर्क विवरण

क्र.सं.	कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क नं.	सम्पर्क ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	श्री जगदिश्वर उपाध्याय	९८५८०७७७७७	श्री हित प्रसाद पौडेल	९८५११९०५१०
२	जिल्ला समन्वय समिति	श्री गंगाराम नेपाली	९८५८०५१३२९	श्री मेघनाथ सापकोटा	९८५८०५९२२२
३	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	श्री सुधिर राज शाही	९८५८००५५५५	श्री दिनेश तिमिल्सेना	९८६८४१६१६२
४	भु तथा जलाधार व्यवस्थापन कार्यालय	श्री शिखर चपाई	९८५८०२०७४५	श्री हुम कुमारी न्योपाने	९८४८०७६१०९
५	युएनएफपिए	श्री आत्माराम न्यौपाने	९८५१३१७४२६	श्री बैद्यनाथ लाल कर्ण	९८०१६०००२०
६	युनिसेफ	श्री दिपक श्रेष्ठ	९८५८०८५५०१	श्री कुँगा सण्डुप लामा	९८४८३०९०८६
७	सेभ द चिल्ड्रेन	श्री रत्नराज ओझा	९८५८०८१६११	श्री जुठीराम चौधरी	९८४७८३४३१३
८	आइ.एन.एफ.	श्री ललित बहादुर सारु	९८४४८७५२३६	श्री कान्ता प्रसाद सुवेदी	९८४८०३८८८०
९	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्री रामलाल आचार्य	९८५८०५२३१०	श्री दीपक अर्याल	९८४८०३११००
१०	नेपाल पत्रकार महासंघ	श्री शुशिल राज शर्मा	९८५८०५०५०५	श्री गोविन्द खत्री	९८५८०५२३३९
११	समाज जागरण केन्द्र	श्री टीकाराम आचार्य	९८५८०५१५४६	श्री दिपेन्द्र बहादुर सिंह	९८६८४७०९२५
१२	सुन्दर नेपाल संस्था	श्री भूपेन्द्रप्रसाद कँडेल	९८४८०४१५३०	श्री पिंकी गिरी	९८४८०६८४३५

क.सं.	कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क नं.	सम्पर्क ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१३	वातावरण सुधार समाज	श्री जगत के.सी.	९८४८०४५०००	श्री हिमाल राजी	९८४८४४५२१६
१४	अन्तर निर्भर समाज	श्री विवेक शाही	९८५८०५२२२७	श्री पशुपती रिजाल	९८४८०४०७३
१५	वाम संस्था	श्री मधुरानी ढकाल	९८४८०७८६४६	श्री देवी पौडेल	९८४८०००३५३
१६	आवाज संस्था	श्री पवित्रा शाही	९८५८०५०८०७	श्री निशा पोडेल	९८४८०६८२२५
१७	किर्डाक नेपाल	श्री राज रोकाया	९८४८३०९१०५	श्री राज रोकाया	९८४८३०९१०५

अनुसूची ८ शिक्षा विषयगत समितिका सदस्यहरूको सम्पर्क विवरण

क.सं.	कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क नं.	सम्पर्क ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइ, सुर्खेत	श्री महेश केशर खनाल	९८५८०५३४०८	श्री नारायण प्रसाद पौडेल	९८५८०४०६३०
२	नगर शिक्षा शाखा वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	श्री लक्ष्मीप्रसाद बास्कोटा	९८५८०६३१११	श्री दिपक बहादुर शाही	९८५८०३९१९२
३	नगर शिक्षा शाखा भेरीगंगा नगरपालिका	श्री कृष्ण प्रसाद पोखेल	९८५८०६४१११	श्री गजेन्द्र कुमार जिसी	९८५८०५२२५३
४	नगर शिक्षा शाखा गुर्भाकोट नगरपालिका	श्री धर्मराज न्योपाने	९८५८०६५१११	श्री आइती चौधरी	९८६६७६३३१९
५	नगर शिक्षा शाखा लेकवेशी नगरपालिका	श्री पहलमान अधिकारी	९८४८१९३९११	श्री गोविन्द गौतम	९८४८२१४२०८
६	नगर शिक्षा शाखा पञ्चपुरी नगरपालिका	श्री गोकर्णनाथ योगी	९८४४८७६३००	श्री तुल्सी पुरी वन	९८६८०१०८७५
७	गाउं शिक्षा शाखा चौकुने गाउंपालिका	श्री पूर्ण बहादुर बिक	९८५८०४७३३३	श्री टेकेन्द्र बहादुर बुढा	९८५८०५९००६
८	गाउं शिक्षा शाखा वराहताल गाउंपालिका	श्री प्रेमबहादुर डि.सी.	९८५८०४७४४४	श्री डम्बर कुमारी रोकाय	९८६८१०२२३९
९	गाउं शिक्षा शाखा चिङ्गाड गाउंपालिका	श्री मणिराज खराल	९८५८०६४३५८	श्री तुल्सी केशी	९८४८१२५९०९
१०	गाउं शिक्षा शाखा सिम्ता गाउंपालिका	श्री जगत बहादुर घर्ती	९८५८०७७५००	श्री बुद्धि बहादुर गौतम	९८६८९११७२३
११	यूनिसेफ	श्री दिपक श्रेष्ठ	९८५८०८५५०१	श्री फर्सुराम पन्त	९८५८०८५५१०
१२	सेभ द चिल्ड्रेन	श्री रत्नराज ओझा	९८५८०८१६११	श्री बालमुकुन्द महत	९८५११७२१८०
१३	समाज जानगरण केन्द्र (स्याक) नेपाल	श्री टीकाराम आचार्य	९८५८०५१५४६	श्री दिपेन्द्र बहादुर सिंह	९८६८४७०९२५
१४	नवज्योति केन्द्र	श्री सिस्टर रोसिता	९८४८०९५०४८		
१५	मानव अधिकारका लागि एकल	श्री ममता नगाल	०८३६९१४४५		

क.सं.	कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क नं.	सम्पर्क ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
	महिलासमूह		९८६६१६७१३९		
१६	आसमान नेपाल	श्री विनोद शर्मा	९८४७८२३२८३	श्री दुर्गा थापा	९८४८२२७८८८
१७	अन्तर निर्भर समाज	श्री विवेक शाही	९८५८०५२२२७	श्री पशुपति रिजाल	
१८	सुन्दर नेपाल संस्था	श्री भूपेन्दप्रसाद कँडेल	९८४८०४१५०३	श्री मनो सापकोटा	९८४८०३९७८२
१९	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सुर्खेत	श्री रामलाल आचार्य	९८५८०५२३१०	श्री दिपक अर्याल	९८४८०३११००
२०	नेपाल शिक्षक महासंघ	श्री ढाल बहादुर खत्री	९८४८१०७४४४	श्री टेक बहादुर कार्की	९८४८१९२३५६
२१	प्यावसन	श्री छत्र बढुवाल	९८५८०३९५७१	श्री पूर्ण भण्डारी	९८५८०५०२१४
२२	एन प्यावसन	श्री कुसुम भट्टराई	९८४८१००१९३	श्री दिपक बहादुर खड्का	९८४८०४८०२९
२३	नेपाल शिक्षाका लागि राष्ट्रिय अभियान	श्री भुपेन्द्रप्रसाद कडेल	९८४८०४१५३०		
२४	कोपिला भ्याली समाज	श्री टोप बहादुर मल्ल	९८५८०८०५८८	श्री मिन बहादुर शाही	९८०२५६५१०९
२५	एस.ओ.एस. सामाजिक सेवा केन्द्र	श्री गोपाल प्रसाद घिमिरे	९८५८०७४१८८	श्री बसन्ती शाही	९८६८९११८७०
२६	आइ.एन.एफ.	श्री ललित बहादुर सारु	९८४४८७५२३६	श्री कान्ता प्रसाद सुवेदी	९८४८०३८८८०
२७	अपाङ्ग सशक्तिकरण केन्द्र	श्री पूर्णा प्रसाद अचार्य	९८४८०५०३५३	श्री विष्णु प्रसाद शर्मा	९८५८०२८२३६
२८	गैर सरकारी संस्था महासंघ	श्री प्रकाश सारु	९८५८०३७८६८		
२९	नेपाल पत्रकार महासंघ	श्री शुशिल राज शर्मा	९८५८०५०५०५	श्री गोविन्द खत्री	९८५८०५२३३९

अनुसूची ९ शिघ्र पुनर्लाभ विषयगत समितिका सदस्यहरूको सम्पर्क विवरण

क.सं.	कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क नं.	सम्पर्क ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	संघीय शहरी विकाश तथा भवन निर्माण कार्यालय	श्री कमल कुमार दर्लामी मगर	९८५८०५१२५९	ईटिकाराम पोखेल .	९८४९०३३०६६
२	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	श्री जगदिश्वर उपाध्याय	९८५८००७७७७	श्री हित प्रसाद पौडेल	९८५१०९०५१०
३	जिल्ला समन्वय समिति	श्री मेघनाथ सापकोटा	९८५८०५९२२२	श्री मेघनाथ सापकोटा	९८५८०५९२२३
४	डिभिजन वन कार्यालय, वीरेन्द्रनगर	श्री बसन्त बाबु श्रेष्ठ	९८५८०६६२५४	प्रशान्त श्रेष्ठ	९८४५०८२१०१

क्र.सं.	कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क नं.	सम्पर्क ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
५	डिभिजन वन कार्यालय भेरी, बाबियाचौर	श्री बलम लाल चौधरी	९८५८०५४२३६	शेर बहादुर रोकाय	९८५८०५४२३६
६	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	श्री रामलाल आर्चाय	९८५८०५२३१०	श्री दिपक अर्याल	९८४८०३११००
७	नेपाल टेलिकम	श्री सुष्मा गौतम	९८५८०९४४४४	श्री प्रेम कुमार गिरी	९८५८०५१२११
८	नेपाल पत्रकार महासंघ	श्री शुशिल राज शर्मा	९८५८०५०५०५	श्री गोविन्द खत्री	९८५८०५२३३९
९	समाज जागरण केन्द्र (स्याक नेपाल)	श्री टीकाराम आचार्य	९८५८०५१५४६	गगन खड्का	९८५८०३३९६१
१०	सुन्दर नेपाल संस्था	श्री भूपेन्द्रप्रसाद कँडेल	९८४८०४१५३०	खिम बहादुर रेग्मी	९८५८०५०६६४
११	वन तथा वातावरण कार्यालय	श्री शिवराम अधिकारी	९८५८०२५७२५		
१२	वातावरण सुधार समाज	श्री जगत के.सी.	९८४८०४५००	हिमाल राजी	९८४८४४५२१६
१३	अन्तर निर्भर समाज	श्री विवेक शाही	९८५८०५२२२७	पशुपति रिजाल	
१४	वाम संस्था	श्री मधुरानी ढकाल	९८४८०७८६४६	देवी पैडेल	९८४८०००३५३
१५	आवाज संस्था	श्री पवित्रा शाही	९८५८०५०८०७	श्री शुशिल कुमार कार्की	९८४८०२९५६७

अनुसूची १०, स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रकालागि जिल्ला स्तरीय RR Team का सदस्यहरूको विवरण

क्र.सं.	कार्यालय	नाम	पद	सम्पर्क नं.	इमेल
१	जनस्वास्थ्य सेवा कार्यालय	श्री करुण भट्टराई	जनस्वास्थ्य	९८४९२९६१८८	bhattaraikaruna3@gmail.com
२	"	श्री हरिबहादुर पुन	ज.स्वो.अ.	९८५८०६९३१३	amarsurkhet5@gmail.com
३	"	श्री दयाराम पंगाली	ल्या.टे.नी.	९८४८०६७०६५	dayarampangali33@gmail.com
४	"	श्री घन बहादुर बुढा	ज.स्वा.नी	९८४४८११५१३	ghanshyambudha374@gmail.com
५	"	श्री श्याम प्रसाद	ज.स्वा.नी	९८४८०९३५३७	shyampoudel613@gail.com
६	"	श्री काँशीराम भट्टराई	लेखा अधिकृत	९८४८०२९९४१	kashibhattarai100@gmail.com
७	"	श्री प्रकाश आचार्य	प्रशासकिय	९८५८०५१६५२	prakashacharyaskt@gmail.com
८	"	अन्जना भण्डारी	प.हे.न.	९८४८१००२७७	sangitakc30@gmail.com

क्र.सं.	कार्यालय	नाम	पद	सम्पर्क नं.	इमेल
९	"	उपेन्द्र बहादुर रेगामी	त.सा.अ	९८६४७४४१७२	regami0220@gmail.com
१०	"	श्री उदय बहादुर	म.ई.नि.	९८४४८१३३३३	udayabc49@gmail.com
११	"	श्री महेन्द्र प्रसाद	ज.स्वा.अधिकृत	९८६०७०५७७०	**dhakalm284@gmail.com**
१२	प्रदेश अस्पताल सुर्खेत	श्री डा. सरोज गिरी	मे.अ.	९८६३३२८९३८	**tapendrakoirala@pahs.edu.np**
१३	सिएमसी नेपाल	सुमेश भट्टराइ		०८३-५९०३६७	cmcnepal@gmail.com
१४	सुन्दर नेपाल सँस्था	श्री भूपेन्द्रप्रसाद कँडेल		९८४८०४१५३०	bkandel@sundarnepal.org.np
१५	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, प्रदेश आँखा अस्पताल	घन बहादुर थापा	व्यवस्थापक	९८५८०३३१७१	maneeg073@gmail.com

अनुसूची ११, स्थानीय तहमा कार्यरत स्वास्थ्य शाखा संयोजकहरूको विवरण

क्र.सं.	कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क नं.	सम्पर्क व्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	गुर्भाकोट नगरपालिका	श्री पुर्ण बहादुर घर्ती	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८४४८०७६८०	pgharti16@gmail.com
		श्री जविन लामिछाने	ज.स्वा.नि	९८४९२५७५११	jivanlamichhane7@gmail.com
२	चौकुने गाउँपालिका	श्री इन्द बहादुर जैसुरी	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८५८०६४१५५	jaisuri.indra123@gmail.com
		श्री जनक वि.क	ज.स्वा.नि	९८४३७७२२४९	janakbk2076@gmail.com
३	चिंगाड गाउँपालिका	श्री डा. लक्ष्मण जि.सी	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८५१३३५७३६	doctorlaxmangc@gmail.com
		श्री नहकुल जि.सी	अ.हे.व	९८४८०६७७६५	nahakulgc55@gmail.com
४	पञ्चपुरी नगरपालिका	श्री गंगा देव पुरी	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८४८२८०३३८	purigangadev@gmail.com
		श्री कृष्टिना सापकोटा	स्टाफ नर्स	९८४८०५००२७	kristinasapkota123@gmail.com
५	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	श्री भुपेन्द्रदेव गिरी	स्वास्थ्यशाखाप्रमुख	९८४८०४७४८५	bhupengiri85@gmail.com
		श्री नवीन भुसाल	ज.स्वा.नि.	९८५८०६०२६०	nabing2010@gmail.com
६	बराहताल गाउँपालिका	श्री महेन्द्र खत्री	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८५८०५१७८८	khatrimahendra2022@gmail.com
				९८४८२४११५२	bishnu.luna099@gmail.com

क्र.सं.	कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क नं.	सम्पर्क ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
७		श्री विष्णु गुरुङ्ग	सि.अ.न.मि	९८४८०२६१७७	devkotanetra29@gmail.com
	भेरीगंगा नगरपालिका	श्री नेत्र बहादुर बुढा	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८४८०५९९९७	chapaiarjun@gmail.com
८		श्री अर्जुन चपाई	ज.स्वा.नि	९८४८०३७०४१	girimahesh2039@gmail.com
	लेकबेशी नगरपालिका	श्री महेश गिरी	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८४८२७६४९1	sapkotaamrita167@gmail.com
९		श्री अमृता सापकोटा	सि.अ.न.मि	९८६८२५५९1६	punbirendra6666@gmail.com
	सिम्ता गाउँपालिका	श्री वीरेन्द्र पुन	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८४८२२०५९८३	budhasantosh1233@gmail.com
१०		श्री शन्तोष बुढा	ज.स्वा.नि.	९८४८२२०५९८३	budhasantosh1233@gmail.com

अनुसूची १२ स्वास्थ्य तथा पोषण विषयगत क्षेत्रमा कार्यरत अस्पतालहरूको विवरण

क्र.सं.	कार्यालय	कार्यालय प्रमुख	सम्पर्क नं.	सम्पर्क ब्यक्ति	सम्पर्क नं.
१	आइआएनएफ साईनिङ्ग अस्पताल	श्री ललित शारु	प्रवन्धक निर्देशक	९८४४८७५२३६	
२	देउती अस्पताल प्रा.ली.				
३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सुर्खेत आँखा अस्पताल	श्री घन बहादुर थापा	प्रवन्धक निर्देशक	९८५८०५१५१३	maneeg073@gmail.com
४	सुपथ पोलिक्लिनिक, सुर्खेत	श्री प्रेम भण्डारी	प्रवन्धक निर्देशक	९८५८०५०६९६	

अनुसूची १३, विभिन्न सुरक्षा निकायहरूसँग भएका दक्ष जनशक्तिको विवरण

क) नेपाल प्रहरी मातहत कार्यालयहरूमा रहेको जनशक्ति र कार्यक्षेत्र

सि.नं.	यूनिटको नाम	विपद्को क्षेत्र	उपलब्ध जनशक्ति
१	जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सुर्खेत	सुर्खेत जिल्ला सबै	२१८
२	ई.प्र.का. बाबियाचौर	पञ्चपुरी न.पा.४,५,६ र ८	३२
३	ई.प्र.का. गुटु	चौकुने गा.पा. ६, ७ र ८	७
४	प्रहरी चौकी बड्डीचौर	बराहताल गा.पा. ५,६,८,९ र १०	७
५	प्रहरी चौकी बिजौरा	चौकुने गा.पा. ३,४ र ५	५

सि.नं.	यूनिटको नाम	विपद्को क्षेत्र	उपलब्ध जनशक्ति
६	प्रहरी चौकी विद्यापुर	पञ्चपुरी न.पा ८ र ९	५
७	प्रहरी चौकी छाप्रे	पञ्चपुरी न.पा ७	५
८	प्रहरी चौकी रानीघाट	बराहताल गा.पा. १ र २	४
९	प्रहरी चौकी सालकोट	पञ्चपुरी न.पा. १, २ र ३ तथा बराहताल गा.पा ६	५
१०	अ. प्रहरी चौकी लगाम	चौकुने गा.पा १, २ र ३	६
११	अ. प्रहरी चौकी तरंगा	बराहताल गा.पा. ३ र ४	५
१२	अ. प्रहरी चौकी तातापानी	पञ्चपुरीन.पा १० र ११	६
१३	अ. प्रहरी चौकी घाटगाउँ	चौकुने गा.पा. ९र १०	५
१४	इलाका प्रहरी कार्यालय लेकबेशी	लेकबेशी न.पा. १,२,३,४,६,७,८,९ र १०	२०
१५	अ. प्रहरी चौकी नेटा	लेकबेशी न.पा ५	५
१६	नगर प्रहरी कार्यालय	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका ३ देखि १०	४०
१७	इलाका प्रहरी कार्यालय बादेपिपल	सिम्ता गा.पा ६ र ७	२८
१८	प्रहरी चौकी आली	सिम्ता गा.पा ४, ५,८ र ९	६
१९	प्रहरी चौकी आग्रीगाउ	सिम्ता गा. पा. १, २ र ३	६
२०	इलाका प्रहरी कार्यालय छिन्चु	भेरीगंगा न.पा १, २,३,४,५,१० र १२	५४
२१	प्रहरी चौकी रामघाट	भेरीगंगा ११ र १३	६
२२	प्रहरी चौकी मेहलकुना	गुर्भाकोट न.पा. ६, ७, ८,१० र ११	१६
२३	प्रहरी चौकी मालारानी	गुर्भाकोट न.पा १ र २	८
२४	प्रहरी चौकी गुमी	लेकवेशी न.पा १ र २ तथा गुर्भाकोट न.पा १२,१३ र १४	७
२५	अ. प्रहरी चौकी बोटेचौर	गुर्भाकोट न.पा. ३, ४ र ५	८
२६	अ.प्रहरी चौकी जहरे	भेरीगंगा न.पा. ६, ७, ८ र ९	५
२७	अ. प्रहरी चौकी धारापानी	गुर्भाकोट न.पा ३	४
२८	अ. प्रहरी चौकी बबई	भेरीगंगा न.पा ५	९

सि.नं.	यूनिटको नाम	विपद्को क्षेत्र	उपलब्ध जनशक्ति
२९	प्रहरी चौकी सुब्बाकुना	वीरेन्द्रनगर न.पा १०, ११ र १३	१७
३०	प्रहरी चौकी बाङ्गसिमल	वीरेन्द्रनगर न.पा १ र २	१७
३१	अ. प्रहरी बिट गोठीकाडाँ	वीरेन्द्रनगर न.पा १३ र १४ माथिल्लो भेग र बराहताल गा.पा. ९ र १०	८
३२	इलाका प्रहरी कार्यालय अवलचिङ्ग	चिङगाडगा.पा १,५,६ र वीरेन्द्रनगर न.पा. १५ र १६	१२
३३	प्रहरी चौकी मटेला	चिङगाड गा.पा. २, ३र ४	७
३४	अ. प्रहरी बिट लाटीकोइली	वीरेन्द्रनगर न.पा ९ र १० आधा	८
३५	अ.प्रहरी बिट सहकारी चोक	वीरेन्द्रनगर न.पा. १२	८

ख) सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल मातहतका कार्यालयहरुमा रहेको जनशक्ति र कार्यक्षेत्र

सि.नं.	युनिटको नाम	कार्यक्षेत्र	उपलब्ध जनशक्ति
१	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नं ३२ गण हे.क्वा. रक्तकाली बाङ्गेसिमल, सुर्खेत	निकासखोला, इत्रामखोला, खोर्केखोला, रानीघाट, आपखोली, खोला कटान तथा लबस्ता, गुत्तीपुर, खोलीगाउ, तिलपुर डुबान क्षेत्र	२७०
२	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल विपद व्यवस्थापन वेस चिप्ले	भेरी नदी किनारमा भएका मेहेलकुना चिप्ले रामघाट दशरथपूर र गुमी लगाएतका बस्तीहरु	३२
३	सशस्त्र प्रहरी बल सुरक्षा बेस, गुटु	भेरी कर्णाली नदी किनारामा भएका जामु कुईने घाटगाउँ र तरंगा बस्तीहरु	३२
४	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल प्रस्तावित तालिम शिक्षालय निर्माण स्थल सुरक्षा बेस, घुमखहरे	भेरी कर्णाली नदी किनारामा भएका जामु कुईने घाटगाउँ र तरंगा बस्तीहरु	३२

ग) नेपाली सेना मातहतका यूनिटहरूमा रहेका जनशक्ति विवरण

सि.नं.	युनिटको नाम	विपद् क्षेत्र	उपलब्ध जनशक्ति
१	कालीबहादुर गण, कपासे व्यारेक, सुर्खेत	निकासखोला, इत्रामखोला, खोर्केखोला, रानीघाट, आपखोली, खोला कटान तथा लबस्ता, गुप्तीपुर, खोलीगाउ, तिलपुर डुबान क्षेत्र र भेरी कर्णाली नदी किनारामा भएका जामु कुईने घाटगाउँ र तरंगा बस्तीहरु ।	१ बटालियन
२	सुरक्षा वेस छिन्चु, सुर्खेत	छिन्चु सडक, जाजरकोट सडक र बबई र हर्रे खण्डमा पहिरो तथा सवारी दुर्घटना भेरी नदि लगायत अन्य सहायक नदीहरु	१ गुल्म

अनुसूची १४ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी सुर्खेत जिल्ला शाखा अन्तरगत विभिन्न तालिम प्राप्त तथा प्रशिक्षक जनशक्तिहरू

क्र सं.	स्वयंसेवाको क्षेत्र/विवरण	संख्या
१	संगठन विकास कार्य	४
२	एनडिआरटी	३
३	डिडिआरटी	६६
४	सेल्टर ९चम्त्0	१
५	त्वबष्लष्लन ़ायच क्ष्लकतचगअतयच बलम क्ष्लकतचगअतयच ध्यचपकजयउ ९ंम्ष्कबकतभच0	४
६	प्राथमिक उपचार सेवा	४८
७	पन्चपुरी	२४
८	श्रोत परिचालन	२२
९	प्रचार प्रसार मानवीय मूल्य प्रवद्र्धन कार्य	७
१०	रक्तदान तथा रक्तदाता उत्प्रेरक कार्य	८३
११	एचआईभी, एड्स सचेतना	३
१२	शव व्यवस्थापन	२१
१३	विपद् प्रतिकार्यकालागि सामुदायिक पहल टोली	४८

क्र सं.	स्वयंसेवाको क्षेत्र/विवरण	संख्या
१४	विपद् प्रतिकार्यकालागि ए लेवल	१२४
१५	विपद् प्रतिकार्यकालागि वि लेवल	२६
१६	विपद् प्रतिकार्यकालागि सि लेवल	१०
१७	पारिवारिक सम्पर्कको पुनस्थापना	५
१८	सामुदायिक खोज तथा उद्धार टोली	२४
१९	विपद्को लेखा जोखा	२४
२०	पासा	२८
२१	नगद भौचर सहयोग सेवा	१५
२२	उपशाखा	२०
२३	कर्मचारी	१३
२४	जुनियर सर्कल/यूवा सर्कल	९/६५
२५	रक्तसञ्चार केन्द्र	१
२६	एम्बुलेन्स (शाखा र उपशाखा)	२
२७	जिल्ला शाखाको भवन	७
२८	उपशाखाको भवन(राकम, विद्यापुर, लेकफर्सा, छिन्चु, साटाखानी, घुमखहरे)	६
२९	रेडक्रस प्रचार प्रसार प्रशिक्षक	७
३०	खोज तथा उद्धार प्रशिक्षक	३
३१	पूर्व सूचना प्रणाली स्वयमसेवक	८४
३२	नेतृत्व विकास प्रशिक्षक	२
३३	लेखा व्यवस्थापन	३
३४	प्रजनन् स्वास्थ्य प्रशिक्षक	२
३५	लेभल ए आधारभूत खोज उद्धार प्रतिकार्य सामग्री	१७ सेट

अनुसूची १५ जिल्ला निर्माण व्यवसायी संघ सुर्खेतमा आवद्ध निर्माण व्यवसायीहरूसँग रहेको हेभि यन्त्र उपकरणहरूको विवरण

क्र. स.	सामग्रीहरुको नाम	उपलब्ध हुने निकाय र उपलब्ध संख्या

		इकाई	DEOC	नेपाली सेना	नेपाल प्रहरी	सशस्त्र प्रहरीबल	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	भेरीगंगा नगरपालिका	गुर्भाकोट नगरपालिका	लेकबेशी नगरपालिका	पञ्चपुरी नगरपालिका	चिङ्गाड गाँउपालिका	बराहताल गाँउपालिका	चौकुने गाँउपालिका	सिम्ता गाँउपालिका	सडक विभाग	**जम्मा**
१	व्याक्होलोडर	वटा	०	०	०	०	१	१	१	१	१	१	१	१	१	२	**११**
२	रोलर	वटा	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	**१**
३	स्काबेटर	वटा	०	०	०	१	१	०	०	१	१	१	१	१	०	२	**९**
४	ट्याक्टर	वटा	०	०	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	**१**
५	टिप्पर	वटा	०	०	०	०	२	१	१	०	०	०	०	२	०	२	**८**
६	हेभीट्रक	वटा	०	०	०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	**२**
७	वानटन	वटा	०	०	१	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	**२**
८	जिप	वटा	०	०	१०	२	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	**१२**
८	एम्वुलेन्स	वटा	०	०	०	३	०	०	२	०	१	०	०	०	०	०	**६**
९	दमकल	वटा	०	०	०	०	२	१	०	०	०	०	०	०	०	०	**३**
११	रबर बोट	वटा	१	०	०	०	०	१	०	०	२	०	०	०	०	०	**३**
१२	मोटरसाइकल	वटा	०	०	३७	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	**३७**
१३	ट्रक	वटा	०	०	१	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	**१**

अनुसूची १६, जिल्लामा रहेका खोज तथा उद्धारमा प्रयोग हुने डुङ्गाहरूको विवरण

क्र. सं.	डुंगाको संख्या			डुंगा रहेको स्थान	डुंगाको स्वामित्व रहेको निकाय	कैफियत
	आधुनिक	परम्परागत	जम्मा			
१	१	०	१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सुर्खेत	जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, सुर्खेत	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल विपद व्यवस्थापन वेस चिप्लेमा रहेको

२	१	०	१	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल नं. ३२ गण हे.क्वा. रत्नकाली , सुर्खेत	
३	२	०	२	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	नगर विपद् व्यवस्थापन समित	

अनुसूची १७, जिल्लामा पहिचान गरिएका आपत्कालीन सुरक्षित आश्रय स्थलको विवरण

क्र.सं.	आश्रय स्थलको नाम	क्षमता जनसंख्या	ठेगाना	वडा	अवस्था	प्रयोग हुने मुख्य सडकको नाम
१	सि.टि. हल	४०	गुर्भाकोट न.पा.	८	राम्रो	छिन्चु जाजारकोट सडक
२	कृषि केन्द्र	३५	गुर्भाकोट न. पा.	९	राम्रो	वोटेचौर धारापानी
३	नारायण सामुदायीक भवन	५००	बोला	२		
४	मालिका सामुदायीक भवन	१०००	धमु	२		
५	सामुदायिक भवन	१०००	कासेगाँउ	४		
६	सहकारी भवन	१०००	चुप्मा	४		
७	सहकारी भवन	१०००	बाघमारा	४		
८	गाँउघर क्लिनिक	१०००	तोश्रा	५		
९	साझा घर	१०००	मोती सेरा	८		
१०	सभा हल	२००	बिउरेनी	८		
११	बिरगौडा सामुदायीक भवन	५००	बिरगौडा	९		
१२	झकमके विद्यालय	१०००	गुट्ठु	६		
१३	सान्नेघारी,रान,न्युनेरिताल,जुम्ल्याहामूल	१०००	गुट्ठु	७		
१४	मोति सरा	१०००	गुट्ठु	८		
१५	राग,आवि विद्यालय	१०००	घाटगाँउ ९	९		
१६	मावि घाटगाँउ	१०००	घाटगाँउ १०	१०		

क्र.सं.	आश्रय स्थलको नाम	क्षमता जनसंख्या	ठेगाना	वडा	अवस्था	प्रयोग हुने मुख्य सडकको नाम
१७	आमावि धनरास,वडा कार्यलय	२००	धनरास	१		
१८	मावि लगाम	५००	लगाम	२		
१९	मावि बेतान	२००	बेतान	३		
२०	मा. वि. लेखफर्सा	३००	लेकवेशी न.पा.	१	राम्रो	मदन भण्डारी राजमार्ग
२१	आ.वि. जहडे	१००	लेकवेशी न.पा.	१	राम्रो	मदन भण्डारी राजमार्ग
२२	आ.वि. व्यवारे	२००	लेकवेशी न.पा.	३	राम्रो	मदन भण्डारी राजमार्ग
२३	जीवनज्योती मा.वि. दशरथपुर	४००	लेकवेशी न.पा.	४	राम्रो	मदन भण्डारी राजमार्ग
२४	ने.रा. मा.वि. नेटा	२००	लेकवेशी न.पा.	५	राम्रो	दशरथपुर नेटा दह सडक
२५	सरस्वती मा.वि. कल्याण	३००	लेकवेशी न.पा.	६	राम्रो	मदन भण्डारी राजमार्ग
२६	मा.वि. लवना	२००	लेकवेशी न.पा.	७	राम्रो	मदन भण्डारी राजमार्ग
२७	मा.वि. कुइनेपानी	२००	लेकवेशी न.पा.	८	राम्रो	गंगटे नाराजले आरनटुडा सडक
२८	खाण्डदेवी मा.वि. चौरासे	३००	लेकवेशी न.पा.	९	राम्रो	वडिपाटी चौरासे सडक
२९	मा.वि. चन्द्रपुर	१००	लेकवेशी न.पा.	१०	राम्रो	मदन भण्डारी राजमार्ग
३०	मा.वि. चुनियापानी	१००	लेकवेशी न.पा.	१०	राम्रो	झुप्रा टिमुरकोट सडक
३१	मा. वि. लेखफर्सा	३००	लेकवेशी न.पा.	१	राम्रो	मदन भण्डारी राजमार्ग
३२	आ.वि जहरे	१००	लेकवेशी न.पा.	१	राम्रो	मदन भण्डारी राजमार्ग
३३	आ.वि. व्यवारे	२००	लेकवेशी न.पा.	३	राम्रो	मदन भण्डारी राजमार्ग

अनुसूची १८, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति र सम्पर्क व्यक्तिहरूको विवरण

क्र.सं.	**स्थानीय तहको नाम**	**नाम**	पद	सम्पर्क नं.	इमेल
१	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	मोहनमाया ढकाल	मेयर	९८५८०७२००४	
		निलकण्ठ खनाल	उप मेयर	९८५८०५५८७०	
		लक्ष्मी प्रसाद बाँसकोटा	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५८०६३१११	
		प्रकाश पौडेल	विपद सम्पर्क व्यक्ति	९८५८०५२७९८	
२	भेरीगंगा नगरपालिका	यज्ञ प्रसाद ढकाल	मेयर	९८५८०६४११०	

क.सं.	स्थानीय तहको नाम	नाम	पद	सम्पर्क नं.	इमेल
		धनसरा बोहोरा	उप मेयर	९८५८०६४११२	
		कृष्ण प्रसाद पोखे्रल	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५८०५३७७३	
		कुल बहादुर खड्का	विपद सम्पर्क व्यक्ति	९८५११९९५०८	
३	गुर्भाकोट नगरपालिका	हस्त पुन	मेयर	९८४८१४०६६७	
		मैना बि.क.	उप मेयर	९८४८०३९१३९	
			प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५८०६५१११	
		आइती चौधरी	विपद सम्पर्क व्यक्ति	९८६६७६३३१९	
४	लेकबेशी नगरपालिका	उमेश कुमार पौडेल	मेयर	९८५८०५४८४४	
		विमला खड्लुक	उप मेयर	९८२५५७७५७३	
			प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८४८१९३९११	
		नरेन्द्र बहादुर हमाल	विपद सम्पर्क व्यक्ति	९८४८०५०६६०	
५	पञ्चपुरी नगरपालिका	लालविर भण्डारी	मेयर	९८५८०५८१८०	
		मुक्तिदेवी रेग्मी	उप मेयर	९८६०६१०४३८	
		गोकर्णनाथ योगी	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८४४८७६३००	
		अर्जुन पौडेल	विपद सम्पर्क व्यक्ति	९८४८२४१६०३	
६	चिङगाड गाँउपालिका	वोध विक्रम जि.सी.	अध्यक्ष	९८५८०५१९८८	
		मिना कुमारी रोकाय	उपाध्यक्ष	९८६००९५२४६	
		मणीराम खराल	प्रमूख प्रशासकिय अधिकृत	९८५८०४९०२२	
		टोप बहादुर राना	विपद सम्पर्क व्यक्ति	९८४३१२७३२५	
७	वराहताल गाँउपालिका	भिम बहादुर भण्डारी	अध्यक्ष	९८५८०५५१९१	
		लक्ष्मी पुन मगर	उपाध्यक्ष	९८६८११९९०७	
		प्रेमबहादुर डिसी	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५८०६७४४४	
		गोबिन्द सिजापती	विपद सम्पर्क व्यक्ति	९८४८२८०९४०	
८	चौकुने गाँउपालिका	खड्क वि.क.	अध्यक्ष	९८५८०५४२८५	
		नर बहादुर बान्तोला	उपाध्यक्ष	९८४८१२२२८३	
		पूर्ण बहादुर बि क	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५८०४७३३३	
		पदम राज शर्मा	विपद सम्पर्क व्यक्ति	९८४८३७६२१२	
९	सिम्ता गाँउपालिका	ऐन बहादुर चन्द	अध्यक्ष	९८४८०२९५५८	
		गोमा शर्मा रेग्मी	उपाध्यक्ष	९८६८१०२६४३	
		जगत बहादुर घर्ती	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५८०७७५००	
		अर्जुन राना	विपद सम्पर्क व्यक्ति	९८६८१०९०६६	

अनुसूची १९ जिल्ला प्रहरी कार्यालय अन्तर्गत रहेका प्रहरी कार्यालयहरूको विवरण

क्र.सं.	यूनिटको नाम	इकाइ प्रमुखको नाम थर	पद दर्जा	कार्यालय सम्पर्क नं.	व्यक्तिगत सम्पर्क नं.
१	जिल्ला प्रहरी कार्यालय सुर्खेत	शुधिर राज शाही	प्र.उ.	९८५८००५५५५	
२	ई.प्र.का.छिन्चु	पदम ब.खत्री	प्र.नि	९८५८०५१६५६	९८५१२८०५७७
३	ई.प्र.का. बादेपिपल	सुरेश सिंह	प्र.नि.	९८५८०८२९१९	९८४९२५९९७२
४	ई.प्र.का.बाबियाचौर	रबिन्द्र सिंह कार्की	प्र.नि.	९८५८०६६०२२	९८५१२९९७६४
५	ई.प्र.का.लेकवेशी	मनिष गुरुङ	प्र.ना.नि.	९८५८०८२०२३	९८४८०६१४७७
६	न.प्र.का. सुर्खेत	गगन सिंह	प्र.ना.नि	९८६६८९५२१२	
७	ई.प्र.का.अवलचिङ	कुल ब.खड्का	प्र.व.ना.नि.	९८६६८९५२१३	
८	ई.प्र.का.गुटु सुर्खेत	नारायण बिष्ट	प्र.ना.नि.	९८५८०९०५७२	९८४९६५१२६७
९	का.सु.गार्ड सुर्खेत	नारायण बिष्ट	प्र.ना.नि	९८५१२१५०२२	
१०	बि.सु.गार्ड सुर्खेत	भिम वली	प्र.ना.नि.	९८४८०२५११५	
११	उच्च अदालत	मान ब.शाही	प्र.स.नि.	९८६८९३५३८५	
१२	जिल्ला अदालत सुरक्षा गार्ड	घनश्याम थापा	प्र.ह.	गार्ड	९८६५६०५४८५
१३	प्र.जि.अ.गार्ड सुर्खेत	दिपेन्द्र शर्मा	प्र.स.ह.		९८६०६८७२५३
१४	जिल्ला ट्राफिक कार्यालय	वकिल सुनार	प्र.नि.	०८३-५२५४९६,	९८५१२८०५१३
१५	प्र.चौ.सुब्बाकुना सुर्खेत	तपेन्द्र कुमार शाही	प्र.स.नि.	९८६६८९५२१६	९८५७०७१६८०
१६	प्र.चौ.बाङगेसिमल सुर्खेत	होबिन्द रावल	प्र.स.नि.	९८५८०५२४८८	९८५८०३१६५४
१७	अ.प्र.बिट गोठिकाडा	खगेन्द्र भण्डारी	प्र.स.नि.	९८६६८९५८१७	९८४८०६७८२३
१८	अ.प्र.बिट लाटिकोईली	भान ब.ऐर	प्र.ह.	९८६६८९५८१६	९८६८३३२७०१
१९	अ.प्र.बिट सहकारीचोक	छबिलाल कसेरा	प्र.ह.	९८५८०५९४५५	
२०	अ.प्र.बिट कर्णाली प्रदेश अस्पताल सुर्खेत	मोहन सुनार	प्र.ह.		९८५८०८३३३८

क.सं.	यूनिटको नाम	इकाइ प्रमुखको नाम थर	पद दर्जा	कार्यालय सम्पर्क नं.	व्यक्तिगत सम्पर्क नं.
२१	अ.प्र.बिट जिरो ड्याम(शहिद पार्क)	ओम ब.थापा	प्र.ब.ह.	९७६२२१२६२९	९८६४९७९४१३
२२	प्र.चौ.मेहलकुना	भुपेन्द्र अधिकारी	प्र.स.नि.	९८५८०५२१५६	९८४२७०७१६५
२३	प्र.चौ.रामघाट सुर्खेत	देबेन्द्र कुमार थापा	प्र.स.नि.	९८५८०५३१५६	९८६८०८७४२७
२४	प्र.चौ.मालारानी सुर्खेत	नारायन खत्री	प्र.ह.	९८५८०७०६५८	९८५९९५८९०७
२५	प्र.चौ.गुमी सुर्खेत	प्रेम ब. गुरुङ	प्र.स.नि.	९८५८०७०६५७	९८४३४२३८१८
२६	अ.प्र. बिट भेरी बबई ड्राईभर्सन	कुम्मेर शाही	प्र.स.नि	९७६८२७४८२२	९८४८०२३५४२
२७	अ.प्र.पोष्ट बोटेचौर सुर्खेत	जित ब.खड्का	प्र.स.नि	९८५८०५३१५३	९८४९६९२६०२
२८	अ.प्र.पोष्ट धारापानी	चन्द्र ब.बस्नेत	प्र.ब.ह.	९८५८०७०६५९	९८६८२५१८५०
२९	अ.प्र.बिट जहरे सुर्खेत	खगेन्द्र ब.सुनार	प्र.स.नि.	९८५८०७०६६०	९८४८१३४८९७
३०	चिप्ले पिकेट	हस्त ब.बुढआ	प्र.ह.		९८४४९४७८७५
३१	प्र.चौ.आली सुर्खेत	रबिलाल जैशी	प्र.स.नि.	९८६६८९५९५०	९८६३१५८४६०
३२	प्र.चौ.आग्रीगाउ सुर्खेत	सनत कुमार शाह	प्र.स.नि..	९८६८९३३७००	९८४८०९६७७७
३३	प्र.चौ.बड्डिचौर सुर्खेत	डिल ब.बस्नेत	प्र.स.नि.	९८५८०९०५७४	९८४८०५०४३४
३४	प्र.चौ.बिजौरा सुर्खेत	टोप ब.रोकाया	प्र.स.नि.	९८५८०९०५७०	९८५८०९०३१६
३५	प्र.चौ. बिद्यापुर सुर्खेत	डिल्लि बि.क.	प्र.स.नि	९८५८०९०५७१	९८६८९३५३८५
३६	प्र.चौ.डाँडाछाप्रे सुर्खेत	गजेन्द्र ब.चन्द	प्र.स.नि.	९८५८०४८१४९	९८६८७०४७१३
३७	प्र.चौ.रानिघाट सुर्खेत	शंकरबन सन्याशी	प्र.ह.	९८५८०९०५७८	९७६२२५४१९२
३८	प्र.चौ.सालकोट सुर्खेत	खिम ब.नेपाली	प्र.स.नि.	९८५८०४८२५०	९७४९२९५०२७
३९	अ.प्र.पोष्ट लगाम सुर्खेत	प्रेम ब.शाहु	प्र.स.नि.	९८५८०९०५४८	९८५८७५३०१२
४०	अ.प्र.बिट तरङगा सुर्खेत	रमेश कुमार थापा	प्र.स.नि.	९८५८०७२०२२	९८६६१६१८३२
४१	अ.प्र.पोष्ट तातापानी	खडक थापा	प्र.ना.नि.	९८५८०९०५४७	९८४८३८४००४

क्र.सं.	यूनिटको नाम	इकाइ प्रमुखको नाम थर	पद दर्जा	कार्यालय सम्पर्क नं.	व्यक्तिगत सम्पर्क नं.
४२	अ.प्र.बिट घाटगाउ	कान्छा राम चौधरी	प्र.स.नि.	९८५८०७१०२२	९८६६८१९६९८
४३	अ.प्र.बिट नेटा सुर्खेत	डम्बर बहादुर खत्री	प्र.स.नि.	९८६५१४०९६४	९८६२७२६४७८
४४	प्र.चौ. मटेला सुर्खेत	हस्तलाल पाण्डे	प्र.स.नि.	९८६६८९५२१७	९८६३४०८५०५
४५	अ.प्र.पोष्ट पाम्का	जयलाल बुढा	प्र.स.नि.		९८४८०४९९७२
४६	अ.प्र.पोष्ट लेकफर्सा	किरण कुमार चन्द	प्र.स.नि.	९८६५७७३०४९	९८४९५५९९५५
४७	अ.प्र.पोष्ट मेहेली	सम्शेर कु.थापाश	प्र.ब.ह.	९८५८०५८९५५	९८४८१३७१२३
४८	अ.प्र.पोष्ट खनेटा	ईन्द्र प्रसाद अधिकारी	प्र.ह.	९७६७५२५५६१	९८६८९१५३२३
४९	बसपार्क	बल ब.सार्की	प्र.ब.ह		९८६८१०९०९८
५०	प्रदेश अस्पताल सुर्खेत	मोहन सुनार	प्र.ह.		९८५८०८३३३८
५१	प्रदेश अस्पताल सुर्खेत	संजय घर्ती	प्र.स.ह.		९८६१०००७१३
५२	अ.प्र.पोष्ट करेखोला	नवराज सिंह	प्र.ब.ह.		९८६३१३८१४०

अनुसूची २० जिल्लामा रहेका सशस्त्र प्रहरी बल नेपालका कार्यालयहरूको सम्पर्क विवरण

क्र.सं.	युनिटको नाम	दर्जा	नामथर	सम्पर्क नं.
१.	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल नं. ३२ गण हे.क्वा रक्तकाली, सुर्खेत	शसस्त्र प्रहरी उपरिक्षक	दमन प्रसाद पाण्डे	९८५१२७२०५०
२.	सशस्त्र प्रहरी बल, विपद ब्यवस्थापन वेस चिप्ले, लेकबेशी सुर्खेत	शसस्त्र प्रहरी निरीक्षक	डबल ऐडि	९८६७७३५२५३
३.	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल सुरक्षा वेस गुटु, चौकुने,सुर्खेत	शसस्त्र प्रहरी निरीक्षक	बिष्णु बि.सि.	९८४८०५१७३२
४.	सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल प्रस्तावित तालिम शिक्षालय घुमखहरे गुर्भाकोट,सुर्खेत	शसस्त्र प्रहरी निरीक्षक	पदमराज भट्ट	९८५१२५९३५१

अनुसूची २१ जिल्लामा रहेका नेपाली सेनाका युनिटको सम्पर्क विवरण

क.सं.	कार्यालयको नाम	दर्जा	प्रमुखको नाम	कार्यालयको फोन नं.	मोवाईल नं.
१	नेपाली सेना काली बहादुर गण कपासे ब्यारेक सुर्खेत	प्रमुख सेनानी	शैलेन्द्र शिलवाल	०८३-५२३०८७	९८५५०५६१११
२	नेपाली सेना सुरक्षा वेस छिन्चु, सुर्खेत	सेनानी		०८३-५४०१०३	९८४७०५८३७६

अनुसूची २२, जिल्लामा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूको सम्पर्क विवरण

स्थानीय तहमा कार्यरत स्वास्थ्य शाखा संयोजकहरूको विवरण

क्र.सं.	स्थानीयतहको नाम	कर्मचारीको नामथर	कर्मचारीको पद	सम्पर्क नं.	इमेल
१	गुर्भाकोट नगरपालिका	श्री पुर्ण बहादुर घर्ती	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८४४८०७६८०	pgharti16@gmail.com
		श्री जविन लामिछाने	जनस्वास्थ्य निरिक्षक	९८४९२५७५११	jivanlamichhane7@gmail.com
२	चौकुने गाउँपालिका	श्री इन्द बहादुर जैसुरी	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८५८०६४१५५	jaisuri.indra123@gmail.com
		श्री जनक वि.क	जनस्वास्थ्य निरिक्षक	९८४३७७२२४९	janakbk2076@gmail.com
३	चिंगाड गाउँपालिका	श्री डा. लक्ष्मण जि.सी	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८५१३३५७३६	doctorlaxmangc@gmail.com
		श्री नहकुल जि.सी	अ.हे.व	९८४८०६७७६५	nahakulgc55@gmail.com
४	पञ्चपुरी नगरपालिका	श्री गंगा देव पुरी	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८४८२८०३३८	purigangadev@gmail.com
		श्री कृष्टिना सापकोटा	स्टाफ नर्स	९८४८०५००२७	kristinasapkota123@gmail.com
५	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	श्री भुपेन्द्रदेव गिरी	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८४८०४७४८५	bhupengiri85@gmail.com
		श्री नवीन भुसाल	जनस्वास्थ्य निरिक्षक	९८५८०६०२६०	nabing2010@gmail.com
६	बराहताल गाउँपालिका	श्री महेन्द्र खत्री	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८५८०५१७८८	khatrimahendra2022@gmail.com
		श्री विष्णु गुरुङ्ग	सि.अ.न.मि	९८४८२४११५२	bishnu.luna099@gmail.com
७	भेरीगंगा नगरपालिका	श्री नेत्र बहादुर बुढा	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८४८०२६१७७	devkotanetra29@gmail.com

क्र.सं.	स्थानीयतहको नाम	कर्मचारीको नामथर	कर्मचारीको पद	सम्पर्क नं.	इमेल
		श्री अर्जुन चपाई	जनस्वास्थ्य निरिक्षक	९८४८०५९९९७	chapaiarjun@gmail.com
८	लेकबेशी नगरपालिका	श्री महेश गिरी	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८४८०३७०४१	girimahesh2039@gmail.com
		श्री अमृता सापकोटा	सि.अ.न.मि	९८४८२७६४९१	sapkotaamrita167@gmail.com
९	सिम्ता गाउँपालिका	श्री वीरेन्द्र पुन	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८६८२५५९१६	punbirendra6666@gmail.com
		श्री सन्तोष बुढा	जनस्वास्थ्य निरिक्षक	९८४८२०५९८३	budhasantosh1233@gmail.com

अस्पताल संयोजकहरूको विवरण

क्र.स.	अस्पतालको नाम	ठेगाना	सारकारी/निजि	बेड संख्या	आपतकालीन	अस्पतालको सम्पर्क नं.	प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं
१	प्रदेश अस्पताल	वीनपा ४	सरकारी		छ	५२०२००	डा.गणेश थापा	९८५८०६३०६४
२	देउति अस्पताल प्रा.लि	वीनपा ६	निजि		छ	५२०५२८	डा. लोकेन्द्र बहादुर थापा	९८१८३१३५९९
३	माया नर्सीङ होम	वीनपा ६	निजि	१५+७	छ	५२१४३०	विष्णु बहादुर खड्का	९८५८०२१६३३
४	गुरुङ्ग नर्सीङ होम	वीनपा ६	निजि	१५	छ	५२२१४८	भिम बहादुर गुरुङ्ग	९८६८२२६८२८
५	सुर्खेत अस्पताल प्रा.लि.	वीनपा	निजि	१५	छ	५२५४१७	रवि सापकोटा	९८५८०५१२५३
६	प्रदेश आँखा अस्पताल	वीनपा ६	सामुदायिक	२५	छ	५२०५१३	घन बहादुर थापा	९८४४८११५१३
७	मेहेलकुना अस्पताल		सरकारी	१५	छ	४१०१११	डा.सोजन सापकोटा	९८५८०८०५०२
८	अइएन अस्पताल	वीनपा ६	सरकारी		छ	५२०१०५	मंगल थारु	९८४८०२६९४७
९	आर्मि अस्पताल	वीनप १२	सरकारी	६+४	छ		चक्र बहादुर बुढाथोकी	९८४१५४७३२१

अनुसूची २३ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी उपशाखाहरूको सम्पर्क विवरण

क्र.सं.	उपशाखा	सभापति	ठेगाना	सम्पर्क नम्बर
१	विद्यापुर	मोतिप्रसाद सापकोटा	पन्चपुरी नपा९–, विद्यापुर बजार	९८६८१६९२८२
२	कुनाथरी	जयमणि अधिकारी	कुनाथरी गापा–५ बड्डिचउर	९८४८१९०६००
३	गढी	नगेन्द्रप्रसाद यौपाने	वीरेन्द्रनगर नपा–१४, गढी	९८५८०५५४७५
४	उत्तरंगा	बसन्तकुमार रेग्मी	वीरेन्द्रनगर नपा–३, मुलपानी	९८४८०६८७४७
५	भैरवस्थान	कृष्णप्रसाद गौतम	वीरेन्द्रनगर नपा–४ भैरवस्थान	९८४८०४००८९
६	वीरेन्द्रनगर	उत्सव प्याकुरेल	वीरेन्द्रनगर नपा–६, वीरेन्द्रनगर	९८५८०५१४९६
७	इत्राम	चुडामणि वाग्ले	वीरेन्द्रनगर नपा–७, इत्राम	९७४२८२४७०८
८	खजुरा	होमलाल भण्डारी	वीरेन्द्रनगर नपा–८, खुजरा	९८६८१२११९५
९	नेवारे	तुलसीप्रसाद भण्डारी	वीरेन्द्रनगर नपा–१२, नेवारे	९८४८०४१८००
१०	लाटीकोइली	रेशम रेग्मी	वीरेन्द्रनगर नपा–९,	९८४८१६२८३९
११	जर्बुटा	हिरालाल ढकाल	वीरेन्द्रनगर नपा–११, धुलियाविट	९८४४८१५२९३
१२	साटाखानी	ओमप्रसाद ढकाल	लेकवेशी नपा–९, पोखराभन्ज्mयागं	९८४८०४८३१९
१३	छिन्चु	नरहरी रेग्मी	भेरीगंगा नपा–१२, छिन्चुबजार	९८४८२३१०१६
१४	लेकफर्सा	विनकला पौडेल	लेकवेशी नपा–१, लेखफर्सा	९८२४५६९१४४
१५	घुमखहरे	गोविन्दप्रसाद पौडेल	गुर्भाकोट नपा–८, भेडावारी	९८४८०४१८७७
१६	राकम	यामराज गिरी	सिम्ता गापा–६,वादेपिपल	९८००५४८८५२
१७	सालकोट	यामबहादुर विसि	पन्चपुरी नपा–३, पलैंटे	९८५८०४४०५२
१८	कल्याण	कौशिला गेलाङ्ग	लेकवेशी नपा– ७, पुल्टार	९८१५५२९३३५
१९	चिङ्गाड	हरिप्रसाद शर्मा	चिंगाड गापा–३, ठांटी	९८५८०५१७१२

क्र.सं.	उपशाखा	सभापति	ठेगाना	सम्पर्क नम्बर
२०	चौकुने	दुर्लभ भण्डारी	चौकुने गापा–८, गुटु	९८६८७४४३९९

अनुसूची २४ सुर्खेत जिल्लामा सञ्चालनमा रहेका एम्वुलेन्सहरूको सम्पर्क विवरण

स्थानीय तहहरुले सञ्चालन गरेका एम्बुलेन्सहरुको बिवरण							
सि.नं.	जिल्ला	स्थानीय तहको नाम	एम्बुलेन्स रहेको स्थान	एम्बुलेन्स नं.	चालकको नाम	चालकको सम्पर्क नं.	कै.
१	सुर्खेत	सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्र मटेला, सुर्खेत	चिङगाड गा.पा. ३ अवलचिङ्ग	ना.अ.प म ९२९	कमल रेग्मी	९८६०५४०००५	
२	सुर्खेत	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र अवलचिङ सुर्खेत	चिङगाड गा.पा. ५ अवलचिङ्ग	भे.१ च २४७२	कमल वली	९८४८३९९१३०	
३	सुर्खेत	बराहताल गाउँपालिकाको कार्यालय सुर्खेत	बराताल गा.पा.५ बड्डिचौर	भे. १ झ ३०८	अम्मर बहादुर थापा / तेज बहादुर बम	९८६६८९७८३२ ९८६४९०८३७८	
४	सुर्खेत	चौकुने गा.पा. वडा नं. १ को कार्यालय सुर्खेत	चौकुने गा.पा.१ घाटगाउँ	ना. अ.प.अ. ३५०	लक्षीराम थापामगर	९८६६८९५८५२	
५	सुर्खेत	चौकुने गाउँपालिकाको कार्यालय सुर्खेत		भे. १ त २६२४	नन्दराम कंडेल	९८४८२३९०१२	
६	सुर्खेत	स्वास्थ्य चौकी घाटगाउँ	चौकुने गा.पा.९ घाटगाउँ	क.प्र.००२-०१-झ-०२१०	हिमाल शाही	९८६५५६४७९७	
७	सुर्खेत	स्वास्थ चौकी धनसरा	चौकुने गा.पा.२ लगाम	भे.१ झ ३६२	नरेन्द्र बहादुर शाही	९८८०६०९३४२	
८	सुर्खेत	स्वास्थ्य चौकी बिजौरा	चौकुने गा.पा.८ गुटु	ना/प/J ०१८८	छत्र बहादुर जयस्वरी	९७६९९५५४४३	
९	सुर्खेत	स्वा. चौकी,छाप्रे	पंच्चपुरी न.पा.५ छाप्रे	भे.१ क १४१२	खड्क बयक क्षेत्री	९८६४९४८९२३	
१०	सुर्खेत	पञ्चपुरी अस्पताल प्रा.लि. सुर्खेत	पंच्चपुरी न.पा.५ बाबियाचौर	भे.१ च ३३७८	दिपेन्द्र बहादुर शाही	९८४८३४१७६६	
११	सुर्खेत	स्वास्थ्य चौकी छिन्चु, सुर्खेत	भेरीगंगा न.पा.१२ छिन्चु	क.प्र.०२-००१झ०१११	प्रकाश खत्री	९८६९६२५१०६	
१२	सुर्खेत	मैनतडा स्वास्थ्य चौकी सुर्खेत	भेरीगंगा न.पा.१२ मैनतडा	क.प्र.०२-००१झ०११०	अमर रोका	९८६३१५५०४७	

१३	सुर्खेत	गुमी स्वास्थ्य चौकी, सुर्खेत	गुर्भाकोट न.पा.१२ गुमी	भे.१झ २९९	खगेन्द्र बि.क.	९८५८०४४०११	
१४	सुर्खेत	मेहेलकुना अस्पताल, सुर्खेत	गुर्भाकोट न.पा.७ मेहेलकुना	क.प्र.०२००१ झ ०१३७	दिपक बि.क.	९८६८५९७७४०	
१५	सुर्खेत	ने. रे. सो. उप-शाखा राकम र सिम्ता सुर्खेत	सिम्ता गा.पा.६ वडा कार्यालय	भे.१च. २४०४	भक्त बहादुर पोखेल	९८०४५१४२८७	
१६	सुर्खेत	स्वास्थ्य चौकी दशरथपुर , सुर्खेत	लेकबेशी न.पा.४ दशरथपुर	क.प्र.०२-००१ झ ०१००	बिक्रम मर्साङ्दी	९८००५३२९३४	
१७	सुर्खेत	स्वास्थ्य चौकी चौरासे , सुर्खेत	लेकबेशी न.पा.९ साटाखानी	क.प.०२-००१ झ ०१९९	महेश सोमै	९८१४५७७५६१	
१८	सुर्खेत	कर्णाली प्रदेश अस्पताल सुर्खेत	वी.न.न.पा.४ कालागाउँ	बा.२ झ ३०९३	समिर न्यौपाने	९८४८१३९५२७	
१९	सुर्खेत	कर्णाली प्रदेश अस्पताल सुर्खेत	वी.न.न.पा.४ कालागाउँ	बा.२ झ ४००९	प्रेम बहादुर बि.क.	९८४८०६३४६२	
२०	सुर्खेत	प्राथामिक स्वास्थ्य केन्द्र सालकोट, सुर्खेत	पंन्चपुरी न.पा.२ पलैटे	क.प्र.००२-०१-झ-१७९	लक्ष्मिप्रसाद कडेल	९८५८०५३६०५	

अन्य संघ संस्थाहरुले सञ्चालन गरेका एम्बुलेन्सहरुको बिवरण

सि.नं.	जिल्ला	सञ्चालित संस्थाको नाम	एम्बुलेन्स रहेको स्थान	एम्बुलेन्स नं.	चालकको नाम	चालकको सम्पर्क नं.	
१	सुर्खेत	बौद्ध ग्रामीण बहुदेश्य सहकारी संस्था सुर्खेत	वी.न.न.पा. ९ लाटिकोईली	भे.१च १६३१	जंग बहादुर लामा	९८०२५२३४९७	
२	सुर्खेत	शिवधाम धार्मिक कोटिहोम पंचपुरी सुर्खेत	पंच्चपुरी न.पा.२ पलैटे	भे. १ च १५९९	गणेश तिवारी	९७४६५३०७५३	
३	सुर्खेत	देउती अस्पताल प्रा.लि.	वी.न.न.पा.६ बुद्धपथ	भे.१ च १८८०	मोहन बिष्ट	९८५८०५५७८८	
४	सुर्खेत	उद्योग वाणिज्य संघ सुर्खेत	वी.न.न.पा.६ सुर्खेत	भे.१ च ११६९	होम बहादुर पुलामी	९८५८०६०३२०	
५	सुर्खेत	यातायात मजदुर जागरण सहकारी संस्था सुर्खेत	वी.न.न.पा.६ सुर्खेत	भे.१ च २४०८	डम्मर बहादुर गुरुङ	९८१४५३२१११	
६	सुर्खेत	माया नर्सिङ होम प्रा.लि.सुर्खेत	वी.न.न.पा.६ बिचबजार	भे.१ च १४५०	प्रेम नेपाली	९८०२५०८९२०	
७	सुर्खेत	भू.पू.सैनिक कल्याणकारी समिति सुर्खेत	वी.न.न.पा.५ चिसापानी	भे.१ च ७९८	तुल बहादुर राना	९८२२४११५८६	

८	सुर्खेत	भू.पू.सैनिक कल्याणकारी समिति सुर्खेत	वी.न.न.पा.५ सुर्खेत	भे.१ च २२४७	गौरब नेपाली	९८४७७१८१८४	
९	सुर्खेत	नेपाल स्वास्थ्यकर्मी संघ सुर्खेत	वी.न.न.पा.५ सुर्खेत	भे.१ च १३३५	देब बहादुर रावत	९८५८०७३६६४	
१०	सुर्खेत	नेपाल अर्बुद रोग निवारण संस्था सुर्खेत	वी.न.न.पा.५ चिसापानी	भे.१ च ६७६	तिल बहादुर बुढा	९८४८२४५४१४	
११	सुर्खेत	साईनिङ अस्पताल सुर्खेत	वी.न.न.पा.६ सुर्खेत	भे.१ च २६६९	रिदेश बि.क.	९८४८०७८५१८	
१२	सुर्खेत	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, सुर्खेत	वी.न.न.पा.८ सुर्खेत	भे.१ च ६०५	सस बहादुर मन्दिर	९८४८०४८२८५	
१३	सुर्खेत	कोपिला भ्याली	वी.न.पा.२ सुर्खेत		कुल बहादुर खड्का	९८५८०५३२८७	
१४	सुर्खेत	मानव सेवा आश्रम	वी.न.पा., सुर्खेत		अमन क्षेत्री	९८४४४७६५८१	
१५	सुर्खेत	सरकारी तथा संस्थान	वी.न.पा., सुर्खेत		लक्ष्मण खड्का	९८६८०११६००	
१६	सुर्खेत	शुभलक्ष्मी अस्पताल	वी.न.पा., सुर्खेत		कृष्ण रेग्मी	९८५८०७६८००	
१७	सुर्खेत	राना मेडिकल	वी.न.पा., सुर्खेत		कुल बहादुर राना	९८४४१७२२९२	

अनुसूची २५ जिल्लामा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्रमा संलग्न राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैह्रसरकारी संस्थाहरूको विवरण

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालको सम्पर्क	मोबाईल नं.
१	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	दिपक अर्याल	०८३ ५२१६७०	९८४८०३११००
२	समाज जागरण केन्द्र	टिकाराम आचार्य	०८३ ५२१२८२	९८५८०५१५४६
३	सुन्दर नेपाल संस्था	भुपेन्द्र प्रसाद कंडेल	०८३ ५२०९२६	९८४८०४१५३०
४	वातावरण सुधार समाज	जगत के.सि	०३८ ५२१३५९	९८४८०४५००
५	विश्व खाद्य कार्यक्रम	रचना रसाइली		९८५११००८११
६	अन्तर निर्भर समाज	विवेक शाही	९८५८०५२२७	९८५८०५२२२७

क्र.सं.	कार्यालयको नाम	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालको सम्पर्क	मोबाईल नं.
७	वाम संस्था	मधुरानी दकाल	०८३ ५२२४३७	९८४८०७८६४६
८	आवाज संस्था	पवित्रा शाही	०८३ ५२२३८३	९८५८०५०८०७
९	किर्डाक नेपाल	मेघराज न्यौपाने	०८३ ५२००५४	९८४८४४१८५५
१०	नव ज्योजि केन्द्र	थानेश्वर गौतम	०८३ ५२१६५८	९८५८०५१६७१
११	आ.एन.एफ	ललित बहादुर सारु	०८३ ५२०१०५	९८४४८७५२३६
१२	कोपिला भ्याली सेवा समाज	टोप बहादुर मल्ल	०८३ ४१२१६९	९८५८०८०५८०
१३	एकता फाउन्डेसन	दुर्गा घर्ती		९८५८०५५३३५
१४	अपाङ्ग सशक्तिकरण केन्द्र	विष्णु प्रसाद भट्टराई		९८५८०५२६४२
१५	नेपाल स्काउट, सुर्खेत	कमल बोहरा		९८५८३२२५६३
१६	युनिसेफ	दिपक श्रेष्ठ		९८५८०८५५०१
१७	सेभ द चिल्डे«न	रत्नराज ओझा		९८५८०८१६११
१८	एसएसबिएच	होमनाथ सुबेदी		८५१०९२४१४९
२०	वार्म पि हेल्भेटास नेपाल,सुर्खेत	निलकण्ठ पाण्डे		९८५७०३८७२७
२१	युएनएफपिए	आत्माराम न्योपाने		९८५१३१७४२६
२२	लिबर्ड	बुद्ध बि.क.		९८४९१८२९२२

अनुसूची २६ सञ्चारकर्मीहरूको सम्पर्क विवरण

क्र.स	पत्रकारहरुको नाम	कार्यरत संचारमाध्यम	मोबाइल नं	कैफियत
१	शुशिल राज शर्मा	काँक्रेविहार दैनिक	९८५८०५०५०५	सुर्खेत शाखा अध्यक्ष
२	शुशिल खड्का	एपीवन टेलिभिजन	९८५८०६२३५२	उपाध्यक्ष
३	सिर्जना बुढाथोकी	नेपाल समाचारपत्र	९८५८०६४२३५	उपाध्यक्ष
४	गोविन्द खत्री	जागरण एफ एम	९८५८०५२३३९	सचिव
५	नविन सुवेदी	नेपाली रैबार अनलाइन	९८५८०५५६२६	सहसचिव
६	जगतदल जनाला बिक	जनचासो दैनिक	९८४४८१५००८	सहसचिव
७	दिपक जंग शाही	सेतोपाटी अनलाइन	९८५८०५९२८८	कोषाध्यक्ष
८	ओम शाही	शिलापत्र अनलाइन	९८५८०८०५०७	कार्यसमिति सदस्य
९	राकेश पैडेल तिलक	टिभी टुडे	९८४८०७५४२७	कार्यसमिति सदस्य
१०	दिनेश बुढा	नेपालखबर अनलाइन	९८५१३४८५६१	कार्यसमिति सदस्य
११	पंखबहादुर शाही	रातोपाटी अनलाइन	९८६९९७८४२५	कार्यसमिति सदस्य
१२	प्रभा रावत	कर्णाली न्यूज	९८४८१९६८०७	कार्यसमिति सदस्य
१३	मनिसा गुरुङ्ग	रेडियो भेरी एफएम	९८४८१४२६८७	कार्यसमिति सदस्य
१४	रमा केसी	रासस	९८४४८५८४५५	कार्यसमिति सदस्य
१५	चन्द्रा कंडेल	सत्यपाटी अनलाइन	९८४४८९८०८१	कार्यसमिति सदस्य
१६	कल्पना ढेङ्गा मगर		९८६९८६३४९९	कार्यसमिति सदस्य
१७	गोविन्द विश्वकर्मा	ज्वाला अपडेट	९८५८०५८९५७	कार्यसमिति सदस्य
१८	अमर कार्की	डाँडाँदरा एफएम बाबियाचैर	९८५८०५२५३४	कार्यसमिति सदस्य

१९	ललित बसेल	सुर्खेतपत्र	९८४८०४८१७४	सल्लाहकार
२०	गणेशकञ्चन भारती	प्रदेश एफएम	९८५८०४६०४६	सल्लाहकार
२१	मधुवन विसी	रेडियो भेरी एफएम	९८५८०५०३३५	दोस्रो कार्यकाल अध्यक्ष
२२	गीता थापा	रासस/आवाज पत्र अनलाइन	९८४४८९८१००	दोस्रो कार्यकाल सहसचिव
२३	सुदिप पुरी	सिधा कुरा अनलाईन	९८५८०३८६०४	
२४	ललित बुढा	अन्नपूर्ण पोष्ट	९८५८०५३१९६	
२५	ईश्वर अधिकारी	कर्मसञ्चार अनलाइन	९८४८०७८०८८	
२६	सुर ब सिंह	रासस	९८४८३०२०३८	कर्णाली प्रमुख
२७	पुनम विसी	काँक्रेविहार दैनिक	९८५८०५८२५४	
२८	टेकराज केसी	रा.स.स	९८५८०६३५२१	
२९	कृष्ण गौतम	कान्तिपुर दैनिक	९८५१००३५९३	
३०	कमल पन्त	कान्तिपुर टिभी	९८५८०२७६७५	
३१	प्रकाश पन्त	विबिसी	९८४१९७९७३४	
३२	नगेन्द्र उपाध्याय	नागरिक दैनिक	९८५८०५५५४४	
३३	आकाश तारा बयक	स्काइ न्यूज दैनिक,नेपाल टेलिभिजन	९८५८०६६०६६	
३४	यसकुमार चपाई	एभिन्यूज खबर	९८५८०५०४०४	
३५	कुलेन्द्र शाही	सिद्धदर्शन दैनिक	९७४५९५४६७५	
३६	देव राना	कान्तिपूर टिभि	९८५८०८२८२३	
३७	रमेशकुमार पाण्डे	हिमालय टेलिभिजन	९८५८०५११९३	
३८	शेरबहादुर थापा	पहिलो प्रेस	९८५८०२६०२५	
३९	यज्ञ खत्री	अनलाइन खबर	९८५८०७१६१२	

४०	मुना हमाल	गोरखापत्र दैनिक	९८६८९७९७३१		५२	रजनी योगी	साझा विसैनी दैनिक र गोरखापत्र	९८६७८७१९३२	
४१	रमेश रावल	नयाँ पत्रिका	९८५८३२०४१०						
४२	बिष्णु न्यौपाने	अन्नपूर्ण	९८४८३२१२९६		५३	गोविन्द केसी	नागरिक दैनिक	९८५११७३७२९	
४३	तृप्ती शाही	कान्तिपूर दैनिक	९८४४८६४५९०		५४	टेकेन्द्र विश्वकर्मा	जनचासो दैनिक	९८४८०३८५१०	
४४	अप्सरा बिष्ट	नेपाल प्रेस	९८४८२२७८१३		५५	नन्दराम जैसी	मिसन टुडे दैनिक	९८६८३४५७५४	
४५	किरण रेग्मी	कर्णाली मिडिया	९८४२६५३५४८		५६	नवराज रोकाय	जागरण एफ एम	९८६८९३३९००	
४६	प्रकाश अधिकारी	कर्णाली समय अनलाइन	९८५८०५१५६८		५७	नन्द कठायत	जागरण एफ एम	९८६८९४३६६२	
					५८	कृष्ण शर्मा	जागरण एफ एम	९८४८३३९७४६	
४७	खिम बुढा	सुनगाभा टेलिभिजन	९८४८०८८२०९		५९	सन्तोष भण्डारी	कारखाना मिडिया	९८४२७९५६१०	
४८	नविन शाही	शिलापेपर अनलाइन	९८६८९२२३३१		६०	मालती केसी	मार्मिक खबर अनलाइन	९८५७६२१२५५	
४९	जगत सापकोटा	कर्णाली मिडिय	९७४५९००२८०		६१	करिश्मा चैधरी	रेडियो नेपाल	९८४८१६६३७२	
५०	विवश कुमार सेजुवाल	झिल्को खबर अनलाइन	९८५८०८७३८३		६२	चाँदनी कठायत	ग्लोबल म्यागेजिन	९८६४७२४९५०	
					६३	लक्ष्मी भण्डारी	इकागज अनलाइन	९८४८२०३८९८	
५१	ललित गाहा	सुनगाभा टिभी	९८५८०२७१३२						

अनुसूची २७ जल तथा मौसम मापन केन्द्रहरूको विवरण (हावापानी केन्द्र तथा वर्षा मापन केन्द्र)

क्र.सं.	केन्द्रको प्रकार	केन्द्रको नाम	मौसम अवलोकनकर्ताको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं
१	हावापानी केन्द्र	पुश्माक्याम्प,सुर्खेत	नन्दकली वलि	बिजौरा-७	९८६८०२७४३०
२	वर्षामापन केन्द्र	जामु,सुर्खेत	निम बहादुर राजी	विधापुर -१, सुर्खेत	९८६७२७४९३४
३	वर्षामापन केन्द्र	बड्डिचौर,सुर्खेत	दिनेश वाग्ले	कुनाथरी.-४	९८४८१३८६२६
४	वर्षामापन केन्द्र	खानीखोला,सुर्खेत	मन्जु कुमारी शाहि	खानीखोला-२सुर्खेत	९७४८००७१७०
५	वर्षामापन केन्द्र	राकम,सुर्खेत	वकिल बहादुर पुन	राकम-६सुर्खेत	९८१२४९३५६४
६	हावापानी केन्द्र	मेहलकुना ,सुर्खेत	भक्ति राना	मेहलकुना-३ ,सुर्खेत	९८४८१९७४४४
७	वर्षामापन केन्द्र	कालिदमार,सुर्खेत	धन बहादुर वली	छिन्चु -२	९८४४८१००६२
८	वर्षामापन केन्द्र	ईत्रामसुर्खेत	मधु सलामि मगर	ईत्राम, सुर्खेत	९८६८१६६६२२

क्र.सं.	केन्द्रको प्रकार	केन्द्रको नाम	मौसम अवलोकनकर्ताको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं
१	राडार केन्द्र	रातानाङ्ला राडार	संचालनमा नरहेको	रातानाङ्ला, दैलेख	

जल तथा मौसम मापन केन्द्रहरूको विवरण जल तथा मौसम मापन केन्द्र

अवलोकनकर्ताको नाम	नदी र स्थान	टेलिफोन नम्बर	हालको अवस्था
टार्जन बुढा	भेरी नदी समझिघाट केन्द्र, केन्द्र नं २६९.५	९८६८११९८१७	अवलोकनकर्ताको नाम
रमेश राझी	भेरी नदी जामु केन्द्र, केन्द्र नं २७०	९८४४८९२५३०, ९८४८२८३५४१	टार्जन बुढा
कमल शाही	निकास खोला लाटिकोईली जलमापन केन्द्र, केन्द्र नं २६९.७	९८६५२१४०५९, ९८६४९६४४८७	रमेश राझी
भिम बहादुर बराल	चिङ्गाड खोला सिम्लिखेत केन्द, केन्द्र नं २७४	९८६८११६२७०, ९८१२५१३७२५	कमल शाही
	ठुलोभेरी रिम्ना जाजरकोट	९८६८९०२६३४, ९८४५२०१५९१	

जलमापन केन्द्रहरूको विवरण

अवलोकनकर्ताको नाम	स्टेसन रहेको नदीको स्थान	केन्द्र नम्बर	जिल्ला	टेलिफोन नम्बर	हालको अवश्था
बालबिर बुढा मगर	समझिघाट, भेरी नदी	२६९.५	सुर्खेत	९८६८११९८१७, ९८६८०२५१६१, ९८२४५१८८२९	सञ्चालनमा
रमेश राझी	जामु, भेरी नदी	२७०	सुर्खेत	९८४४८९२५३०, **९८४११२०२५१**	सञ्चालनमा
विष्णा शाही	लाटिकोईली, निकास खोला	२६९.७	सुर्खेत	**९८१५५१०९११**, ९८६६८९७४४९	सञ्चालनमा
भोज बहादुर बराल	सिम्लिखेत, चिङ्गाड खोला	२७४	सुर्खेत	९८६८११६२७०, ९८१२५१३७२५, ९८२४५११८४६	सञ्चालनमा
यामनाथ योगी	गुमनटार, कराङ खोला	२६९.३	सुर्खेत	९८४८१७४०३०, ९८१९४२१६२१	सञ्चालनमा
लक्ष्मी शाही	रिम्ना, ठुलो भेरी	२६५	जाजरकोट	९८६८९०२६३४, **९८४५२०१५९१**, ९८२६५६९२६२	सञ्चालनमा

जल तथा मौसम मापन केन्द्रहरूको विवरण (हावापानी केन्द्र तथा वर्षा मापन केन्द्र)

क्र.सं.	केन्द्रको प्रकार	केन्द्रको नाम	मौसम अवलोकनकर्ताको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं
१	हावापानी केन्द्र	पुश्मा क्याम्प,सुर्खेत	टोप बहादुर रावत	बिजौरा-७	९७६८२१९७२६
२	वर्षामापन केन्द्र	जामु,सुर्खेत	निम बहादुर राजी	विधापुर -१, सुर्खेत	९८६८०९८७८१
३	वर्षामापन केन्द्र	बड्डिचौर,सुर्खेत	दिनेश वाग्ले	कुनाथरी.-४	९८६४९४७१७४
४	वर्षामापन केन्द्र	खानीखोला,सुर्खेत	मन्जु कुमारी शाहि	खानीखोला-२सुर्खेत	९७४५१६९०८४/९८४५४६१७६७
५	वर्षामापन केन्द्र	राकम,सुर्खेत	वकिल बहादुर पुन	राकम-६सुर्खेत	९८६३१२२६९६
६	हावापानी केन्द्र	मेहलकुना,सुर्खेत	भक्ति राना	मेहलकुना-३ ,सुर्खेत	९८१७६२१४७७/९७४९२९०६९८
७	वर्षामापन केन्द्र	कालिदमार,सुर्खेत	धन बहादुर वली	छिन्चु -२	९८४४८१००६२
८	वर्षामापन केन्द्र	ईत्राम सुर्खेत	टिकाराम सलामी मगर	ईत्राम, सुर्खेत	९७६७४९७४३६/९८६८१६६६२२
९	राडार केन्द्र	रातानाङ्ग्ला राडार	मोहन सुबेदि /नयाराम खत्री	रातानाङ्ग्ला, दैलेख	९७६२२०७०५७/९८४८१०६६४१

अनुसूची २८ विपद्को समयमा हेलिकप्टर बस्न पहिचान गरिएका स्थानहरूको विवरण

क्रस	स्थानीय तहको नाम	वडा नं	टोल/बस्तीको नाम	अवस्थिति	
				Latitude	longitude
१		८	नगरपालिका नजिक	$28^0$33'34.3"	$81^0$37'38.1"
२		८	शिव चोक	$28^0$38'34"	$81^0$39'38"
३		१२	कपासे	$28^0$36'78"	$81^0$37'82"
४		१२	निमारे	$28^0$36'27.97"	$81^0$38'18.95"
५		१२	Airport area	$28^0$35'28.89"	$81^0$38'15.05"
६		१२	Airport area	$28^0$35'03.67"	$81^0$38'14.54"
७		१२	Airport area	$28^0$34'57.85"	$81^0$38'15.26"
८		२	सानो सुर्खेत	$28^0$33'27.94"	$81^0$39'18.95"

क्रस	स्थानीय तहको नाम	वडा नं	टोल/बस्तीको नाम	अवस्थिति	
				Latitude	longitude
९	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	१	धारापानी	28^{0}35'04"	81^{0}10'13"
१०		९	तातापानी	28^{0}40'08"	81^{0}34'24"
११		९	फलाटे	28^{0}35'54.83"	81^{0}34'42.68"
१२		१	बाङ्गेसिमल	28^{0}36'46"	81^{0}34'24.62"
१३	लेकवेशी नगरपालिका	४	दसरथपुर	28^{0}29'12.24"	81^{0}45'15.68"
१४	चौकुने गाउँपालिका	५	विजौरा	28^{0}49'08"	81^{0}35'15.44"
१४	भेरी गंगा नगरपालिका	११	छिन्चु	28^{0}27'27.58"	81^{0}43'14.78"
१६	पञ्चपुरी नगरपालिका	९	विद्यापुर	28^{0}48'37"	81^{0}22'25"
१७	पञ्चपुरी नगरपालिका	६	बावियाचौर	28^{0}47'44"	81^{0}22'46"
१८	चिङ्गाड गाउँपलिका	५	अवलचिङ्ग	28^{0}37'33"	81^{0}48'28"
१९	लेकवेशी नगरपालिका	६	लेकफर्सा	28^{0}28'40.45"	81^{0}38'15.26"
२०		४	दसरथपुर	28^{0}29'12.24"	81^{0}45'15.68"
२१	बराहताल गाउँपालिका	२	पाग्मा	-	-
२२		३	गाइनेकाँडा	-	-
२३		४	तरङ्गा	-	-
२४		५	बड्डीचौर चेपाङ्ग	-	-
२५		६	इखेनी	-	-
२६		७	लामाखाली, नयाँवन	-	-

अनुसूची २९ जिल्लामा रहेको दमकल चालकको विवरण

क्र.सं.	दमकल सेवा संचालन गर्ने निकाय	दमकल नं.	कार्यालयको न.	चालकको नाम	सम्पर्क नं	कैफियत
१	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	भे १ च १३३	१०१	गोविन्द सापकोटा गगन बहादुर बीहोरा	९८५८०५०६०७ ९८५८०७७३८८	
२	भेरीगंगा नगरपालिका			मान बहादुर रावत	९८५८०५१०५७	कृष्ण प्रसाद पोखरेल
३	गुर्भाकोट नगरपालिका	कर्णाली प्रदेश ००१ ग ०००६	०८३-४१००७२,४१००७१ दमकलको लागि सम्पर्क नम्बर: ९८४८२२६७६६,९८६४९६५७२६, ९८५८०६५१११	खिम बहादुर नेपाली	९८४८२२६७६६	

अनुसूची ३० जिल्ला स्थित क्रियाशील राजनीतिक दलहरूको सम्पर्क विवरण

क्र.सं	पार्टीको नाम	पद	नाम थर	सम्पर्क नं.
१	नेकपा एमाले	(अध्यक्ष)	कुलमणि देवकोटा	९८५८०५८४२८
२	नेपाली काँग्रेस	सभापति	खड्कबहादुर पोखरेल	९८६८०३८०००
३	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (माओवादी केन्द्र)		जितबहादुर राना	९८५८०५०९७१
४	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी (एकीकृत समाजवादी)			
५	जनता समाजवादी पार्टि नेपाल		फत्तेबहादुर सोती मगर	९८४८०३२५६०
६	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी		कविराम पुरी	९८५८०८०८७५
७	नेपाल मजदुर किसान पार्टी		हरि बहादुर बोहरा	९८४८२३२११६
८	राष्ट्रिय जनमोर्चा		गोविन्द्र प्रसाद सुवेदी	९८४८०२५६५५
९	नेपाल परिवार दल		मन बहादुर थापा	९८४३१३८७९८
१०	राष्ट्रिय प्रजातन्त्र पार्टी नेपाल		जीवन चन्द	९८६३१२२८२१
११	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी समाजवादी		दरिन्द्रराज शाही	९८४९४८९८६०
१२	सामाजिक एकता पार्टी		चिरन्जीवी गैरे	९८४८०५१०१२

क्र.सं	पार्टीको नाम	पद	नाम थर	सम्पर्क नं.
१३	राष्ट्रिय नागरिक पार्टी		कमल प्रसाद पौडेल	९८४८०७६८७९
१४	उन्नत लोकतन्त्र पार्टी		चन्द्र प्रसाद पौडेल	९८४८००२७९५
१५	ने क पा माओवादी समाजवादी		नरेश कामी	९८४८११९९७६
१६	जनसमाजवादी पार्टी नेपाल		हरि के.सी	९८६८०७२६३१
१७	नेपाली काँग्रस वी.पी.		उदय बहादुर बोहोरा	९८६८३३४७६६
१८	नेपाल दलित पार्टी	सचिव	रेशम बहादुर सुनार	९८४८३४०७८९
१९	नेपाल कम्युनिष्ट पार्टी माले	सचिव	याम बहादुर थापा	९८४८०३३८९३
२०	मौलिक जरो किलो पार्टी		सन्देश पाण्डेय	९८४७७२००९८
२१	साझा पार्टी नेपाल		गणेश प्रसाद रेग्मी	९८४८०८५७७७
२२	नेशनलिष्ट पिपल्स पार्टी		प्रेम शर्मा	९८४८०६६७७७

अनुसूची ३१ विपद्को समयमा प्रयोग हुने खोज तथा उद्धार सामग्रीहरूको आवश्यकता पहिचान

विपद् व्यवस्थापन गैरखाद्य सामग्रीहरु २०८२ विवरण

जिल्ला आपत्कालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र, सुर्खेत

क्र.स.	खोज तथा उद्धार सामग्री	हाल मौज्दात रहेको संख्या	क्र.स.	खोज तथा उद्धार सामग्री	हाल मौज्दात रहेको संख्या
क	**Fire Fighting**		**ख**	**CSSR**	
१	Fire swatter	4 pcs	१	Sledgehammers	2 pcs
२	Fire Rake-Hoe	3 pcs	२	Shovel	5 pcs
३	Fire Axe-Hoe	8 pcs	३	Axe	2 pcs
४	Fire Extinguisher (ABC Type)	5(Exp.)	४	High Beam Light	4 pcs
५	Fire Blanket	8 pcs	५	Crowbar	3 pcs
६	Gas Mask	5 pcs	६	Lever	4 pcs
७	Metal bucket 10 L	10 pcs	७	Blankets	5 pcs
८	Water Backpack	2 pcs	८	Foldable Stretcher	4 pcs
९	Jump Suit (Boot, Gloves, Helmet समेत)	4 set	**घ**	**D. Water Rescue**	
१०	Portable Fire Pump (Large /Medium/Small)	1 small	१	Life Jacket	1 pcs
ग	**C. Rope Rescue Equipment**		२	Helmet	8 pcs

१	Rock Helmet	8 pcs			
२	Gloves	10 prs			

नेपाली सेना, कालिबहादुर गण कपासे व्यारेक, सुर्खेत

क.स.	खोज तथा उद्वार सामग्री	हाल मौज्दात संख्या	क.स.	खोज तथा उद्वार सामग्री	हाल मौज्दात रहेको संख्या
क	**Fire Fighting**		**ख**	**CSSR**	
१	Fire swatter	6 pcs	१	Tarpolin (पाल)	3 pcs
२	Fire Bitter	4 pcs	२	MATTRES	9 pcs
३	Fire Blanket	8 pcs	३	Blanket	5 pcs
४	First Aid Kit	4 pcs	४	Aalmuniam Stretcher	1 pcs
५	SHOVEL	3 pcs	५	Aalmuniam Dekchi(डेक्ची)	12 pcs
६	Water Bottle	6 pcs	६	Plate	25 pcs
७	Back Pack Pump(20L)	2 pcs	७	Steel Bowl कचौरा	25 pcs
८	Crow Bar	6 pcs	८	Dhoti cloths	2 Roll
९	Protable shovel round or spade	6 pcs	९	Poplin cloths	29 Roll
१०	Fire Rake	3 pcs	१०	First aid kit	2 Box
११	Protable Pump 2 inch	1 pcs	११	Life Jacket	1 pcs
१२	Fire Jump suit Set	6 pcs	१२	Tin Box	1 pcs
१३	Fire Rake Rack Hoe	3 pcs	**घ**	**D. Water Rescue**	

१४	Flexible Water Hose 2 inch	3 pcs	१	Foot pump	1 pcs
१५	Fire proof Boot	1 pcs	२	Wter proof Life jacket	40 pcs
१६	Fire Axe Hoe	2 pcs	३	Throw Bag	8 pcs
१७	PICK AXE WITH WOODEN HANDLE	8 pcs	४	Wter Helmet	3 pcs
ग	**C. Rope Rescue Equipment**		५	Rubber tube	3 pcs
१	Static rope	100 m	६	Water Rescue Glovs	1 pcs
२	Dynamic rope	200m	७	Life buoy	15 pcs
३	Carabiner Steel	5 pcs	८	Vest with soals orange colour	5 set
४	Hard knuncle gloves	5 pcs	९	Hand pump	1 pcs
५	Bull dog grips	5 pcs	१०	Wter goggles	1 pcs
६	Carabina omega LKD alumbrt-NERA	1 pcs	११	Paddle	1 pcs
७	Floating rope	7 Roll	१२	Floating Vest	1 pcs
			१३	Rafting Boat set paddle	5 pcs
			१४	Rafting set tube	1 pcs
			१५	Rafting Boat	1 pcs

सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल नं. ३२ गण हे.क्वा रक्तकाली, सुर्खेत

सि.नं.	**खोज तथा उद्धार सामग्री**	**हाल मौज्दात रहेको**	**क्र.स.**	**खोज तथा उद्धार सामग्री**	**हाल मौज्दात रहेको**
क	**Fire Fighting**		**ख**	**CSSR**	
१	Fire swatter	4 pcs	१	pick Axe	4 pcs
२	Fire suee	8 pcs	२	Shovel	5 pcs

३	Fire Bucket	8 pcs	३	Digging bar	3 pcs
४	Fire Extinguisher (ABC Type)	6 pcs	४	Glovs	100 pcs
५	Dry Bag	5 pcs	५	Helmet	4 pcs
६	Dynamo Flash	1 pcs	६	Reciprocating Saw	1 pcs
७	Aalmuniam Foldable Stretcher	2 pcs	७	spare Blade 6''	30 pcs
८	Head Lamp	10 pcs	८	spare Blade 9''	30 pcs
९	Rescue Torch	2 pcs	९	spare Blade 12''	30 pcs
१०	Fire Rakegenk	2 pcs	१०	Electric Chain Saw	1 pcs
११	Fire Blanket	2 pcs	११	Spare Chain	4 pcs
१२	Fire suit Set	2 pcs	१२	Rotary Hammer Drill	1 pcs
१३	Rack	3 pcs	१३	Spare Bit small	6 pcs
१४	Rack Huk	2 pcs	१४	Spare Bit small	4 pcs
१५	Boot	6 pcs	१५	Chain Saw Gasoline	1 pcs
१६	Axe Hoe	1 pcs	१६	Chain Saw Makita	2 pcs
१७	Glovs	5 pcs	१७	Bolt Cutter 36''	2 pcs
१८	Torch Light	1 pcs	**घ**	**D. Water Rescue**	
१९	Fire shotter	5 pcs	१	Life Jacket	14 pcs
२०	Jum Shoot	6 pcs	२	Rescue Boat	1 pcs
२१	Mask	3 pcs	३	Throw Bag	2 pcs

२२	Helmet	10 pcs	४	Helmet	4 pcs
ग	**C. Rope Rescue Equipment**		५	Rope	20 m
१	Rock Helmet	4 pcs	६	Glovs	33 pcs
२	Mask	200 prs			
३	Carabiner Steel	10 pcs			
४	Stel&Twist Chest Harness	5 pcs			
५	Tulular Sling 16mm/120mm	5 pcs			
६	Seat Harness	5 pcs			
७	Tulular Sling 16mm/90mm	5 pcs			
८	Carabinaers Auto Luck	5 pcs			
९	Jummer	5 pcs			
१०	Figure-8	5 pcs			
११	Work Glove Close	4 pcs			

विपद् व्यवस्थापन वेश चिप्ले, सुर्खेत

सि.नं.	विपद् व्यवस्थापन प्रयोजनका लागि उपलव्ध सामग्रिहरु	परिमाण	सि.नं.	विपद् व्यवस्थापन प्रयोजनका लागि उपलव्ध सामग्रिहरु	परिमाण	सि.नं.	विपद् व्यवस्थापन प्रयोजनका लागि उपलव्ध सामग्रिहरु	परिमाण
१.	Demolation hammer	१सेट	२६.	Figure eight carabinar	१०थान	५१.	Rain coat	१०थान
२.	Rotary hammer drill	४सेट	२७.	Carabinar	२०थान	५२.	Water proof bag	२थान
३.	Chipping hammer (Hm 0210t)	२सेट	२८.	Seat harness	५थान	५३.	Water boot	२०जोर

४.	Rotary rescue saw (Power cutter)	२सेट	२९.	Cheast harness	५थान	५४.	Tube	३थान
५.	Cricular saw	१सेट	३०.	Prusik	५थान	५५.	Rescue raft boat	१थान
६.	Plastic helmet	७ थान	३१.	Static rope(50/30/20 mtr)	२/३/२रोल	५६.	Paddle	७थान
७.	Strecther	४थान	३२.	Combined harness	२थान	५७.	Berrel pump	१थान
८.	Electric chain saw	४सेट	३३.	Rappling / Climbing gloves	५सेट	५८.	Rescue through bag	३थान
९.	Petrol chain saw	२सेट	३४.	Plastic rope	३रोल	५९.	Death body bag	२०थान
१०.	Reciprocation saw	२सेट	३५.	Personal rope	३थान	६०.	West bag	१०थान
११.	Hammer (large)	१सेट	३६.	Dynamic rope (200/100 mtr)	१/१रोल	६१.	Eyeprotection	२थान
१२.	Extension cord	१थान	३७.	Pulley	३थान	६२.	Aalmuniam ladder	१थान
१३.	Crow bar	४सेट	३८.	Rock helmet	१०थान	६३.	Cordless Chain Saw	१थान
१४.	Bolt cutter (large/ small)	५सेट	३९.	Gas mask	१सेट	६४.	Back Fire Pump	१थान
१५.	Solar lamp	१थान	४०.	Fire gloves	१जोर	६५.	Fire extinguisher(ABC)	२थान
१६.	Jacket (red colour)	१०थान	४१.	Fire helmet	१थान	६६.	Spare chain	८थान
१७.	Picket	३थान	४२.	Fire blanket	२थान	६७.	Spare BIT Small	१२थान
१८.	Back bord	२थान	४३.	Fire rope	१थान	६८.	Spare Bit Large	८थान
१९.	Lather working gloves	२०थान	४४.	Fire suit (pants)	५थान	६९.	Hydr.Hand Operated Combi Tool	१थान
२०.	Saabel	१थान	४५.	Fire suit (upper only)	५थान	७०.	Folding Stretcher	२थान
२१.	Pick	१थान	४६.	BA set with oxygen cylinder	१सेट	७१.	Shelter Kit	१थान
२२.	Medical kit box	१थान	४७.	Fire fighting boot	१०जोर	७२.	Dome Tent	१थान
२३.	Iron bucket	२थान	४८.	Life jacket (red/blue colour)	२०थान	७३.	Mattress	१थान

२४.	Search light	१थान	४९.	Rafting boat (repair kit)	१सेट	७४.	Wooden Pallet	२थान
२५.	Jummar	७थान	५०.	Rafting helmet	७थान	७५.	Tent Inner	१थान

सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल, प्रस्तावित तालिम शिक्षालय घुमखहरे गुर्भाकोट, सुर्खेत

सि.नं.	विपद् व्यवस्थापन प्रयोजनका लागि उपलव्ध सामग्रिहरु	परिमाण	सि.नं.	विपद् व्यवस्थापन प्रयोजनका लागि उपलव्ध सामग्रिहरु	परिमाण	सि.नं.	विपद् व्यवस्थापन प्रयोजनका लागि उपलव्ध सामग्रिहरु	परिमाण
१.	लाईफ ज्याकेट	६	५.	throw Bag	५	८.	megaphone	३
२.	अक्सिजन सिलिण्डर	१०	६.	lifeboue ring	३	९.	dynamic rope	६० मि
३.	सेफ्टी हेल्मेट	१०	७.	फस्ट एड किड box	२	१०.	कन्सल्टेटर	५
४.	carabina luck	७						

विरेन्द्रनगर नगपालिका					
क	**Fire Fighting**		**ख**	**CSSR**	
१	Fire safety equipment	4 set	१	Shovel	4 pcs
२	Fire Eextinguisher	5 pcs	२	PikAxe	4 pcs
३	Fire Ball	10 pcs	३	Digging bar	4 pcs
ग	**C. Rope Rescue Equipment**		४	Concrit Cutter	1 pcs
	०		५	Wood Cutter	1 pcs
घ	**D. Water Rescue**		६	Hand saw	4 pcs

१	Life Jacket	80 pcs	७	Hydroli jug	1 pcs
2	Rubber Boat	2 pcs			
3	Rubber Tube	20 pcs			

पञ्चपुरी नगपालिका					
क.स.	**खोज तथा उद्दार सामग्री**	**हाल मौज्दात रहेको संख्या**	**क.स.**	**खोज तथा उद्दार सामग्री**	**हाल मौज्दात रहेको संख्या**
१	Foldable Stretcher	5 pcs	11	MATTRES	5 pcs
२	HAMMER WITH WOODEN HANDLE	4 PCS	१२	MONKEY SAARCER GUN	3 pcs
३	PICK AXE WITH WOODEN HANDLE	3 PCS	13	RAIN COAT	3 pcs
४	HAND SAW STEEL MADE	5 PCS	१४	TENT	5 PCS
५	TIN CUTTER SCISSOR	2 PCS	15	POWER CHAIN SAW	1 pcs
६	AXE WITH WOODEN HANDLE	3 PCS	१६	PULLY	2 pcs
७	Nylon Rope	5 SET	17	BOOT	9 PAIRS
८	SAFETY HELMET	7 PCS	१८	HAND MICK BATTERY/MEGA PHONE	2 PCS
९	SHOVEL WITH WOODEN/METAL HANDLE	5 PCS	19	Life Jacket	15 PCS
१०	FIRE SET	5 PCS			

क्र.स.	खोज तथा उद्दार सामग्री	हाल मौज्दात रहेको संख्या	क्र.स.	खोज तथा उद्दार सामग्री	हाल मौज्दात रहेको संख्या
क	**Fire Fighting**		**ख**	**CSSR**	
१	Fire Extinguisher (ABC Type)	3 pcs	१	Wood Cutter	1 pcs
२	Oxigin cylinder	10 pcs	२	Shovel	12 pcs
३	Oxigin consaltator	3 pcs	३	pick Axe	15 pcs
			४	Digging bar	10pcs
ग	**C. Rope Rescue Equipment**		५	Foldable Stretcher	9 pcs
1	Nylon Rope	50 m.	६	Tarpolin (पाल)	12 pcs
			७	Gloves/ Boot	25 set
			८	Axe	4 pcs
घ	**D. Water Rescue**		९	Wheel chair	5 pcs
१	Life Jacket	5 pcs	१०	Hammer big/small	8 pcs
२	Rubber Boat	1 pcs	११	hoe (कोदालो)	7 pcs

चौकुने नगपालिका								
सि.नं.	विपद् व्यवस्थापन प्रयोजनका लागि उपलव्ध सामग्रिहरु	परिमाण	सि.नं.	विपद् व्यवस्थापन प्रयोजनका लागि उपलव्ध सामग्रिहरु	परिमाण	सि.नं.	विपद् व्यवस्थापन प्रयोजनका लागि उपलव्ध सामग्रिहरु	परिमाण
१	steel cutter heavy duty	5pcs	१४	gall 5kg	4pcs	२५	first aid box	3pcs
२	hammer with wooden handle	5pcs	१५	hand mic/ mega phone	1pcs	२६	life jacket	15pcs
३	pick axe with wooden handle	5pcs	१६	head light	5pcs	२७	fire safty suit	4pcs
४	Hand Saw steel made	5pcs	१७	tarpuline	5pcs	२८	pully	2pcs
५	wire cutter	5pcs	१८	matteress	5pcs	२९	boot	10pairs
६	dynamic Rope	200m	२०	blanketstretchable	7pairs	३०	backpack water pump 20l.	3pcs
७	climbing rope 10/12mm	200m	२१	hand turch	2pcs	३१	fire axe hoe	3pcs
८	ladder with aluminium 24ft.	2pcs	२२	Whistle-5	14pcs	३२	fire swatter	5pcs
९	hydr.jack 5ton cap.	1pcs	२३	safety/visibillity vest	10pcs	३३	fire rack hoe	5pcs
१०	leather gloves	7pairs	२४	Tent	3pcs	३४	watter bottle	10pcs
११	safty helmet	7nos	२५	fire fake	3pcs	३५	monkey sacreer gun	3pcs
१२	shovel	7nos	२६	power chain saw	1pcs	३६	raincoat	10pcs
१३	stretcher	5pcs						

बराहताल गाँउपालिका

सि.नं.	विपद् व्यवस्थापन प्रयोजनका लागि उपलव्ध सामग्रिहरु	परिमाण	सि.नं.	विपद् व्यवस्थापन प्रयोजनका लागि उपलव्ध सामग्रिहरु	परिमाण	सि.नं.	विपद् व्यवस्थापन प्रयोजनका लागि उपलव्ध सामग्रिहरु	परिमाण
१	हेड टर्च	५थान	८	बेल्चा	५थान	१५	हेण्ड ग्लोव्स	५थान
२	ह्याण्ड माईक	५थान	९	बाल्टिन २०ली.	१०थान	१६	हम्मर २ के.जी.	५थान
३	नाईलन डोरी(९ मि.मि.)	५थान	१०	फरुवा	५थान	१७	साईरन	५थान
४	पि.भि.सि.तारपोलिन	५थान	११	गल साबेल	५थान	१८	कृतिम गन	५थान
५	हेल्मेट(प्लास्टिक)	२०थान	१२	फस्ट एड बक्स	१०थान	१९	घण्टी २ केजी	३०थान
६	स्टेचर फोल्डिङ्ग	१०थान	१३	लाईफ ज्याकेट	३०थान	२०	प्लास्टिक चटाई	२५थान
७	सि टि प्लास्टिक	५थान	१४	रेनकोट	२५थान	२१	फाईवर ब्लाङ्केट	१५थान

जिल्ला प्रहरी कार्यालय, सुर्खेत

क	Fire Fighting		ख	CSSR	
१	Fire suit Set	5 Set	१	Shovel	19 pcs
२	Fire Eextinguisher	49 pcs	२	PikAxe	21 pcs
			३	Digging bar	10pcs
			४	Aalmuniam Foldable Stretcher	7 pcs
			५	Bold Cutter	1 pcs
			६	CSSR Helmet	18 pcs
ग	**C. Rope Rescue Equipment**		घ	**D. Water Rescue**	

1	Plastic Rope	1 ROLL	৭	Life Jacket	55 pcs

अनुसुची ३२

विपद् व्यवस्थापन कोषको विवरण

क्र.सं	कार्यालयको नाम	रकम
१	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	९०७४४८०।०५
२	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	६५०००००
३	लेकवेशी नगरपालिका	०
४	गुर्भाकोट नगरपालिका	०
५	भेरीगगा नगरपालिका	४०००००
६	पञ्चपुरी नगरपालिका	१९०००००
७	चिङ्गाड गाँउपालिका	३०००००
८	सिम्ता गाँउपालिका	३८७२९२
९	बराहताल गाँउपालिका	१३१४१२५
१०	चौकुने गाँउपालिका	५०००००
११	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	१०००००
	जम्मा	२०४७५८९७०५

अनुसूची ३३

मानवीय सहायता सम्बन्धी मापदण्ड

मानवीय सहायता सम्बन्धी मापदण्ड अनुसारका सामग्रीहरु प्रयोगमा ल्याउन कोसिस हुनुपर्छ र प्रभावितहरुके पहूँच निम्न वस्तुमा हुनेछ ।

१. प्रति व्यक्ति प्रतिदिन न्युनतम २,१०० क्यालोरी प्राप्त हुने गरी खा खद्यान्न

२. प्रभावित मानिसहरुका लागी उपलब्ध भएका र पहुँचयेग्य खाद्यपदार्थमा परिपूरक रुपमा एक अथवा दूइ खाद्य वस्तुहरु उपलब्ध गराउने ।

३. निश्चित समूहका व्यक्तिहरुका (साना बालवालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, एच. आइ. भी. भएका कुपोषित व्यक्तिहरु आदि) लागी उनीहरुको आवश्यकतालाइ पूरा गर्न सामान्य रासनका अतिरिक्त परिपूरक रासनको व्यवस्था ।

- स्थानीय परिस्थिति बमोजिम खाद्यान्नको परिमाण निर्धारित गर्न सकिनेछ, तर शुरुमा पारिवारिक आधारमा गरिने।
- सुविधाबाट एकदमै बञ्चित समूहहरलाइ उन्नत बीउ बीजनको निःशुल्क शःसुल्क उपलब्ध गराउने तर्फ कार्यक्रमको प्रक्रिया अगाडी बढाउने ।
- लुगा तथा ओछ्याउने सामाग्री सो ठाँउका लागी उपयुक्त हुने हुनुपर्छ ।
- हरेक व्यक्तिको पहुँचमा नुहाउने साबुन र लुगा धुने साबुन हुनुपर्छ ।

- खाना पकाउन र भान्छाका लागी पर्याप्त भाँडाहरु हुनुपर्छ ।
- पिउने पानी सकलन गर्नका लागी भाँडा र खानाका लागी भाँडा हुनुपर्छ ।
- हरेक घर परिवारका निम्ति प्रकाशका लागि इन्धन अथवा विजुलीको व्यवस्था हुनुपर्दछ ।

प्रभावित बालबालिकाहरुलाई वितरण गरिने आधारभूत शैक्षिक सहयोग सामग्री निम्नानुसार व्यवस्था गर्न प्राथमिकता दिइनेछ ।

- स्कुल झोला थान १
- विद्यालय पोशाक सेट १, रुमाल र जुत्ता समेत प्रति विद्यार्थी
- कापी १ दर्जन
- ज्योमेट्री बक्स थान १
- पेन्सील बट्टा १ (इरेजर र कटर सहित)
- पाठ्यपुस्तक सेट १
- टिफन बक्स
- एक प्याकेट बलपेन

अस्थायी आवास तथा गैह्रखाद्य सामग्री व्यवस्थापन विषयगत मानवीय सहयोग सम्बन्धी मापदण्ड

- छाना भएको क्षेत्र/ आवास र सहायता सामग्री।
- कम्बल लगायतका कपडाहरु ।
- जेष्ठ नागरिक, विरामी, महिला तथा बालबालिकाहरुका लागी कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा । यसका अतिरिक्त गर्भवती, सुत्केरी, महिला तथा केटीहरुका लागी नियमित सरसफाइ सम्बन्धी सामग्री
- एक सेट खाना पकाउने भाँडा
- शिविर खडा गर्नका लागी अग्रिम रुपमा जमिनको पहिचान गर्नुपर्दछ जुन जमिन सुरक्षित तथा स्पेयरको मापदण्ड अनुसार हुनुपर्छ ।
- शिविरका लागि योजना तर्जुमा गर्दा नै साँस्कतिक तथा सामाजिक मूल्यहरु एव परिस्थितिलाई ध्यान दिइनेछ ।
- सम्भव भए सम्म नागरिक समाज, सरकार तथा स्थानीय नागरिकहरुसँगको परामर्शमा शिविरको स्थापना तथा व्यवस्थापन गरिनेछ ।

जिल्ला प्रशासन कार्यालय

जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, सुर्खेत

District Emergency Operation Center, Surkhet

सम्पर्क नं ०८३-५२१३००